"Tağuta kulluk etmekten kaçınıp
Allah'a yönelenlere müjde vardır.
Kullarımı müjdele!"

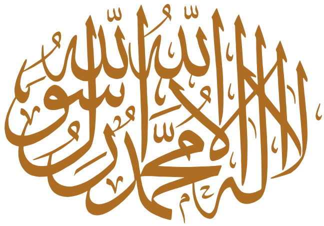
(39/ZÜMER, 17)

لا إله إلا الله

lailaheillallah

teuhid
BASIM YAYIN

15. BASKI

“Lailaheillallah”

HALİS BAYANCUK
(Ebu Hanzala)

“Andolsun ki biz her ümmet arasında: ‘Allah’a ibadet/kulluk edin ve tağuttan kaçının.’ (diye tebliğ etmesi için) resûl göndermişizdir…”
(16/Nahl, 36)

tevhid
BASIM YAYIN

www.tevhidkitap.net
www.tevhidmeali.com
www.tevhiddersleri.org
www.tevhiddergisi.org
tevhiddergisi@gmail.com

“Lailaheillallah”

HALİS BAYANCUK
(Ebu Hanzala)

Teknik Hazırlık: Dizgi
Tevhid Basım Yayın, 42546
Düzeltmeler
Tevhid Basım Yayın, 42546

Baskı: Basım Yeri
Enes Basın Yayın ve Matbaacılık Ltd. Şti.
Litros Yolu Fatih San. Sit. No: 12/210
Topkapı/İstanbul - Sertifika No: 45822

ISBN: 978-605-69350-2-2
15. Baskı, 04/2022

İletişim: E-posta
tevhiddergisi@gmail.com
Telefon
+90 545 762 15 15
Posta
P.K. 51 Güneşli Merkez PTT
Bağcılar/İstanbul
Merkez
Kirazlı Mah. Mahmutbey Cad. No. 120/A
Bağcılar/İstanbul

Satış Noktaları
İstanbul : Kirazlı Mah. Mahmutbey Cad. No. 120/A 34212 Bağcılar/İSTANBUL 0 545 762 15 15
Ankara : Piyade Mah. İstasyon Cad. No. 190 Etimesgut/ANKARA 0 543 225 50 48
Diyarbakır : Kaynartepe Mah. Gürsel Cad. No. 90/A 21090 Bağlar/DİYARBAKIR 0 543 225 50 43
Konya : Mengene Mah. Büyük Kumköprü Cad. No. 78/A 42020 Karatay/KONYA 0 543 225 50 49
Van : Vali Mithatbey Mah. Gündüz 2. Sok. No. 2 A İpekyolu/VAN 0 543 225 50 45

İÇİNDEKİLER

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اِنَّ الْحَمْدَ لِلّٰهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ، وَنَسْتَغْفِرُهُ،
وَنَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُورِ اَنْفُسِنَا، وَمِنْ سَيِّئَاتِ اَعْمَالِنَا، مَنْ
يَهْدِهِ اللّٰهُ فَلاَ مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يُضْلِلْ فَلاَ هَادِيَ لَهُ،
وَاَشْهَدُ اَنْ لاَ اِلَهَ اِلاَّ اللّٰهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ،
وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

﴿يَآ اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقَاتِهٖ وَلَا تَمُوتُنَّ اِلَّا
وَاَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٠٢﴾ ﴾ اٰلِ عِمْرٰنَ/١٠٢

﴿يَآ اَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذٖى خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ
وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثٖيرًا وَنِسَآءً وَاتَّقُوا
اللّٰهَ الَّذٖى تَسَآءَلُونَ بِهٖ وَالْاَرْحَامَ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلَيْكُمْ
رَقٖيبًا ﴿١﴾ ﴾ النِّسَاءِ/١

﴿يَآ اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدٖيدًا
﴿٧٠﴾ يُصْلِحْ لَكُمْ اَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ
اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظٖيمًا ﴿٧١﴾ ﴾ الْاَحْزَابِ/٧٠-٧١

اَمَّا بَعْدُ فَاِنَّ خَيْرَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللّٰهِ، وَخَيْرَ الْهَدْيِ هَدْىُ
مُحَمَّدٍ، وَشَرَّ الاُمُورِ مُحْدَثَاتُهَا، وَكُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ
بِدْعَةٍ ضَلاَلَةٌ، وَكُلَّ ضَلاَلَةٍ فِى النَّارِ

HUTBETU'L HÂCE

"Muhakkak hamd Allah'adır. O'na hamdeder, O'ndan yardım ve mağfiret dileriz. Nefislerimizin şerrinden, amellerimizin kötülüğünden Allah'a sığınırız. Allah'ın hidayet verdiğini kimse saptıramaz. O'nun saptırdığını da kimse doğru yola iletemez. Şehadet ederim ki Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur. O, bir ve tektir, O'nun ortağı yoktur. Yine şehadet ederim ki Muhammed O'nun kulu ve resûlüdür.

'Ey iman edenler! Allah'tan hakkıyla korkup sakının! Yalnızca Müslimler/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullar olarak can verin.' [1]

'Ey insanlar! Sizleri tek bir nefisten yaratan, ondan da eşini yaratan ve o ikisinden de birçok erkek ve kadın türetip (yeryüzünde) yayan Rabbinizden korkup sakının. Kendisiyle istediğiniz Allah'tan ve akrabalık bağlarını koparmaktan korkup sakının. Şüphesiz ki Allah, sizin üzerinizde gözetleyicidir.' [2]

'Ey iman edenler! Allah'tan korkup sakının ve doğru/sağlam/adil söz söyleyin. (Allah da buna karşılık) amellerinizi ıslah etsin, günahlarınızı bağışlasın. Kim de Allah'a ve Resûl'üne itaat ederse, şüphesiz ki büyük bir kurtuluş ve kazanç elde etmiş olur.' [3]

Bundan sonra, şüphesiz sözlerin en güzeli Allah'ın kelamı, yolların en hayırlısı Muhammed'in yoludur. İşlerin en kötüsü sonradan çıkarılanlardır. Sonradan çıkarılan her şey bidattir, her bidat sapıklıktır, her sapıklık da ateştedir." [4]

1. 3/Âl-i İmran, 102
2. 4/Nisâ, 1
3. 33/Ahzâb, 70-71
4. Müslim, 867; Nesai, 1578

MUKADDİME/ÖN SÖZ

Tüm resûllerin ortak davetidir "Lailaheillallah".

Bu kelimedir, kavimleri Müslim ve kâfir diye ayıran…

Bu kelimedir, insanların dünya ve ahirette varacakları sonu belirleyen…

Bu kelimedir, baba ile oğulu karşı karşıya getiren tarih sayfalarında…

Bu kelimedir, Nuh'u (as) kurtuluş gemisine alıp ciğerparesini azgın dalgalara mahkûm eden…

Bu kelimedir, Lut'u (as) kurtulanlardan kılıp karısının başına gökten taş yağdıran…

Bu kelimedir, İbrahim'i (as) babasına ve kavmine karşı tüm cesaretiyle "…sizler de babalarınız da apaçık bir sapıklık içindesiniz…"[1] dedirten…

Yine bu kelimedir, İsrailoğullarını zamanın tağutundan kurtaran da çöllerde kırk yıl dolaştıran da…

Bu kelimedir, tüm aristokratların, peygamberlerine eziyet etme sebebi…

1. 21/Enbiyâ, 54

Bu kelimedir, Resûlullah'a (sav), zamanın en güveniliriyken "şair, yalancı, deli, kâhin, büyücü" damgası vurduran...

Bu kelimedir, Resûlullah'a (sav), kendi hâlinde bir tüccarken, "Ortağı olmayan Allah'a ibadet edilinceye kadar kılıç ile gönderildim."[2] dedirten...

Bu kelimedir, köle Bilal'i (ra), Mekke'nin efendisi Ümeyye karşısında dile getiren...

Bu kelimedir, ayrılık ve zillet içinde yaşayan Arapları birlik ve izzetle tarih sahnesine çıkaran...

Bir kelime düşünün ki insanlar ve cinler onun için yaratılmıştır.

Bir kelime düşünün ki Allah (cc), yüz binlerce resûlü (as) onu söylesin, söyletsin, yaşasın ve yaşatsın diye görevlendirmiştir.

Bir kelime düşünün ki Kitaplar onun için indirilmiştir.

Bir kelime düşünün ki uğruna yurtlar terk edilmiş, dostlar düşman edinilmiş ve kılıçlar kınından çekilmiştir.

İşte o kelime, "Lailaheillallah"tır.

Amacımız; bu kelimeyi anlamak, anlatmak ve beraberce yaşayabilmektir.

Hiç şüphesiz; bu kelimeyi anlamak, yaşamak ve insanları ona davet etmek, hizmetlerin en büyüğü ve en şereflisidir.

2. Ahmed, 5114

Bu, resûllerin davasıdır. Bu yola giren, resûllerin vârisi ve tevhid davasının yiğit bir neferidir.

Allah'a (cc) ne kadar hamdetsek azdır. Zira tevhid daveti, O'nun yardımı ve lütfuyla hızla yayılıyor. Tevhid davetçileri O'nun ihsanı ve inayetiyle yeni bir diriliş yaşıyor.

Tağutlar; şirk, bidat ve masiyeti yaymak için bunca çaba harcarken tevhide yönelişi engelleyemiyorlar.

Zan, yalan ve batılla uyutulup oyalanan insanlık; tevhidin kat'i, dosdoğru ve hak delilleriyle uyanıyor. Fıtratla tevhid arasına örülen sanal ve sahte duvarlar, tevhidin Güneş gibi açık delilleriyle bir bir yıkılıyor. Allah'a (cc) hamdolsun.

Bu risalenin kaleme alınma nedeni, bu güzel gelişmeye bir hamd/şükür ve kardeşlerimizin çağrısına icabettir. Bazı kardeşlerim, ders yapılabilecek şekilde "Lailaheillallah"ı anlatan bir eserin yokluğundan yakınıyorlardı. Biz de hem tevhid davetine katkımız olsun hem de bu kardeşlerimize davet yolunda bir yardımımız dokunsun diye Yüce Allah'tan yardım dileyerek bu eseri yazmaya karar verdik. Konu başlıkları altında konuya dair ayet ve hadislerin bir kısmının Arapçasını vermeye çalıştık. Tâ ki ezberlemek isteyenler için kolaylık olsun.

"... Ben, size yasakladığım şeylere (kendim uymayarak) size muhalefet etmek istemiyorum. Tek amacım, gücüm yettiğince ıslah etmektir. Benim başarım, ancak Allah'ın izniyledir. Ben, O'na tevekkül ettim ve yalnızca O'na yönelirim."[3]

3. 11/Hûd, 88

NEDEN KELİME-İ TEVHİD?

Kitabımızı okuyanların aklına şöyle bir soru gelebilir:

Neden "Lailaheillallah"?

"Lailaheillallah" kelimesini ele alıp incelememizdeki sebepleri şöyle sıralayabiliriz:

I. Bu Kelime Tüm Peygamberlerin Ortak Davetidir

Allah (cc) şöyle buyurur:

وَمَٓا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ اِلَّا نُوحٖٓى اِلَيْهِ اَنَّهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّٓا اَنَا فَاعْبُدُونِ

"Senden önce gönderdiğimiz her resûle: 'Şüphesiz ki benden başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. O hâlde yalnızca bana kulluk/ibadet edin.' diye vahyetmişizdir."[1]

1. 21/Enbiyâ, 25

Diğer bir ayette ise şöyle buyurmaktadır:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فٖى كُلِّ اُمَّةٍ رَسُولًا اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَۚ

"Andolsun ki biz her ümmet arasında: 'Allah'a ibadet/kulluk edin ve tağuttan kaçının.' (diye tebliğ etmesi için) resûl göndermişizdir…"[2] [3]

Peygamberlerin tarihini anlatan A'râf Suresi'nde tüm peygamberler, kavimlerini en başta bu kelimeye davet etmiştir:

لَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلٰى قَوْمِهٖ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُۜ اِنّٖى اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظٖيمٍ

"Andolsun ki, Nuh'u kavmine (peygamber olarak) yolladık. Demişti ki: 'Ey kavmim! Allah'a ibadet/kulluk edin. Sizin O'ndan başka (ibadeti hak eden) bir ilahınız yoktur. Şüphesiz ki ben, sizler için o büyük günün azabından korkmaktayım.' "[4]

وَاِلٰى عَادٍ اَخَاهُمْ هُودًاۜ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُۜ اَفَلَا تَتَّقُونَ

"Âd kavmine de kardeşleri Hud'u (peygamber olarak yolladık). Demişti ki: 'Ey kavmim! Allah'a ibadet/kulluk edin.

2. 16/Nahl, 36
3. İleride geleceği gibi Allah'a kulluk etmek ve tağuttan sakınmak, "Lailaheillallah"ın manasıdır.
4. 7/A'râf, 59

Sizin O'ndan başka (ibadeti hak eden) bir ilahınız yoktur. Korkup sakınmayacak mısınız?' "[5]

وَاِلٰى ثَمُودَ اَخَاهُمْ صَالِحًاۢ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُۜ

"Ve Semud kavmine de kardeşleri Salih'i (peygamber olarak yolladık). Demişti ki: 'Ey kavmim! Allah'a kulluk/ibadet edin. Sizin O'ndan başka (ibadeti hak eden) bir ilahınız yoktur ... s' "[6]

وَاِلٰى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ شُعَيْبًاۜ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُۜ

"Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı (yollamıştık). Demişti ki: 'Ey kavmim! Allah'a ibadet/kulluk edin. Sizin O'ndan başka (ibadeti hak eden) bir ilahınız yoktur. ...' "[7]

Kur'ân ayetlerinden öğrendiğimize göre peygamberler, kavimlerinde Allah'ın (cc) haram kıldığı; içki içmek zina, livata ve tartıda hile yapmak gibi kötü ameller bulunmasına rağmen davetlerine bu kelimeyle başlamışlardı. Tevhide davet etmeden hiçbir meseleyi gündemlerine almamış, hiçbir konuyu tevhidin önüne geçirmemişlerdi.

5. 7/A'râf, 65
6. 7/A'râf, 73
7. 7/A'râf, 85

Allah (cc), Peygamberimize (sav) şöyle emreder:

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهُدَاهُمُ اقْتَدِهْ

"Bunlar, Allah'ın hidayet ettiği kimselerdir. Onların yolunu takip et ..."[8]

Nitekim Resûlullah da (sav) bu peygamberlerin yoluna uymuş ve kavmini ilk önce "Lailaheillallah" kelimesine davet etmiştir.

Allah Resûlü (sav) davete başladığında Mekke toplumu cahiliyenin en karanlık dönemini yaşıyordu. Neredeyse İslam şeriatında ahlaksızlık kabul edilen her şey, onlar için birer övünç kaynağıydı.

Örneğin, Arap cahiliyesinde insanlar içki içmeyi ve kumar oynamayı bir şeref sayıyorlardı. Çünkü içki içtiklerinde daha cesaretli oluyor ve mallarını rahatlıkla insanlara dağıtabiliyorlardı. Kumar oynamalarındaki gayeyi de "kazanılan malı fakirlere dağıtmak" olarak belirliyor, bu yüzden kumar oynamaya katılmayan zenginleri kınıyorlardı.

Bugün ve geçmişte "fuhuş" olarak adlandırılan münasebetlerin hemen hemen hepsi Arap cahiliyesinde nikâhın bir çeşidi görülüyor ve normal karşılanıyordu. Aişe (r.anha) bu nikâh çeşitlerinden şu şekilde bahseder:

"Cahiliye Devri'nde dört çeşit nikâh mevcuttu:

Bunlardan biri, bugün herkesçe tatbik edilen nikâh-

8. 6/En'âm, 90

tır. Kişi, kişiden kızını veya velisi bulunduğu kızı ister, mehrini verir, sonra onunla evlenir.

Diğer nikâh çeşidi şöyleydi: Kişi, hanımı hayızdan temizlenince, 'Falancaya git, onunla ilişkiye gir.' der ve hanımını ona gönderirdi. Kadının o yabancı erkekten hamile kaldığı anlaşılıncaya kadar kocası ondan uzak durur, temasta bulunmazdı. O adamdan hamileliği açıklık kazanınca eşi dilerse onunla ilişkiye girmeye başlardı. Bu nikâh çeşidine asaletli bir evlat elde etmek için başvurulurdu. Bu nikâha, istibdâ' (cinsi münasebet isteme) nikâhı adı verilirdi.

Diğer bir nikâh çeşidi şöyleydi: On kişiden az bir grup toplanır, bir kadının yanına girer ve hepsi de onunla temasta bulunurdu. Kadın hamile kalıp doğum yaparsa doğumdan birkaç gün sonra onlara haber salar, hepsini çağırırdı. Hiçbiri bu davete icabet etmekten kaçınamaz, kadının yanına gelirdi. Kadın onlara, 'İşte şimdi doğum yaptım. Ey falan! Çocuk senindir.' der, çocuğu bunlardan dilediğine nispet ederdi. Adamın buna itiraz etmeye hakkı yoktu.

Dördüncü nikâh çeşidi şöyleydi: Çok sayıda kimse bir araya toplanıp bir kadının yanına girerlerdi. Kadın gelenlerden hiçbirine itiraz edemezdi. Bu kadınlar fahişe idi. Kapılarının üzerlerine bir alamet olsun diye bayraklar dikerlerdi. Bu kadınlardan biri hamile kalıp doğum yaptıktan sonra o adamlar kadının yanında toplanır ve onlar için kaif denilen bilirkişiler davet edilirdi. Kaifler bu çocuğun, onlardan hangisine ait

olduğunu söylerse nesebini ona dâhil ederlerdi. Çocuk da ona nispet edilir, onun çocuğu diye çağrılırdı. O kimse bunu reddedemezdi.

Muhammed (sav) hak ile gönderilince bugün insanların uyguladıkları nikâh şekli dışında Cahiliye Devri'nin bütün nikâhlarını yıktı."[9]

Arap cahiliyesinin içinde bulunduğu bataklığı gösteren en önemli kıstas ise kız çocuklarına olan muameleleriydi. Onlar kız çocuğuyla müjdelendiklerinde ayetin ifadesiyle öfkeden yüzleri simsiyah kesiliyordu. Kız çocuklarından kurtulmak için birbirlerini teşvik ediyor ve çocuklarını diri diri gömüyorlardı. Allah (cc) onların bu fiilini şu şekilde vasfeder:

"Onlardan birine (Allah'a nispet etmekten çekinmediği) kız çocuk müjdesi verildiğinde, yüzü kapkara kesilir ve öfkeden kuduracak hâldedir. Aldığı kötü müjdeden dolayı (utanç içinde) toplumdan gizlenir. (Zihni allak bullaktır.) O kızı, aşağılanmayı (kabullenip) hayatta mı tutacak, yoksa toprağa mı gömecek? Dikkat edin! Ne kadar kötü hüküm veriyorlar."[10]

Yine Araplar Kâbe'yi çıplak tavaf ediyor, bunu da fazilet olarak görüyorlardı. Veda Haccı'ndan bir sene önce Allah Resûlü (sav) bu şekilde tavaf yapılmasını yasakladı.

Ebu Hureyre'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Resûlullah (sav), Ebu Bekir'in (ra) Veda Haccı'ndan önceki hacda hac emirliği yapmasını ve Kurban Bay-

9. Buhari, 5127
10. 16/Nahl, 58-59

ramı'nın ilk günü bir grup içinde, 'Dikkat edin! Bu seneden sonra müşrikler hac yapamayacaktır ve çıplak olarak tavaf yapılamayacaktır.' şeklinde bir duyuruda bulunmasını emretmişti."[11]

Mekke toplumunda insanların mal ve ırz güvenlikleri yoktu. Özellikle yabancı kavimlerden gelenlere ya da aşireti güçlü olmayanlara rahatlıkla zulmedilebiliyor, insanlar yaptıkları bu zulüm ve ahlaksızlıklarla övünebiliyorlardı. Hatta bunların önüne geçmek için Allah Resûlü'nün de (sav) içinde yer aldığı "Hilfu'l Fudul" topluluğu oluşturulmuştur:

"Has'am Kabilesi'nden Yemenli bir tacir, kızıyla birlikte hac için Mekke'ye gelmişti. Şehrin güçlü kişilerinden Nubeyh ibni Haccac'ın, kızını zorla elinden alması üzerine tacir Hilfu'l Fudul'a gitti. Hilf mensupları hemen Nubeyh'in evini kuşattılar ve kızı alıp babasına teslim ettiler."[12]

Buna rağmen Peygamberimiz (sav), insanları öncelikle güzel ahlaka değil, Kelime-i Tevhid'e davet etmiştir. Bugünün davetçileri de Resûlullah'ın sünnetine ve tüm resûllerin davetine uymak istiyorlarsa davetlerine onların başladığı yerden başlamalıdır.

Tabii ki şeytanın en büyük aldatması olan "Bu toplum Müslim'dir, Kelime-i Tevhid'in anlatılmasına ihtiyacı yoktur. Bu toplumun ahlak ve tezkiyeye ihtiyacı vardır..." benzeri sözler hakikatten oldukça uzak sözler-

11. Buhari, 1622
12. El-Bidâye ve'n Nihâye, 3/458

dir. Bu zihniyette olan insanlar ya şirkin ne olduğunu anlamamış ya da anlamazlıktan gelmiştir… Zira tevhid, şirkin zıddıdır. Bir yerde şirk varsa orada tevhid daveti mutlaka olmalıdır. Bir toplum Allah'a (cc) şirk koşuyorsa onların davet edilmesi gereken tek kaide, "Lailaheillallah"tır.

Resûlullah'ın (sav) gönderildiği toplum ile içinde yaşadığımız toplumu karşılaştıracak olursak zikredeceğimiz birkaç örnek, iki toplum arasındaki benzerliği açığa çıkarmak için yeterli olacaktır:

Resûlullah'ın gönderilmiş olduğu toplumda insanlar, salih olduğuna inandıkları kimselerin heykellerinden yardım diliyordu. Bizim toplumumuzda ise salih olduğuna inanılan kimselerin yatırları ve türbelerinden yardım istenilmektedir. Acaba eskilerin putunun boyuna uzun, günümüzdekilerinin ise enine uzun olması bu fiili şirk olmaktan çıkarıyor mu?

Resûlullah'ın (sav) gönderildiği toplumda insanlar, kanun koyma yetkisini, bir yasama teşkilatı olan Daru'n Nedve'ye veriyordu. İçinde bulunduğumuz toplum ise bu yetkiyi parlamentoya veriyor. Acaba birinin derme çatma, diğerinin ise modern bir bina oluşu; kanun yapma yetkisinin Allah'tan (cc) başkasına verilmesini şirk olmaktan çıkarıyor mu?

O toplumda insanlar; kâhinlerin, arrafların ve sihirbazların gaybı bildiğini düşünüyor, geleceğe dair kaygılandıklarında bu insanlara koşuyordu. Bugün ise

medyumlar, ne idiği belirsiz cinciler ve gazetelerin burç sayfaları bu ihtiyacı karşılıyor. Onların yaptığı şirkse bugünkülerin yaptığı nedir?

O gün savaşlar, kabilecilik ve ırk için yapılıyor; insanlar kan bağı, bayrak, vatan… için birbirlerini dost edinip düşman oluyorlardı. Allah için söyler misiniz, bugün değişen nedir? Milyonlarca insan boş ve batıl amaçlar uğruna savaşmıyor mu? Allah'ın dini için kılını kıpırdatmayan toplumlar, bir avuç toprak ve bir metre kumaş için birbirini öldürmüyor mu?

Örnekleri kitabın ilerleyen sayfalarında çokça göreceğiz. Bu örneklere binaen şöyle diyebiliriz: İsimler, bölgeler, şekiller… değişse de toplumlar şirk konusunda değişmemektedir.

Durum böyleyken davete neden tevhid ile başlamayalım ki?

Yoksa bu işi resûllerden daha iyi bildiğimizi mi düşünüyoruz ya da bu davetin yükü ağır mı geliyor?

Davete tevhid ile başlamama sebebimiz ne olursa olsun eğer iki toplum arasında fark olmadığı hâlde davetçilerimiz, resûllerin metodundan yüz çevirip kendi bildikleri davet metodunu uyguluyorlarsa bu, peygamberlere apaçık bir muhalefet ve amellerin boşa çıkması demektir:

فَلْيَحْذَرِ الَّذٖينَ يُخَالِفُونَ عَنْ اَمْرِهٖٓ اَنْ تُصٖيبَهُمْ فِتْنَةٌ اَوْ يُصٖيبَهُمْ عَذَابٌ اَلٖيمٌ

"... O'nun emrine muhalefet edenler başlarına bir fitnenin ya da can yakıcı azabın gelmesinden sakınsınlar."[13]

"Peygamberimizin (sav) emrine muhalefet etmek; yoluna, menhecine/metoduna, sünnetine ve şeriatına muhalefet etmektir. Tüm sözler ve ameller, onun sözlerine ve amellerine arz edilir. Ona uyanlar kabul edilir, uymayanlar ise reddedilir."[14]

Görüldüğü gibi, Resûl'e (sav) muhalefet eden, büyük bir tehlike ve tehditle karşı karşıyadır. Daveti onun davetine benzemeyen, öncelikleri onun önceliklerinden farklı olan, gündemi onun gibi tevhid olmayan kişiler kim olursa olsun, ona muhalefet etmiştir.

Bu muhalefetin karşılığı ise fitne ve elem verici bir azaptır. Azabın ahiret cezası olduğunu anlıyoruz. Fitne ise dünyevi bir cezadır. Yani; daveti Resûl'ün (sav) davetine benzemeyen, dünyada fitneye uğrayacaktır. Peki, nedir bu fitne? Selefimiz bu fitneye üç anlam yüklemiştir: sapıklık, küfür ve dünyada başa gelecek bir musibet.[15]

Evet, daveti Nebimizin (sav) davetine benzemeyen kişiler sapıtabilir, küfre düşebilir veya başlarına dünyalık bir musibet gelebilir.

13. 24/Nûr, 63
14. Tefsîru'l Kur'âni'l Azîm, 6/82, Nûr Suresi, 63. ayetin tefsiri
15. bk. Zâdu'l Mesîr, 3/360, Nûr Suresi, 63. ayetin tefsiri

Kaldı ki resûllerin metodunu terk etmek ve davet konusunda indî metodlar geliştirmek, Allah'ın (cc) bir kula verdiği en büyük musibet ve en tehlikeli sapkınlıktır.

Acaba davetçiler neden Resûlullah'ın (sav) emrine muhalefet ediyorlar? Keşke Allah'tan (cc) korksalar ve yaptıkları bu davetin Kıyamet Günü'nde boşa gideceğini bilselerdi. Bugün, şirkin her türlüsüne bulaşmış olan halk, bu sahte davetçiler sebebiyle Müslim olduğunu zannediyor ve şirkleri içinde yaşamaya devam ediyorlar.

Kendisine sadece abdest, namaz ve oruç gibi ibadetler ya da içki, kumar ve zina gibi haramlar anlatılan bu toplum, dinî anlamda yaşadığı problemlerin sadece bunlardan ibaret olduğunu zannediyor. "Ne de olsa Allah müminleri affeder." düşüncesiyle hakkı araştırmak gibi bir gayrette de bulunmuyor. Bugün insanlara tevhidden bahsetmeyen ve onları tali meselelerle oyalayanlara şu ayeti hatırlatmak istiyoruz:

"(Bu sözü söylemeleri) Kıyamet Günü'nde günahlarını tam bir şekilde yüklenmeleri ve bilgisizce saptırdıkları insanların da günahlarının bir kısmını yüklenmeleri içindir. Dikkat edin, onların yüklendiği şey ne kötüdür!"[16]

Yine şunu hatırlatmak istiyoruz: Resûller dahi dini yayma noktasında tercih hakkına sahip değildir. Onlara, tevhid daveti vahyedilmiş ve onlardan davetin, olduğu gibi insanlara ulaştırılması istenmiştir:

16. 16/Nahl, 25

"Ey Resûl! Rabbinden sana indirileni (insanlara) tebliğ et. Şayet bunu yapmazsan (Allah'ın) risalet (mesajını) tebliğ etmemiş/vazifeni yapmamış olursun. Allah seni insanlardan koruyacaktır. Şüphesiz ki Allah, kâfirler topluluğunu hidayet etmez."[17]

Sonuç olarak; bir amelin Allah (cc) katında sahih kabul edilebilmesi için o amelin ihlasla yapılması ve sünnete uygun olması şarttır. Yoksa bu amelin Allah katında hiçbir değeri olmaz. Davet de bir ameldir. Bu amelin kabul olup, ecrinin alınabilmesi için davetçinin ihlaslı olması ve davet metodunun sünnete uygunluğu şarttır.

Aişe Annemizden (r.anha) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Her kim bizim bu işimize (dinimize) ondan olmayan bir şey katarsa kattığı şey reddedilir."[18]

O (sav), Muaz'ı (ra) Yemen'e davetçi olarak yolladığında insanları tevhide davet etmesini emretmiştir.

İbni Abbas'tan (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Allah Resûlü (sav), Muaz'ı Yemen'e (vali olarak) gönderdiği zaman ona şöyle buyurdu: 'Sen halkı Ehl-i Kitap olan bir yere gidiyorsun. Onları ilk önce Allah'a ibadet etmeye davet et. Allah'ı tanıdıkları (yalnızca O'na ibadet etmeyi kabul ettikleri) zaman Allah'ın, onlara günde beş vakit namazı farz kıldığını bildir. Namaz kılmaya başladıkları zaman Allah'ın, onların mallarından zekât alınıp,

17. 5/Mâide, 67
18. Buhari, 2697; Müslim, 1718

fakirlerine verilmesini farz kıldığını söyle. İtaat ederlerse bunu onlardan al. Ama insanların mallarından en iyilerini almaktan kaçın.' "[19]

Muaz (ra), Ehl-i Kitap Yahudilere davetçi olarak gidiyor. Yahudiler, Allah'a (cc) inanıyor, yalnızca O'na ibadet edilmesi ilkesini kabul ediyor ve kendilerini müşriklerden üstün görüyorlar. Ancak pratik hayatlarında Allah'a şirk koşuyorlar. Peki, nasıl? Din adamları Allah'ın helallerini haram, haramlarını helal sayıyor, onlar da itaat ediyorlar. Allah Resûlü (sav) onların, her şeyden önce tevhide davet edilmesini emrediyor.

Demek ki bir toplum, söylem olarak tevhidi kabul eder, "Lailaheillallah" der ve bir peygambere ve bir kitaba mensup olur da pratikte Allah'a (cc) şirk koşarsa onların "Lailaheillallah"ı geçerli olmaz ve o toplum, tevhide davet edilir. Zira şirk koşarken "Lailaheillallah" demek; amelin, sözü yalanlamasından başka bir anlam ifade etmez.

Bu delillere dayanarak diyoruz ki: Asrımızda tebliğ yükünü omuzlamış olan davetçiler, bu amellerinin boşa gitmemesi için Resûlullah'ın (sav) davet metodunu incelemek zorundadır. İnceleyenler de çok net bir şekilde göreceklerdir ki onun davetinin temeli, başı ve sonu hiçbir zaman tevhidden uzak olmamıştır. O, geldiği ilk ândan itibaren davete Kelime-i Tevhid'le başlamış, vefat edeceği ânlarda dahi ümmetini kabirleri

19. Buhari, 1458; Müslim, 19

mescid edinmekten sakındırmıştır.[20] Ölüm ânında bile ümmetine tevhid ve tevhid esaslarını telkin etmekten geri durmamıştır.

II. Bu Kelimenin Anlamı ile Yaratılış Gayemiz Aynıdır

Bu kelimeyi öncelememizin diğer bir nedeni, yaratılış gayemizi anlatması ve bizi yaratılış gayemiz olan tevhide davet etmesidir. Peki, nedir yaratılış gayemiz? Allah'ı (cc) ibadette birlemek, yani tevhiddir.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْاِنْسَ اِلَّا لِيَعْبُدُونِ

"Ben cinleri ve insanları yalnızca bana ibadet etsinler diye yarattım."[21]

Peki, Kelime-i Tevhid'in anlamı nedir? İlah olarak, yani ibadet edilecek merci olarak Allah'ı birlemektir.

Kelime-i Tevhid'in ibadet ile ilgisini kavramak için "ilah" kavramını anlamamız gerekir.

Allah (cc) şöyle buyurmuştur:

وَمَٓا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ اِلَّا نُوحٖٓى اِلَيْهِ
اَنَّهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّٓا اَنَا۬ فَاعْبُدُونِ

"Senden önce gönderdiğimiz her resûle: 'Şüphesiz ki benden başka (ibadeti hak eden) **hiçbir ilah yoktur. O hâlde yalnızca bana kulluk/ibadet edin.'** diye vahyetmişizdir."[22]

20. bk. Buhari, 1330; Müslim, 531
21. 51/Zâriyat, 56
22. 21/Enbiyâ, 25

Rabbimiz kendisinden başka hiçbir ilahın olmadığını ilan ettikten hemen sonra "O hâlde yalnızca bana kulluk edin." **buyurmuştur.**

Bu da ilah kavramının, "kendisine ibadet edilen" anlamına geldiğini göstermektedir.

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّاۙ

كَلَّاۜ سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا۟

"Kendilerine izzet/üstünlük/güç kaynağı olsun diye Allah'ın dışında **ilahlar edindiler!** Asla! (Kıyamet Günü) onların **ibadetlerini inkâr edecek** ve onların karşısında (düşman olarak) yer alacaklar."[23]

Dikkat edilirse ayette önce onların Allah'ın (cc) dışında ilahlar edindikleri bildirilmiş, sonra da bu sahte ilahların kendilerine yapılan ibadetleri inkâr edecekleri açıklanmıştır. Bu da gösterir ki ilah, "kendisine ibadet edilen" demektir.

Öyleyse yaratılış gayemiz olan, yalnızca Allah'a (cc) ibadet etmek ile Kelime-i Tevhid'in manası aynıdır. İkisinin de özü, Allah'ın (cc) ibadette birlenmesidir.

"Lailaheillallah", yani ibadette Allah'ı birlemek, Yüce Allah'ın biz kulları üzerindeki hakkıdır.

Muaz ibni Cebel'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Ben bir seferinde Peygamber'in (sav) terkisine binmiş-

23. 19/Meryem, 81-82

tim. Benimle onun arasında semerin arka tarafındaki ağaçtan başka bir şey yoktu.

Allah Resûlü (sav), 'Ey Muaz!' diye seslendi.

Ben, 'Buyur, ey Allah'ın Resûlü! Emrine hazırım.' dedim.

Sonra bir süre yoluna devam etti.

Arkasından, 'Ey Muaz!' diye seslendi.

Ben, 'Buyur, ey Allah'ın Resûlü! Emrini bekliyorum.' dedim.

Daha sonra yine bir süre yol aldı.

Arkasından, 'Ey Muaz!' diye seslendi.

Ben, 'Buyur, ey Allah'ın Resûlü! Emrini bekliyorum.' dedim.

O (sav), 'Allah'ın, kulları üzerindeki hakkının ne olduğunu biliyor musun?' dedi.

Ben, 'Allah ve Resûl'ü daha iyi bilir.' dedim.

O (sav) şöyle buyurdu: 'Allah'ın, kulları üzerindeki hakkı, O'na hiçbir şeyi ortak koşmaksızın ibadet etmeleridir.'

Sonra bir süre daha yol gitti.

Ardından, 'Ey Muaz ibni Cebel!' diye seslendi.

Ben, 'Buyur, ey Allah'ın Resûlü! Emrini bekliyorum.' dedim.

Resûlullah (sav), 'Peki, eğer bu işi yaptıkları takdirde kulların Allah üzerindeki hakkının ne olduğunu biliyor musun?' dedi.

Ben, 'Allah ve Resûl'ü en iyi bilendir.' dedim.

O (sav), '(O takdirde) kulların Allah üzerindeki hakkı, (Allah'ın) onlara azap etmemesidir.' **buyurdu."**[24]

"Lailaheillallah"ı konuşmak, Allah'ın (cc), üzerimizdeki hakkı olan tevhidi konuşmaktır. Yani, yalnızca O'na ibadet etmek ve hiçbir şeyi O'na ortak koşmamak. Umulur ki Allah'ın hakkına riayet etmemiz, bizleri Allah'ın azabından kurtarır.

III. Bu Kelimeyi İlk Söyleyenler ile Bizim Aramızdaki Fark

Bu kelimeyi ilk söyleyen insanlar tamamen değişiyor, cahiliyenin tüm pisliklerinden arınmış bir şekilde Allah'a (cc) teslim oluyorlardı.

Bu kelimeyi ilk söyleyen insanlar zamanın tağutlarına başkaldırıyor, kalplerinde dinmeyen bir coşku hissediyorlardı.

Bu kelime onların hayata bakış açılarını değiştiriyor, onlara yeni bir düşünce yapısı kazandırıyordu.

Basit kabile çıkarları için yaşayan ve ölen insanlar, bu kelimeyi söyledikten sonra Allah (cc) için yaşıyor ve ölüyorlardı. İman kardeşliğini tüm bağlardan üstün tutuyor, her türlü asabiyet kirinden arınıyorlardı. Ahlaksızlıkta yarışan insanlar, bu kelimeyi söyledikten sonra birer ahlak ve fazilet öncüsüne dönüşüyorlardı.

Geçim kaynakları topluma zulmetmek, onları yağmalamak, faizle sömürmek olan bu insanlar, bu keli-

24. Buhari, 5967; Müslim, 30

meden sonra ellerinde olanın hepsini Allah (cc) yolunda harcıyordu.

Firavun'un sihirbazları; sadece dünyalık peşinde koşan, tağuttan alacakları iki kuruşluk gelir için yaşayan ve o dönemin resmî memurları diyebileceğimiz bir mevkideyken bu kelimeyi söyledikten sonra Firavun'a kafa tutabilecek bir seviyeye ulaşıyorlardı.

İman etmeden önceki hâlleri şöyle anlatılıyordu Kur'ân'da:

"Büyücüler Firavun'a geldiler: 'Şayet biz (Musa'ya) üstün gelirsek herhâlde bize (dolgun) bir ücret verirsin artık değil mi?' dediler. 'Evet, şüphesiz (üstün geldiğiniz takdirde) bana yakınlaştırılmış (gözde adamlarımdan) olacaksınız.' demişti."[25]

Ve iman ediyorlar…

"Sihirbazlar (gördükleri karşısında) secdeye kapanmışlardı. Demişlerdi ki: 'Biz, âlemlerin Rabbi olan (Allah'a) iman ettik. Musa'nın ve Harun'un Rabbi olan (Allah'a).' "[26]

Firavun tehditler savuruyor…

"Firavun dedi ki: '(Ben) size izin vermeden ona iman ettiniz öyle mi? Şüphesiz ki bu (yaptığınız), buranın halkını yurtlarından sürüp çıkarmak için (Musa ile beraber) tezgâhladığınız bir tuzaktır. Pek yakında (yapacaklarımı) bileceksiniz/anlayacaksınız. Kuşkusuz, ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kesip sonra da sizi topluca asacağım.' "[27]

25. 7/A'râf, 113-114
26. 7/A'râf, 120-122
27. 7/A'râf, 123-124

İman ettikten sonra…

“Demişlerdi ki: ‘Şüphesiz bizler Rabbimize döneceğiz. Bizden intikam almanın tek nedeni, Rabbimizin ayetleri bize geldiğinde ona inanmamızdır. Rabbimiz! Üzerimize sabır yağdır ve Müslimler/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullar olarak canımızı al.’ ”[28]

“Demişlerdi ki: ‘Seni, bize gelen apaçık delillere ve bizi yaratan (Allah'a) tercih etmeyeceğiz. Ne hüküm vereceksen ver! Sen, ancak bu dünya hayatına hükmedebilirsin.’ ”[29]

Allahu Ekber! Sadece “İman ettik.” dedikten sonra değişen şu cümleler üzerinde biraz düşünelim!

Gelir ve resmî bir konum için dinini satabilen bu insanları ne değiştirdi? Elbette “Lailaheillallah”! Firavun'un yıllarca kalplerine saldığı korku, bu kelimenin kalplere temas etmesiyle yerle bir oldu. Zillet, yerini izzete; kölelik, yerini efendiliğe; korku, yerini cesarete terk etti.

Ya bu kelimeyi söyledikten sonra Ashab-ı Kiram'ın çektikleri? Musab, Habbab ibni Eret, Bilal, Ammar ve ailesi (r.anhum)… Ve düne kadar köle olan bu insanların, bu kelimeyle tanıştıktan sonra dönemin tağutlarına kafa tutmaları…

Onları böylesine değiştiren neydi? Kuru ekmek için köleliğe razı olan, efendilerinin yüzüne bakmaya cesareti olmayan bu insanlara ne oldu da efendilerini ve onların ilahlarını küçümsediler, onları İslam'a ve

28. 7/A'râf, 125-126
29. 20/Tâhâ, 72

tevhide davet ettiler? Çünkü gerçek efendiyi, gerçek kuvvet sahibini, gerçek mâbudu tanıdılar. O'nu (cc) yüceltip tazim edince, sahte ve yapay yüceltilmişlerin gerçek yüzünü gördüler.

Bizler de bugün bu kelimeyi söylüyor, hatta söylemekle kalmıyor, vird hâline getirip sürekli tekrarlıyoruz. Ama hayatımızda değişen hiçbir şey yok. Eskilerin hissettiği coşkudan, o imani heyecandan eser yok. Tağutlara kafa kaldırmak bir yana; boyun eğmekten, zillet içerisinde yaşamaktan boynumuz çürüyor. Yeni bir hayat, nizam, düşünce bir yana; cahiliye bağlarına daha fazla sarılıyoruz. İzzet ve medeniyet bir yana; her geçen gün kanımız, bedenimiz ve namusumuz İslam düşmanlarının ayakları altında daha da ucuzluyor![30]

Bu kelimeyi söyleyen ilk nesil ile bizim aramızdaki bu açık farkın sebebi nedir acaba?

Şu şekilde izah edebiliriz:

Onlar, bu kelimeyi hakkıyla anlamış ve neyi kabul ettiklerini bilerek "Lailaheillallah" demiştir.

Bugün ise çoğu insan, bu kelimeyi anlamadan, neyi kabul ettiğini veya reddettiğini bilmeden "Lailaheillallah" diyor.

Öyleyse ilk neslin anladığı gibi anlayabilmek için, bu kelime tekrar irdelenmeli ve kaybolan manaları, zaman içerisinde unutulan şartları tekrar gündeme getirilme-

30. Tabii burada bazı istisnaların olduğunu belirtmek üzerimize borçtur. Kelime-i Tevhid'e inanan; onu hakkıyla yaşayan; insanları ona davet eden; canıyla, malıyla ve sözüyle Allah yolunda mücadele edenler, ümmetin yüz akı ve İslam davasının yiğit mücahidleridir.

lidir. Tâ ki aradaki fark kapansın, yollarına uymakla emrolunduğumuz insanların anladığı gibi bu kelimeyi anlayalım ve yaşayalım.

IV. Bu Kelimenin Önemine Binaen

• Bu kelime, Allah'ın (cc), seçkin kullarına melekler vasıtasıyla bildirdiği kelimedir:

"Kullarından dilediğine ruhla/vahiyle melekleri indirir ve (o kâfirleri şöyle) uyarın (diye emreder): 'Benden başka (ibadeti hak eden) ilah yok, (o hâlde) benden korkup sakının.' "[31]

"Senden önce gönderdiğimiz her resûle: 'Şüphesiz ki benden başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. O hâlde yalnızca bana kulluk/ibadet edin.' diye vahyetmişizdir."[32]

• Bu kelime, kopması mümkün olmayan sapasağlam kulptur:

"… Her kim (reddetmek, tekfir etmek, teberrî etmek suretiyle) tağutu inkâr eder ve Allah'a iman ederse kopması olmayan sapasağlam kulp (olan Kelime-i Tevhid'e) tutunmuş (ve İslam dinine girmiş) olur."[33]

Said ibni Cübeyr ve Dehhak (rh) şöyle demiştir:

"Sapasağlam kulp, Lailaheillallah'tır."[34]

• Bu kelime, dünya ve ahirette müminleri sabit kılacak olan kelimedir:

31. 16/Nahl, 2
32. 21/Enbiyâ, 25
33. 2/Bakara, 256
34. bk. Tefsîru'l Kur'ân'il Azîm, 1/523, Bakara Suresi, 256. ayetin tefsiri

"Allah, iman edenleri dünya hayatında da ahirette de sabit sözle (Lailaheillallah) sapasağlam kılar. Allah zalimleri saptırır ve Allah dilediğini yapar."[35]

Bera ibni Azib'den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kabirdeyken Müslim'e sorulduğu zaman o, Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in, O'nun resûlü olduğuna şehadet edecektir. İşte bu, şu ayetin anlamıdır:

'Allah, iman edenleri dünya hayatında da ahirette de sabit sözle (Lailaheillallah) sapasağlam kılar. Allah zalimleri saptırır ve Allah dilediğini yapar.'[36] "[37]

- **Bu kelime, Allah'ın (cc), kökleri sabit, dalları ise semada olan güzel bir ağaca benzettiği sözdür:**

"Allah'ın (tevhidi) nasıl örneklendirdiğini görmedin mi? Güzel söz (Lailaheillallah), kökü sabit, dalları ise gökyüzüne ulaşmış güzel bir ağaç gibidir."[38]

İbni Abbas (ra) şöyle demiştir:

"Güzel söz, 'Lailaheillallah'tır."[39]

- **Bu kelime, ateşten kurtuluş kelimesidir:**

Enes ibni Malik'ten (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Allah Resûlü (sav), fecir doğduğunda baskın yapardı.

35. 14/İbrahîm, 27
36. 14/İbrahîm, 27
37. Buhari, 4699; Müslim, 2871
38. 14/İbrahîm, 24
39. Tefsîru'l Kur'ân'il Azîm, 4/422, İbrahîm Suresi, 24. ayetin tefsiri

Baskından önce bakar, eğer ezan sesini duyarsa baskın yapmaz, yok eğer duymamışsa baskın yapardı.

Bir keresinde, 'Allahu Ekber! Allahu Ekber!' diyen bir kimsenin sesini işitti ve 'Fıtrat (İslam) üzere.' buyurdu.

O kimse sonra, 'Eşhedu en lailaheillallah.' dedi.

Allah Resûlü (sav), 'Cehennemden çıktın.' buyurdu.

Bu kimsenin kim olduğuna baktılar, o kimse keçi çobanıymış."[40]

Ubade ibni Samit'ten (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kim, Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in, Allah'ın Resûlü olduğuna şahadet ederse cehennem o kimseye haram olur."[41]

- Bu kelime, mizanda her şeye ağır gelecek olan kelimedir:

Abdullah ibni Amr'dan (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Nuh vefat ederken oğluna şöyle dedi: 'Sana Lailaheillallah'ı emrediyorum. Eğer bu kelime mizanın bir kefesine, yedi gök ve yer de diğer kefesine konsa bu kelime ağır gelirdi.' "[42]

Abdullah ibni Amr ibni As'tan (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah, Kıyamet Günü'nde ümmetimden bir kişiyi herkesin

40. Müslim, 382
41. Müslim, 29
42. Ahmed, 6583

önünde ayırıp o kişi aleyhinde doksan dokuz dosya açacaktır. Her bir dosyanın boyu gözün görebildiği mesafe kadar olacaktır.

Sonra kendisine şöyle soracaktır: 'Bunlardan bir şeyi reddediyor musun? Amel muhafızlarım olan katip melekler sana haksızlık yapmış mıdır?'

O kimse, 'Hayır, ya Rabbi!' diye cevap verecektir.

Sonra, 'Herhangi bir özrün var mı?' buyuracaktır.

O kimse, 'Hayır, ya Rabbi!' diye cevap verecektir.

Bunun üzerine Allah şöyle buyuracaktır: 'Evet, yanımızda sana ait makbul bir amelin vardır ve bugün sana asla haksızlık edilmeyecektir.'

Üzerinde, 'Ben şehadet ederim ki Allah'tan başka gerçek ilah yoktur. Muhammed de O'nun kulu ve resûlüdür.' yazılı bir kâğıt parçası çıkarılacak ve Allah, 'Kendi tartında kendin bulun.' diyecektir.

O kişi, 'Ya Rabbi, bir taraftan bu tek bir kâğıt parçası, diğer taraftan günahların yazılı olduğu bu kadar dosya!' diyecektir.

Allah, 'Bugün sana asla zulmedilmeyecek …' buyuracaktır.

Günah sicilleri bir kefeye konulacak, kâğıt parçası da bir kefeye konulacak. Sicillerin konulduğu kefe yukarı kalkacak ve kâğıt parçası ağır gelecek. Çünkü, Allah'ın ismi yanında hiçbir şey ağır basamaz."[43]

43. Tirmizi, 2639; İbni Mace, 4300

• **Bu kelime, insanın malını ve canını dünyada koruma altına alır:**

Tarık ibni Eşyem'den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kim, Allah'tan başka ilah olmadığını söyler ve Allah'ın dışında kulluk edilenleri inkâr ederse bu kimsenin malı ve kanı dokunulmaz/saygın olur. Hesabı ise Allah'a aittir."[44]

Buhari, Müslim ve diğer imamların (rh), birçok sahabiden (r.anhum) rivayet ettikleri meşhur hadiste Resûlullah (sav) şöyle buyurur:

"Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğuna şahitlik edinceye, namaz kılıncaya ve zekât verinceye kadar insanlarla savaşmakla emrolundum. Şayet bunu yaparlarsa İslam'ın hakkı hariç kanlarını ve mallarını benden korumuş olurlar…"[45]

• **Bu kelime, imanın en faziletli şubesidir:**

Ebu Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"İman yetmiş veya altmış küsur şubedir. En üstünü, Allah'tan başka ilah olmadığını söylemektir. En düşüğü ise yolda bulunan rahatsızlık verici şeyleri kaldırmaktır. Hayâ da imandan bir şubedir."[46]

44. Müslim, 23
45. Buhari, 25; Müslim, 22
46. Müslim, 35

Savaşların sebebi bu kelimedir. Baba ile oğlu karşı karşıya getiren, anne ile evladını düşman yapan, başta Resûlullah (sav) ve diğer tüm peygamberlerin (as), uğruna her türlü eziyete katlandığı kelimedir. Hiçbir zaruretin, tebliğinden ve muhtevasından yüz çevirmeyi mübah kılamayacağı tek kelimedir. O, dinin zirvesi olan cihadın dahi uğrunda yapıldığı kelimedir. O, Nuh'un (as) bıkmadan usanmadan 950 sene insanları kendisine çağırdığı kelimedir. Saymakla fazileti, yazmakla önemi anlatılamayacak kadar büyük bir kelimedir o…

Madem bu kelime çok önemli ve faziletlidir, madem dünya ve ahiret saadeti bu kelimeye bağlıdır; o hâlde anlatılması, yazılması en öncelikli olan da bu kelimedir.

KELİME-İ TEVHİD'İN MANASI

Kelime-i Tevhid'in manasının anlaşılması için önceki sayfalarda zikrettiğimiz gibi "ilah" kavramının anlaşılması gereklidir. Çünkü bu kelimenin özü, tüm ilahların reddi ve sadece bir ilahın kabul edilmesidir. Biz, "La ilahe," diyerek "Hiçbir ilah yoktur." diyoruz. Herhangi bir varlığın ilah olmasını reddediyoruz. Uluhiyeti her şeyden reddettikten sonra "illa" diyoruz. Yani istisna yapıyoruz, tek bir istisna vardır diyoruz. Hemen ardından "Allah" diyoruz. "Hiçbir ilah yoktur." sözümüzün "tek bir istisnası vardır, o da Allah'tır." diyoruz. Tüm varlıklardan uluhiyeti nefyediyor, bir tek Allah (cc) için ispat ediyoruz. Demek ki; "La" diyerek reddettiğimiz de "illa" diyerek Allah'a ispat ettiğimiz de uluhiyet mefhumudur.

İlah kavramının, dolayısıyla Kelime-i Tevhid'in anlaşılması için ise "ibadet" kavramının anlaşılması gerekmektedir. Çünkü ilah, ancak ibadetin ne anlama geldiği bilinirse anlaşılabilecek bir kavramdır. Öyleyse bu iki kavramı anladığımızda Kelime-i Tevhid'i de anlamış olacağız.

I. İlah ve İbadet Ne Demektir?

وَمَٓا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ اِلَّا نُوح۪ٓي اِلَيْهِ اَنَّهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّٓا اَنَا۬ فَاعْبُدُونِ

"Senden önce gönderdiğimiz her resûle: 'Şüphesiz ki benden başka (ibadeti hak eden) **hiçbir ilah yoktur. O hâlde yalnızca bana kulluk/ibadet edin.**' diye vahyetmişizdir."[1]

Rabbimiz (cc) kendisinden başka hiçbir ilah olmadığını ilan ettikten hemen sonra "O hâlde yalnızca bana kulluk edin." buyurmuştur. Bu da ilah ifadesinin "kendisine ibadet edilen" anlamına geldiğini göstermektedir.

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّاۙ

كَلَّاۜ سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّاࣖ

"Kendilerine izzet/üstünlük/güç kaynağı olsun diye Allah'ın dışında **ilahlar edindiler!** Asla! (Kıyamet Günü) onların **ibadetlerini** inkâr edecek ve onların karşısında (düşman olarak) yer alacaklar."[2]

Dikkat edilirse ayet, önce onların Allah'ın dışında ilah edindiklerini bildirmiş; sonra da bu sahte ilahların, onların kendilerine yaptıkları ibadetleri inkâr edeceklerini açıklamıştır. Bu da gösterir ki ilah, "kendisine ibadet edilen" demektir.

1. 21/Enbiyâ, 25
2. 19/Meryem, 81-82

Peki, resûller ilah kavramını nasıl açıklamıştır?

"Senden önce gönderdiğimiz her resûle: 'Şüphesiz ki benden başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. O hâlde yalnızca bana kulluk/ibadet edin.' diye vahyetmişizdir."[3]

Allah (cc) her peygambere "Lailaheillallah"ı vahyetti. Her bir peygamber de kavmini bu kelimeye davet etti. Şimdi beraberce onların davetini inceleyelim. Bu kelimeyi nasıl tefsir ettiklerine, uluhiyeti Allah'a vermekle neyi murad ettiklerine bakalım:

"Andolsun ki biz her ümmet arasında: **'Allah'a ibadet/kulluk edin ve tağuttan kaçının.'** (diye tebliğ etmesi için) resûl göndermişizdir..."[4]

"Andolsun ki Nuh'u kavmine (peygamber olarak) yolladık. Demişti ki: 'Ey kavmim! **Allah'a ibadet/kulluk edin. Sizin O'ndan başka (ibadeti hak eden) bir ilahınız yoktur...**' "[5]

"Âd kavmine de kardeşleri Hud'u (peygamber olarak yolladık). Demişti ki: '**Ey kavmim! Allah'a ibadet/kulluk edin. Sizin O'ndan başka (ibadeti hak eden) bir ilahınız yoktur...**' "[6]

İşte, peygamberlerin dilinden bu kelimenin özü: Bir olan Allah'a (cc) ibadet etmek, O'nun dışında ibadet edilen tüm sahte ilah ve tağutları inkâr etmek ve onlardan uzak durmak.

3. 21/Enbiyâ, 25
4. 16/Nahl, 36
5. 7/A'râf, 59
6. 7/A'râf, 65

Kelimenin manasını, sadece ve sadece Allah'a (cc) ibadet etmek olarak açıklayınca belki bazı okuyucularımızın aklına şöyle bir soru gelebilir:

"Allah'tan başkasına ibadet eden mi var ki bu kelimenin yeniden anlaşılmasından bahsediyorsunuz?"

İşte asıl sorun da budur! İnsanlar ibadetin ne manaya geldiğini anlamayınca veya ibadeti sadece namaz, oruç, zekât ve hacdan ibaret sanınca bu soruyu sormaları doğaldır. Bu kelimeyi gündeme getirmemizin sebebi, "Lailaheillallah"ı söyleyip ibadetin anlamını bilmediği veya ibadet kavramını dar bir çerçevede anladığı için sadece Allah'a ibadet ettiğini zannederken aslında Allah (cc) ile beraber binlerce sahte ilaha ibadet eden insanları aydınlatmaktır. Umulur ki yanlışlarının farkına varır ve içinde oldukları şirk bataklığından kurtulurlar.

İbadet kelimesi Arapçada "a-b-d" kökünden türemiştir. Şu manalara gelir: Kölelik; boyun eğerek itaat etmek; tapmak; ibadet etmek; bir şeyin bir şeye bağlı olması, ondan kopmaması; bir şeyin, birini yapacağı şeyden alıkoyması.[7]

Yani bir insan birine boyun eğiyor, teslim oluyor, gönülden bağlanıyorsa ona kul olmuş ve ona ibadet etmiştir.

Bu tanımlar, ibadetin Arap dilindeki anlamlarından bazısıdır. Bir de Kur'ân'a, Allah'ın (cc) ibadeti hangi anlamlarda kullandığına bakalım.

---

7. bk. Kur'ân'a Göre Dört Terim, s. 78

II. Kur'ân-ı Kerim'de İbadet Kavramı

A. Hâkimiyet Yetkisinin Başkalarına Verilmesi İbadettir

اِتَّخَذُٓوا اَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ اَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَۚ وَمَٓا اُمِرُٓوا اِلَّا لِيَعْبُدُٓوا اِلٰهًا وَاحِدًاۚ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۜ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ

"Onlar Allah'ı bırakıp din bilginlerini, abidlerini ve Meryem oğlu Mesih'i rabler edindiler. **(Oysa) onlar yalnızca bir olan İlah'a ibadet etmekle emrolunmuşlardı**. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Allah) onların şirk koştuklarından münezzehtir."[8]

"... Adiy, Medine'ye geldi. O, Tay Kavmi'nin lideriydi. Boynunda gümüş bir haçla Resûlullah'ın (sav) huzuruna girdi. Resûlullah (sav) Tevbe Suresinin 31. ayetini okuyordu. Adiy, Peygamber'e (sav): 'Onlar, din adamlarına tapmadılar ki!' dedi. Resûlullah da (sav), 'Evet, fakat din adamları, onlara helali haram, haramı helal kıldılar. Onlar da tabi oldular. Bu, onların, din adamlarına ibadetidir.' buyurdu."[9]

Bir insan ne yaptığı takdirde bir başkasını rabb edinir? Ya da ne yaptığında bir varlığa ibadet etmiş olur?

8. 9/Tevbe, 31
9. Tirmizi, 3095; Tefsîru ibni Ebî Hâtim, 2/1784, 1005-10058 No.lu rivayetler

Gelin, bu soruları Allah Resûlü'ne soralım. Çünkü onun (sav) bir vazifesi de Kur'ân'ı açıklamaktır:

"(Peygamberleri) apaçık deliller ve Kitaplarla (yolladık). Sana da bu zikri/Kur'ân'ı indirdik ki, insanlara indirileni onlara açıklayasın. Umulur ki düşünürler."[10]

Hidayet ve rahmet olan Kur'ân-ı Kerim ve onun açıklayıcısı Resûlullah (sav), Ehl-i Kitab'ın, din adamlarına Allah'ın (cc) haram ve helallerini değiştirme yetkisini vermesini ibadet olarak isimlendirmiş ve bu yetkiyi onlara vermekle onların, Allah'tan başka ibadet ettikleri rabbler edindiklerini söylemiştir.

Şimdi şöyle bir düşünün: Bugün Kelime-i Tevhid'i söyleyen, hatta söylemekle kalmayıp vird hâline getiren; bununla birlikte demokratik seçimlere katılıp oy vererek Allah'ın kanunlarını değiştirme, yenileme ve hükmünü iptal etme yetkisini parti ve şahıslara verenler, acaba söyledikleri Kelime-i Tevhid gereği sadece Allah'a mı ibadet etmişlerdir, yoksa Allah'tan başka ibadet ettikleri rabbler mi edinmişlerdir?

Tabii ki burada bazıları şöyle diyebilir: Haklısınız! Ayet ve tefsirinde olduğu gibi bu yanlıştır. Fakat bugün insanlar, seçimlerde oy kullandıkları zaman kimseye Allah'ın kanunlarını değiştirme yetkisini vermek amacı gütmezler. Özellikle de İslami (!) olan partilere -ki İslam onlardan, onlar da İslam'dan uzaktır- oy verenler…

Biz de cevaben onlara deriz ki: Rivayete dikkat edilirse Ehl-i Kitap da bunun böyle olduğunu bilmiyordu.

10. 16/Nahl, 44

Fakat bu, onların yaratılmış varlıklara ibadet ettikleri ve onları Allah'ın (cc) dışında rabbler edindikleri gerçeğini değiştirmemişti.

Çünkü yasamak/kanun yapmak, Yüce Allah'ın hakkıdır. Yaratan O'dur, rızık veren O'dur, insana çeşitli nimetlerle ihsanda bulunan O'dur. Göklerin ve yerin mülkü/egemenliği O'na (cc) aittir. Elbette kendi mülkünde tasarruf edecek olan da O'dur. Bunu bilmek için dinde fakih olmaya lüzum yoktur. Nasıl ki her insan, kendine ait olan mülkte dilediği gibi tasarruf etme hakkına sahipse aynı şekilde Yüce Allah da mülkünde tek hâkim, tek yasa koyucu, tek otoritedir. Bunu bilmek için özel bir bilgiye ihtiyaç yoktur:

"… Dikkat edin! Yaratmak da emretmek de Allah'a aittir. Âlemlerin Rabbi olan Allah, ne yücedir."[11]

Nasıl ki insan, kendisine ait olan bir mülkte bir başkasının tasarruf etmesinden hoşlanmaz ve bunu gasp ve zulüm olarak nitelerse aynı şekilde, Yüce Allah'ın mülkü olan toplum için yasa yapmak da Allah'ın mülkünde O'na (cc) rağmen tasarrufta bulunmaktır. İnsan, fıtratıyla bunun yanlış olduğunu bilir. Ancak bu fıtri bilginin peşine düşmez, önemsemez. Bu sebeple yaptığının ne büyük bir cürüm olduğunu anlamaz.

11. 7/A'râf, 54

İnsanın, yaratma yetkisini Allah'tan (cc) başkasına vermesi ile hâkimiyet yetkisini bir başkasına vermesi arasında fark yoktur. Her iki durumda da Allah'tan başkasına ibadet etmiş, Allah'a şirk koşmuş ve o varlığı Allah'ın dışında rabb ve ilah edinmiştir. Bir başka ayette şöyle buyurulur:

اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِؕ اَمَرَ اَلَّا تَعْبُدُٓوا اِلَّٓا اِيَّاهُؕ ذٰلِكَ الدّ۪ينُ الْقَيِّمُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

"... Hüküm yalnızca Allah'ındır. O, kendisinden başkasına kulluk/ibadet etmemenizi emretmiştir. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler."[12]

Ayet, hükmün yalnızca Allah'a (cc) ait olduğunu belirttikten sonra bir başkasına ibadet etmeyi yasaklamıştır. Demek ki insan, hüküm/yasama yetkisini kime veriyorsa ona ibadet ediyordur. Ne ilginçtir ki Yusuf'un (as) döneminde, ayetin indiği ortamda ve bugün, insanlar bu inancın dosdoğru din olduğunu bilmiyor, anlamak istemiyorlar.

اَمْ لَهُمْ شُرَكٰٓؤُا شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدّ۪ينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللّٰهُ

"Yoksa, Allah'ın izin vermediği şeyleri, kendilerine dinden şeriat kılan/kanun yapan ortakları mı var?.."[13][14]

12. 12/Yûsuf, 40
13. 42/Şûrâ, 21
14. Bu konuda daha geniş bilgi almak için bk. Tevhid Dergisi "Hâkimiyet" Özel Sayısı

Allah'ın izin vermediği meselelerde kanun yapanlar, Allah'a (cc) ortak edinilen rabblerdir. Bunun asrımızdaki en açık şekli, demokrasi dininin gereği olarak seçimlere katılmak ve kullanılan oylarla bu yetkiyi insanlara vermektir.

Evet, hâkimiyeti Allah'a (cc) vermek, O'na ibadet etmektir. Kanun yapma, yasama, teşride bulunma yetkisini O'ndan başkasına veren, her kim olursa olsun, Allah'tan başkasını ilah edinmiş, ona ibadet etmiş ve Rabbine ortak koşmuştur.

B. Dua İbadettir

وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونٖٓي اَسْتَجِبْ لَكُمْۜ اِنَّ الَّذٖينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتٖي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرٖينَ۟

"Rabbiniz buyurdu ki: '**Bana dua edin,** size icabet edeyim. Hiç kuşkusuz, **bana ibadet etmekten** büyüklenenler, boyun eğmiş/alçaltılmış olarak cehenneme gireceklerdir.' "[15]

Ayette önce "Bana dua edin." buyruluyor ve hemen ardından "bana **ibadet etmekten büyüklenenler**" deniyor. Bu da Yüce Allah'ın yanında, duanın ibadet olduğunun delilidir.

Ayrıca bu ayetin tefsirinde Tirmizi ve Ebu Davud (rh), Numan ibni Beşir'den (ra) şu hadisi nakleder:

"Allah Resûlü (sav), 'Dua, ibadetin kendisidir.' buyurdu ve sonra Mü'min Suresi'nin 60. ayetini okudu:

15. 40/Mü'min (Ğafir), 60

'Rabbiniz buyurdu ki: 'Bana dua edin, size icabet edeyim. Hiç kuşkusuz, bana ibadet etmekten büyüklenenler, boyun eğmiş/alçaltılmış olarak cehenneme gireceklerdir.' "[16]

Görüldüğü gibi Resûlullah da (sav) bu ayete dayanarak duanın, ibadetin ta kendisi olduğunu beyan etmiştir. Kelime-i Tevhid'in manasının, Allah'ı (cc) ibadette birlemek ve O'nun dışında ibadet edilenleri reddetmek olduğunu beyan etmiştik. Eğer dua ibadetse bugün salih olduğuna inandıkları kişilerin yatır ve türbelerinde dua eden veya sıkıştığı zaman Yüce Allah'tan önce aklına Abdulkadir Geylani gelen insanların durumu ne olacaktır? Bu insanlar, manasını bilmeden telaffuz ettikleri Kelime-i Tevhid ile ne denli bir tezat içerisindelerdir? Ağızlarıyla, "Allah'tan başka ilah yoktur." diyor, yalnızca Allah'a (cc) ibadet edeceklerine söz veriyor, sonra da O'ndan başkasına dua ederek kendilerini yalanlıyorlar. "Allah'ın dışında ibadet edilen her şeyi ve herkesi reddettim/Lailaheillallah" diyerek girdikleri türbelerden/yatırlardan, Allah'tan başkasına ibadet etmiş vaziyette çıkıyorlar.

Allah'tan (cc) başkasına el açıp yalvaran, ondan medet uman, istiazede bulunan insanların ahvaline dair aşağıdaki ayetleri okuyalım:

"Hak olan dua Allah'a (yapılandır). Onun dışında dua ettikleriyse, onların duasına hiçbir şekilde karşılık veremezler. (Allah'tan başkasına dua edenlerin) durumu, ağzına su ulaşsın diye iki avucunu suya doğru uzatmakla (yetinenin) durumu

16. Tirmizi, 3247; Ebu Davud, 1479

gibidir. (Oysa) o (su) asla ona ulaşmaz. Kâfirlerin (Allah'ın dışındaki varlıklara) duaları, kaybolup gidecek sapıklıktan başka bir şey değildir." [17]

"Allah'a yalan uydurarak iftira eden veya (Allah'ın) ayetlerini yalanlayandan daha zalim kim olabilir? Bunlara, Kitap'tan nasipleri (kendileri için takdir olunan hayır ve şer) erişir. Nihayet canlarını almak için elçilerimiz onlara geldiğinde derler ki: 'Allah'ı bırakıp dua ettikleriniz nerede?' Derler ki: 'Onlar bizi (terk edip) kayboldular.' Ve kâfir olduklarına dair kendileri aleyhine şahitlik ettiler." [18]

"Allah'ı bırakıp da sana fayda ve zarar vermeyecek olan varlıklara dua etme! Şayet böyle yaparsan hiç kuşkusuz, zalimlerden/müşriklerden olursun. Şayet Allah sana bir zarar dokunduracak olsa, O'ndan başka o zararı giderecek kimse yoktur. Senin için bir hayır dileyecek olsa, O'nun lütfunu geri çevirecek kimse yoktur. (Lütuf ve ihsanını) kullarından dilediğine ulaştırır. O, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) El-Ğafûr, (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm'dir." [19]

"Onlara dua etseniz, duanızı işitmezler. İşitseler bile, size cevap veremezler. Kıyamet Günü şirkinizi reddederler. (Her şeyden haberdar olan) Habîr gibi kimse sana haber veremez." [20]

17. 13/Ra'd, 14
18. 7/A'râf, 37
19. 10/Yûnus, 106-107
20. 35/Fâtır, 14

C. Mutlak İtaat İbadettir

اَلَمْ اَعْهَدْ اِلَيْكُمْ يَا بَنٖى اٰدَمَ اَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَۚ اِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبٖينٌۙ وَاَنِ اعْبُدُونٖىۜ هٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَقٖيمٌ

"Ey Âdemoğulları! 'Şeytana ibadet etmeyin, o sizin apaçık düşmanınızdır.' diye size emretmedim mi? '(Yalnızca) bana ibadet edin. Dosdoğru yol işte budur.' (demedim mi?)"[21]

Ayette Allah (cc), "... Şeytana ibadet etmeyin ..." buyuruyor. Genelde müfessirler buradaki ibadetin "itaat" manasında olduğunu bildirmiştir.[22]

İslam'da mutlak itaat mercisi, âlemlerin Rabbi olan Allah'tır. Allah'a, O'nun izin verdiği Resûl'e, meşruiyetini Allah'tan alan yöneticilere itaat; Allah'a (cc) itaat kapsamındadır. Çünkü bu saydıklarımıza itaati emreden ve itaate izin veren, yine Allah'tır.[23]

İtaat etmemize izin verilen yönetici, ebeveyn ve benzer konumdakilere olan itaatimiz mutlak değildir. Allah'a (cc) ve Resûl'üne (sav) muhalefet etmedikleri ve meşru olanı emrettikleri müddetçe itaat ederiz:

Abdullah ibni Ömer'den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"... Masiyet emredildiğinde ise dinlemek ve itaat etmek yoktur."[24]

21. 36/Yâsîn, 60-61
22. bk. Zâdu'l Mesîr, 3/528, Yâsîn Suresi, 60. ayetin tefsiri
23. bk. 4/Nisâ, 59
24. Buhari, 7144

Her kim meşruiyetini Allah'tan almayan yönetimlere veya Allah'a isyanı emreden yöneticilere **mutlak olarak itaat ederse** onlara ibadet etmiş ve onları ilah edinmiş olur. Zira mutlak itaat yalnızca "ilah" olana yapılır.

Açık veya kapalı olduğu fark etmeksizin ilahlık iddiasında bulunan firavunlar, toplumdan mutlak itaat beklerler. Onlardan izinsiz ya da yazılı ve sözlü bir talimat olmaksızın yapılan her işi suç kabul ederler. Sihirbazlar Musa'ya (as) iman ettiğinde o günün Firavunu, iman etmelerine değil, kendisinden izin almamalarına karşı çıkıyordu:

"Firavun dedi ki: '(Ben) size izin vermeden ona iman ettiniz öyle mi? Şüphesiz ki bu (yaptığınız), buranın halkını yurtlarından sürüp çıkarmak için (Musa ile beraber) tezgâhladığınız bir tuzaktır. Pek yakında (yapacaklarımı) bileceksiniz/anlayacaksınız. Kuşkusuz, ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kesip sonra da sizi topluca asacağım.' "[25]

Öyleyse kimlere itaat ettiğimize, direkt veya dolaylı talimatlarıyla hayatımıza kimlerin yön verdiğine dikkat etmeliyiz. İtaatimizin bir ibadet olduğunu bilerek hareket etmeliyiz.[26]

25. 7/A'râf, 123-124
26. Şeytana veya kâfirlere yapılan her itaat şirk midir?

Bu soruya maddeler hâlinde cevap verebiliriz:

a. Şeytanı veya kâfir yönetimleri mutlak itaat mercisi gören ve hayatın her alanında bunlara itaat edenler, Allah'tan (cc) başkasını ilah edinmişlerdir.

b. Şeytana veya kâfir yönetimlere, Allah'a (cc) şirk koşma hususunda ya da onların küfür içerikli emirlerinde itaat edenler; Allah'a (cc) şirk koşmuşlardır.

c. Şeytanı ve kâfir yönetimleri itaat mercisi görmeyen, onlara şirk ve küfür içerikli emirlerinde itaat etmeyen, Allah'ın (cc) haram kıldıklarını haram kabul ettiği hâlde nefsine yenik düşerek onlara itaat edenler günahkâr müminlerdir.

III. Kelime-i Tevhid'in Geniş Anlamı

A. İlah Ne Demektir?

"İlah", Arapça bir kelimedir. İlk peygamberden bu yana kullanıldığı için insanlıkla yaşıt bir kavramdır. Araplar bu kelimeyi şu anlamlarda kullanmışlardır:[27]

- E-le-he/ أَلَهَ: "İbadet/Kulluk etmek" anlamındadır. İlah ise ibadet edilen mâbuda verilen isimdir. İnsanlar, kendisine ibadet ettiği için bu isim verilmiştir. **Buna binaen ilah, kendisine ibadet edilen mâbuddur.**

- E-le-he/ أَلَهَ: "Koruma altına almak, güvence vermek, himaye etmek" gibi anlamlara gelmektedir. **İlah, kendisine sığınanları koruyan ve onları emniyet içinde kılandır.**

- E-li-he/ أَلِهَ: "Şaşkınlık içinde olmak, hayrete düşmek" anlamındadır. Kişi; O'nun (cc) azameti, yaratışındaki mükemmellik, şer'i ve kaderî emirlerinin doğruluk ve adaleti karşısında hayranlık duyar. **İlah, kendisine hayranlık duyulandır.**

- Ve-le-he/ وَلَهَ ya da ve-li-he/ وَلِهَ: "Sevgiden ötürü aklın baştan gitmesi, sevda/mecnunluk" anlamındadır. Annenin sevgi ve şefkatle çocuğuna eğilmesi için kullanılır. Aynı şekilde çocuğun annesine yönelmesi de bu kelimeyle ifade edilir. Anne ve evlat için kullanıldığında sevgiyle bağlanma, şefkatle ilgilenme gibi anlamları ön plana çıkar. **İlah, yarattıklarını sevgi ve merhametle kuşatan ve kendisine sevgiyle bağlanılandır.**

27. Lisânu'l Arab, 13/467-472; El-Mufredât, s. 82-84, e-l-h maddeleri

• La-he/لَاهَ: "Gizlenmek, örtünmek ve perdelemek" gibi anlamlara gelmektedir**. İlah, kulları tarafından görülemeyendir.**

• Le-ha/ لَهَى - لَهْو: "Meşgul eden, oyalayan, mutlu edip eğlendiren" anlamındadır. **İlah, kendisine kulluk yapanı mutlu eden, kalp kendisine yöneldiğinde başka hiçbir şeye ihtiyaç bırakmayandır.**

• He-ve-le/هَوَل - هَوْل: Kişiyi korkutan ve tedirgin eden hâldir. Kıyamet Günü'nün dehşetli sahneleri için "ehval yevmi'l kıyame" deriz. **İlah, kendisinden korkulan ve otoritesine boyun eğilendir.**

• Hâ-le-tun / هَالَةٌ: "Ay'ın etrafında bulunan ışık/nur çemberi" demektir. **İlah, göklerin ve yerin nuru olan, insanlığın yolunu vahiyle, kalplerini imanla aydınlatandır.**

• Ehlun/أَهْلٌ : İnsanın ailesi, ona tabi olan takipçileri, yakınları için kullanılır. **İlah, kullarına yakın olan, kendisine iman ve salih amelle yakınlaşılandır.**

İlah, kendisine ibadet edilendir. "Lailaheillallah" ise hiçbir varlığın ibadeti hak etmediğini, ibadeti hak edenin yalnızca Allah (cc) olduğunu ilan etmektir.

Önceki sayfalarda ibadetin anlamına dair bazı örnekler vermiştik. Şunu bilmeliyiz ki ibadet, Allah'ın sevip razı olduğu, müminlere emrettiği ve yalnızca Allah'a (cc) yapılan her şeydir.

Yani hayat bir bütün olarak ibadet, yaşam bir bütün olarak kulluktur.

Biz "Lailaheillallah" dediğimizde Allah'a bir söz veriyor ve O'nunla bir sözleşme yapıyoruz. Hayatın her alanında O'na itaat edeceğimizi, kulluğumuzu O'na yapacağımızı, faydayı ve zararı O'ndan bekleyeceğimizi, yalnızca O'na el açıp yalvaracağımızı, O'na tevekkül edip O'na rağbet edeceğimizi, O'nun için sevip O'nun için buğzedeceğimizi söylüyoruz. Eğitimimize, giyim kuşamımıza, sanat ve eğlence anlayışımıza, savaşımıza ve barışımıza, ekonomimize yalnızca O'nun (cc) müdahale edebileceğini kabul ediyoruz.

O'nun uluhiyetini kabul etmek, O'nun egemenliğini kabul etmektir. Kalbî, sözlü ve bedenî tüm eylemlerimizin yalnızca O'na ve O'nun rızası için olacağını kabul etmektir:

"De ki: 'Şüphesiz ki benim namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allah içindir. O'nun hiçbir ortağı yoktur. Ben bununla emrolundum ve ben Müslimlerin/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kulların ilkiyim.' "[28]

"Lailaheillallah", tevhiddir. Hayatın ve ölümün, namazın ve kurbanın, adağın ve tavafın, duanın ve tevekkülün, hâkimiyet yetkisinin ve itaatin… kaynağını birlemektir. Yaşam, bir bütün olarak kulluktur ve her şeyiyle Allah'a (cc) aittir. Muvahhidin yaşamında, kulluk dışında değerlendirilebilecek, Kelime-i Tevhid'in

28. 6/En'âm, 162-163

kapsamadığı tek bir alan dahi yoktur. Onun nasıl evleneceğine de İlahı karar verir, nerede ve nasıl eğitim alacağına da. Onun nasıl siyaset yapacağına da İlahı karar verir, nasıl rızık kazanıp nerede harcayacağına da. Çünkü o, "Lailaheillallah" diyerek Allah'ı (cc) ilah kabul etmiş, gönüllü olarak O'na kul olacağını ilan etmiştir.

B. Allah Neden Tek Mâbuddur?

"İlah" kelimesinin lugat anlamı düşünüldüğünde başlıkta yer alan soru cevaplanmış olacaktır. Allah (cc) tek mâbuddur. Zira O, kullarını sevgiyle koruyan, onlara yakın olan, kendisine yakınlaşılmasına müsaade eden; yaratması ve emri, kaderi ve şeriatı adalet ve doğruluk yönünden mükemmel olan; isimleri ve sıfatları karşısında insanın hayranlıkla kendisine yöneldiği, azamet ve otoritesine boyun eğilen, kendisinden korkulan; kalpleri aydınlatan, kullarına yol gösteren ve onları hurafelerin/felsefelerin/batıl dinlerin/küfrün/şirkin karanlıklarından imanın/tevhidin aydınlığına çıkarandır. Tüm bunlar -ve O'nun güzel isimlerinin delalet ettiği tüm diğer manalar- nedeniyle Allah; ilahtır, kendisine ibadet edilmektedir ve ibadeti tek hak edendir.

Allah'ın Tek İlah Oluşunun Delilleri

- Kâinatta var olan düzen, Allah'ın tek ilah olduğunun delilidir:

"Şayet (göklerde ve yerde) Allah'ın dışında ilahlar olsaydı (düzen) bozulurdu. Arşın Rabbi olan Allah, onların yakıştırdığı sıfatlardan münezzehtir."[29]

29. 21/Enbiyâ, 22

"Allah, hiçbir çocuk edinmemiştir. O'nunla beraber hiçbir ilah da yoktur. (Şayet Allah dışında ilahlar olmuş olsaydı) her bir ilah kendi yarattıklarını (yanına alıp) gider, bir kısmı diğer bir kısmına üstünlük kurardı. Allah, onların yakıştırdığı sıfatlardan münezzehtir."[30]

- **Bunları Allah'tan (cc) başka kim yapabilir?**

"De ki: 'Görüşünüz nedir? (Söylesenize!) Allah Kıyamet Günü'ne kadar, geceyi üzerinize sürekli kılsa Allah'tan başka hangi ilah size aydınlık getirebilir? Dinlemez misiniz?' De ki: 'Görüşünüz nedir? (Söylesenize!) Allah, Kıyamet Günü'ne kadar, gündüzü üzerinize sürekli kılsa Allah'tan başka hangi ilah içinde dinleneceğiniz geceyi size getirebilir? Görmez misiniz?' "[31]

- **Cevap bekleyen sorular**

"De ki: 'Allah'a hamd, seçkin kullarına selam olsun.' Allah mı daha hayırlıdır, yoksa (Allah'a) ortak koştukları mı? (Onlar mı daha hayırlıdır yoksa) gökleri ve yeri yaratan, sizin için gökten su indiren (Allah mı)? Ki o suyla, sizler için göz alıcı güzellikte bahçeler bitirdik. Siz, onun tek bir ağacını dahi bitiremezdiniz! Allah'la beraber başka bir ilah mı?! (Hayır, Allah'tan başka ilah yok!) İşin aslı onlar, (başka varlıkları Allah'a denk tutup) sapan bir topluluktur. (Onlar mı daha hayırlıdır yoksa) yeryüzünü yerleşke/yaşama alanı kılan, onun arasında ırmaklar yaratan, o (sarsılmasın diye dağlardan) kazıklar çakan, iki denizin arasına (birbirlerine karışmasınlar diye) engel koyan (Allah mı)? Allah'la beraber başka ilah

30. 23/Mü'minûn, 91
31. 28/Kasas, 71-72

mı?! (Hayır, Allah'tan başka ilah yok!) İşin aslı onların çoğu bilmiyorlar. (Onlar mı daha hayırlıdır yoksa) dua ettiğinde darda kalmışın duasına icabet eden, kötülüğü gideren ve sizleri yeryüzünün halifeleri kılan (Allah mı)? Allah'la beraber başka ilah mı?! Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz. (Onlar mı daha hayırlıdır yoksa) karanın ve denizin karanlıklarında size yol gösteren, rahmeti (olan yağmurdan önce) müjdeci olarak rüzgârları gönderen (Allah mı)? Allah'la beraber başka ilah mı?! Allah, onların şirk koştuklarından yücedir. (Onlar mı daha hayırlıdır yoksa) yaratmayı ilkin başlatan sonra (dirilterek) onu tekrarlayacak olan, sizleri gökten ve yerden rızıklandıran (Allah mı)? Allah'la beraber başka ilah mı?! De ki: 'Eğer doğru söylüyorsanız (içinde hiçbir şüphe olmayan kesin) kanıtınızı getirin.' "[32]

Yüce Allah'ın varlığı konusunda -kendini bilmez kimi hadsizin önemsiz bazı çabaları dışında- tarih boyunca bir tartışma yaşanmamıştır. O'nun (cc) ibadeti hak ettiği ve O'na ibadet edilmesi gerektiği konusunda da tartışma olmamıştır. Tartışma, O'nun tek ilah olup olmaması meselesinde yaşanmıştır. Yani "Yalnızca O'na mı ibadet edilmeli, yoksa O'nunla beraber aracılara da ibadet edilebilir mi?" meselesinde ihtilaf yaşanmıştır. Toplumların fıtrat ve vahiyden yüz çevirmeleri neticesinde ortaya çıkan bu tartışmalara Allah (cc), yukarıdaki ayetlerle son noktayı koymuştur.

Dikkat edilirse Allah'ın tek ilah olduğuna vurgu yapan delillerin tamamı aklidir. Çünkü Allah (cc), insanı

32. 27/Neml, 59-64

bu fıtrat üzere yaratmıştır. İnsan, Allah'a kulluk etmesi gerektiğini ve Yüce Allah'ın bir ve tek olduğunu fıtratıyla bilir:

"(Hatırlayın!) Hani bir zamanlar, (Tur) Dağı'nı bir gölgelik gibi tepelerinde yükseltmiştik de, onun tepelerine düşeceğini sanmışlardı. (O sırada onlara şöyle öğüt vermiştik:) 'Size verdiğimize kuvvetle yapışın ve içindekileri hatırlayın ki korkup sakınasınız.' (Hatırla!) Hani Rabbin Âdemoğullarının sırtlarından zürriyetlerini almış ve onları kendilerine şahit tutarak: 'Ben sizin Rabbiniz değil miyim?' demişti. Demişlerdi ki: 'Evet! (Sen bizim Rabbimizsin!) Şahit olduk.' (Bu,) Kıyamet Günü: 'Biz bundan habersizdik.' dememeniz içindir. Ya da: 'Babalarımız daha önce şirk koşmuştu. Biz ise onlardan sonra gelen (ve onları taklit eden) bir nesiliz. Batıl ehlinin yaptıkları yüzünden bizi helak mı edeceksin?' dememeniz içindir."[33]

"Yüzünü (hiçbir şeyi Allah'a ortak koşmayan muvahhid) bir hanif olarak dine çevir. Allah'ın insanları yarattığı fıtrata (uy). Allah'ın yaratmasında değişiklik yoktur. (Herkesi tevhid fıtratı üzere yaratmıştır.) İşte dosdoğru din budur. Ancak insanların çoğu bilmezler."[34]

Bu söylediğimizin en açık göstergesi; insanın çok korktuğu, akıl ve duyguların işlevini yitirdiği, tabiri caizse fabrika ayarlarına döndüğü ânlardır. İşte o ânlarda fıtrat açığa çıkar ve insan, tek ve bir olan Allah'a (cc) yönelir:

"De ki: 'Sizleri karanın ve denizin karanlıklarından kurtaran kimdir? Ki siz içtenlikle ve gizliden gizliye O'na: 'Şayet bizi

33. 7/A'râf, 171-173
34. 30/Rûm, 30

bundan kurtarırsan şüphesiz ki biz, şükredenlerden olacağız.' diye dua etmektesiniz.' De ki: 'Bundan da bunun dışındaki tüm sıkıntılardan da sizi kurtaran Allah'tır. Sonra siz (tekrardan) şirk koşmaktasınız!' "[35]

"Gemiye bindikleri zaman, dini Allah'a halis kılarak (şirk koşmaksızın yalnızca) Allah'a dua ederler. Onları kurtarıp karaya çıkardığı zaman, (bir bakarsın ki) hemen şirk koşuvermişler."[36]

C. Allah'ı İlah Edinmenin Kur'ân'da Açılımı

Aşağıda ilah ismini açıklayan ayetler zikredeceğiz. Bu ayetler, El-Hakîm ve El-Habîr olan Allah tarafından muhkem kılınmış, sonra da detaylandırılmış tevhid ayetleridir. Her biri Güneş gibi açık, anlaşılır ve sade hükümler ihtiva eder. Ayetleri hakkıyla tilavet eden ve onun anlamları üzerinde tedebbür eden bir kul, Allah/ilah ismini en kapsayıcı şekliyle anlar:

"Sizin İlah'ınız tek bir ilahtır. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. O, (özünde merhamet sahibi olan) Er-Rahmân, (rahmetini kullarına eriştiren) Er-Rahîm'dir."[37]

"Allah ... O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Hayat sahibi ve varlığa hayat veren) El-Hayy, (var olmak için hiçbir şeye muhtaç olmayan, her şeyin varlığı kendisine bağlı olan) El-Kayyûm'dur. Ne uyuklama ne de uyku tutar O'nu. Göklerde ve yerde olan her şey O'na aittir. O'nun izni olmadan kim O'nun yanında şefaat edebilir? Onların önünde ve arkasında olanı bilir. O'nun dilediği dışında O'nun bilgisini

35. 6/En'âm, 63-64
36. 29/Ankebût, 65
37. 2/Bakara, 163

kuşatıp (kavrayamazlar). Kürsüsü gökleri ve yeri kuşatmıştır. Onları (gökleri ve yeri) korumak O'na ağır gelmez. O, (zatı ve sıfatları en yüce olan) El-Aliy, (zatı ve sıfatları en büyük olan) El-Azîm'dir."[38]

"Dinde zorlama yoktur. Rüşd/Hak, batıldan (kesin bir biçimde) ayrılmıştır. Her kim (reddetmek, tekfir etmek, teberrî etmek suretiyle) tağutu inkâr eder ve Allah'a iman ederse kopması olmayan sapasağlam kulp (olan Kelime-i Tevhid'e) tutunmuş (ve İslam dinine girmiş) olur. Allah (işiten ve dualara icabet eden) Semi', (her şeyi bilen) Alîm'dir."[39]

"Allah'tan başka hiçbir ilah olmadığına (ibadeti/kulluğu hak edenin yalnızca Allah olduğuna), Allah, melekler ve adaleti ayakta tutan ilim adamları şahitlik etti. O'ndan başka ilah yoktur. O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz, (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'dir."[40]

"De ki: 'Ey Ehl-i Kitap! Gelin sizinle bizim aramızda ortak bir kelimede buluşalım: Yalnızca Allah'a ibadet edelim, hiçbir şeyi O'na ortak koşmayalım, (Allah'ı bırakıp da) birbirimizi Allah'ın dışında rabler edinmeyelim.' Şayet yüz çevirirlerse deyin ki: 'Şahit olun ki biz Müslimlerdeniz/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullardanız.' "[41]

"... Göklerde ve yerde olanların tamamı O'na aittir. Vekil olarak Allah yeter."[42]

38. 2/Bakara, 255
39. 2/Bakara, 256
40. 3/Âl-i İmran, 18
41. 3/Âl-i İmran, 64
42. 4/Nisâ, 171

"De ki: 'Kimin şahitliği en büyüktür?' De ki: 'Allah benimle sizin aranızda şahittir. Sizi ve kime ulaşırsa onu uyarmam için bu Kur'ân bana vahyedildi. Yoksa siz, Allah'la beraber başka ilahların olduğuna mı şahitlik ediyorsunuz?' De ki: 'Ben şahitlik etmem.' De ki: 'Ancak O, tek bir ilahtır ve şüphesiz ki ben, O'na ortak koştuklarınızdan berîyim/uzağım.' "[43]

"İşte bu, Rabbiniz olan Allah'tır. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Her şeyin yaratıcısıdır. (Öyleyse) yalnızca O'na kulluk edin. O, her şeyin üzerinde (gözetleyen, denetleyen ve işlerini yürüten) Vekil'dir."[44]

"Rabbinden sana vahyedilene uy! O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Müşriklerden yüz çevir."[45]

"De ki: 'Şüphesiz ki Rabbim, beni dosdoğru yola iletti. Dimdik/güçlü ve hanif olan İbrahim'in dinine. O, müşriklerden değildi.' De ki: 'Şüphesiz ki benim namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allah içindir. O'nun hiçbir ortağı yoktur. Ben bununla emrolundum ve ben Müslimlerin/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kulların ilkiyim.' "[46]

"Onlar Allah'ı bırakıp din bilginlerini, abidlerini ve Meryem oğlu Mesih'i rabler edindiler. (Oysa) onlar yalnızca bir olan İlah'a ibadet etmekle emrolunmuşlardı. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Allah) onların şirk koştuklarından münezzehtir."[47]

43. 6/En'âm, 19
44. 6/En'âm, 102
45. 6/En'âm, 106
46. 6/En'âm, 161-163
47. 9/Tevbe, 31

"… De ki: 'O benim Rabbimdir. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Yalnızca O'na tevekkül ettim ve dönüşüm/tevbem de O'nadır.' "[48]

"Allah buyurdu ki: 'İki ilah edinmeyin. O, ancak tek bir ilahtır. Yalnızca benden korkun.' Göklerde ve yerde olanların tamamı O'na aittir. Sürekli olan din de O'na aittir. (Kesintisiz kulluk/ubudiyet ve mutlak otorite Allah'a aittir.) Allah'tan başkasından mı korkup sakınacaksınız?' "[49]

"De ki: 'Ancak ben de sizin gibi bir insanım. Bana: 'İlahınız ancak tek bir ilahtır.' diye vahyolunuyor. Artık kim Rabbi ile karşılaşmayı (ve ondan bir mükâfat almayı) umuyorsa, salih amelde bulunsun ve hiçbir şeyi Rabbine ibadette ortak koşmasın.' "[50]

"Allah … O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. En güzel isimler O'na aittir."[51]

"Şüphesiz ki ben, Allah'ım. Benden başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Bana ibadet et. Beni zikretmek için namaz kıl."[52]

"Sizin ilahınız ancak Allah'tır … O ki O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Her şeyi ilmiyle kuşatmıştır."[53]

"De ki: ' 'İlahınız ancak tek bir ilahtır.' diye bana vahyolunuyor. Müslimlerden/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullardan olacak mısınız?' "[54]

---

48. 13/Ra'd, 30
49. 16/Nahl, 51-52
50. 18/Kehf, 110
51. 20/Tâhâ, 8
52. 20/Tâhâ, 14
53. 20/Tâhâ, 98
54. 21/Enbiyâ, 108

"… Sizin İlah'ınız tek olan ilahtır. Öyleyse O'na teslim olun. (Kalp dinginliği ve tevazuyla Allah'a teslim olan) muhbitleri müjdele."[55]

"O, kendisinden başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilahın olmadığı Allah'tır. Başta da (dünyada) sonda da (ahirette) hamd O'na aittir. Hüküm yalnızca O'nundur. O'na döndürüleceksiniz."[56]

"Allah'la beraber başka bir ilaha dua etme. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. O'ndan başka her şey helak olacaktır. Hüküm yalnızca O'na aittir. O'na döndürüleceksiniz."[57]

"Ey insanlar! Allah'ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın. Allah'ın dışında gökten ve yerden sizi rızıklandıran bir yaratıcı mı var? O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (O hâlde) nasıl da (tevhidden şirke) çevriliyorsunuz?"[58]

"Sizi, tek bir nefisten yarattı, sonra ondan eşini var etti. Size, hayvanlardan sekiz çift indirdi. Sizi annelerinizin karnında, üç karanlık içinde, bir yaratılış (evresinden) başka bir yaratılış (evresine) geçirerek yaratmaktadır. İşte bu, sizin Rabbiniz Allah'tır. Hâkimiyet/egemenlik yalnızca O'na aittir. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Buna rağmen) nasıl da (tevhidden şirke) çevriliyorsunuz!"[59]

55. 22/Hac, 34
56. 28/Kasas, 70
57. 28/Kasas, 88
58. 35/Fâtır, 3
59. 39/Zümer, 6

"O (hayat sahibi ve her canlıya hayat veren) El-Hayy'dır. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (O hâlde) dini O'na halis kılarak kendisine dua edin. Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a aittir."[60]

"O, gökte de ilah olandır yerde de ilah olandır. O, (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm, (her şeyi bilen) El-Alîm'dir."[61]

"O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Diriltir ve öldürür. Sizin ve evvelki babalarınızın Rabbidir."[62]

"Bil ki şüphesiz, Allah'tan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Kendi günahların, mümin erkek ve mümin kadınların (günahları) için bağışlanma dile. Allah, dolandığınız yeri de konakladığınız yeri de bilir. "[63]

"O Allah ki; kendisinden başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Gayb ve şehadet bilgisinin sahibidir. O, (özünde merhamet sahibi olan) Er-Rahmân ve (rahmetini kullarına eriştiren) Er-Rahîm'dir. O Allah ki; O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Mutlak hâkimiyet/egemenlik sahibi, mülkünde dilediği gibi tasarruf eden) El-Melik'tir. (Mukaddes, eksikliklerden münezzeh olan) El-Kuddûs'tür. (Tüm eksiklik ve kusurlardan münezzeh, kullarına esenlik veren) Es-Selâm'dır. (Kalplere iman ve güven veren) El-Mümin'dir. (Her şeyi kontrol eden, mutlak otorite ve hâkimiyet sahibi olan) El-Müheymin'dir. (İzzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz'dir. (Gönül kırıklıklarını gideren, her şeye bo-

60. 40/Mü'min (Ğafir), 65
61. 43/Zuhruf, 84
62. 44/Duhân, 8
63. 47/Muhammed, 19

yun eğdiren) El-Cabbâr'dır. (En büyük olan ve kibir sahibi olan) El-Mütekebbir'dir. Allah, onların şirk koşmalarından münezzehtir. O Allah ki; (Her şeyi yoktan var edip yaratan) El-Hâlık'tır. (Kusursuz ve uyum içinde yaratan) El-Bâri'dir. (Yarattıklarına dilediği şekli veren) El-Musavvir'dir. En güzel isimler O'nundur. Göklerde ve yerde olan her şey O'nu tesbih eder. O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz, (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'dir."[64]

"Allah ... Kendisinden başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah olmayandır. (O hâlde) müminler yalnızca Allah'a tevekkül etsinler."[65]

"(O) doğunun ve batının Rabbidir. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Öyleyse) O'nu Vekil edin."[66]

Bu ayetleri dikkatle okuyan bir insan için sadece Allah'ı (cc) ilah edinme, yani "Lailaheillallah" tüm detaylarıyla anlaşılmış olur.

D. Tek ve Hak İlah (Lailaheillallah) Davetine Karşı Çıkanlar

Daha önce belirttiğimiz gibi Allah'ın varlığı ve uluhiyetinde tartışma yaşanmamıştır. Tartışma, O'nun (cc) tek ilah olması hususundadır. Resûller, toplumu yalnızca Allah'a kulluğa (Lailaheillallah) davet edince tartışma başlamış ve toplumun belli bir kesimi tepki göstermiştir:

64. 59/Haşr, 22-24
65. 64/Tegabûn, 13
66. 73/Müzzemmil, 9

Nuh (as), kavmini Allah'ı (cc) tek ilah olarak kabul etmeye davet edince kavmi şöyle demişti:

"Demişlerdi ki: 'Şayet bu işe bir son vermezsen ey Nuh, kesinlikle taşlanıp kovulanlardan olacaksın.' "[67]

Şuayb'a (as) şöyle dediler:

"Kavminden ileri gelen müstekbirler demişlerdi ki: 'Ey Şuayb! Seni ve seninle beraber iman edenleri kesinlikle yurdumuzdan çıkarıp süreceğiz. Ya da kesinlikle dinimize geri dönersiniz.' Demişti ki: 'İstemesek de mi?' "[68]

İbrahim'e (as) şöyle dediler:

"(Babası) demişti ki: 'İlahlarımdan yüz mü çeviriyorsun ey İbrahim? Şayet (bu hâline) son vermezsen seni taşlarım. Uzun süre benden uzaklaş.' "[69]

Allah Resûlü'ne (sav) şöyle dediler:

" 'İlahları tek bir ilah mı yaptı? Gerçekten bu çok ilginç/şaşılacak bir şeydir.' İleri gelenler harekete geçti ve: 'Yürüyün, ilahlarınıza sahip çıkın (onlara bağlılıkta direnç gösterin). Şüphesiz ki bu, (sizden) istenen bir şeydir.' (dediler.)"[70]

Bu tepkilerde dikkatimizi çeken iki esas vardır:

a. Davetin tafsilatını dinlemeden ilk cümlesine şiddetle karşı çıkmaları

b. Karşı çıkanların sıradan halk olmayıp toplumda mevki ve konum sahibi olan elit/seçkin zümre olması

67. 26/Şuarâ, 116
68. 7/A'râf, 88
69. 19/Meryem, 46
70. 38/Sâd, 5-6

Peki, neden?

İsterseniz "Allah'ı İlah Edinmenin Kur'ân'da Açılımı" bölümündeki ayetleri bir daha düşünelim: Bu ayetlere göre Allah'ı (cc) ilah edinmek; yalnızca O'na kulluk etmek, hiçbir şeyi O'na ortak koşmamak ve O'nun dışında ibadet edilen bütün tağutlara karşı çıkmaktır.

Allah'ı (cc) ilah edinmek; O'nun tüm eksikliklerden münezzeh ve ortaksız olduğunu; her şeyin O'nun hükmüne ve takdirine boyun eğdiğini; yeri ve gökleri idare eden olduğunu; izni olmadan kimsenin şefaat edemeyeceğini; yerde ve gökte olan her şeyin O'nun ilmine tabi olduğunu ve yer, gök ve içindekileri koruyanın sadece O olduğunu kabul etmektir.

Allah'ı ilah edinmek; Allah'a (cc) ve O'nun hükümlerine mutlak teslimiyet göstermek, mülkün O'na ait olduğuna inanmak ve mülkünde tek söz sahibi olanın O olduğunu ikrar etmektir.

Allah'ı (cc) ilah edinmek; O'nu her işte vekil kabul edip O'na güvenmek; rahatlık ve sıkıntı ânında yalnızca O'na dua etmek; fayda ve zararın O'nun elinde olduğuna inanmak; namazı, kurbanı, hayatı ve ölümü O'na has kılmaktır.

Allah'ı (cc) ilah edinmek; O'nun, kullarına yakın olduğunu, O'na ulaşmak için aracıya ihtiyaç olmadığını, kullarına sevgi ve merhameti nedeniyle elçiler yolladığını, dinin tek kaynağının vahiy ve onu açıklayan elçiler olduğunu kabul etmektir.

Müstekbir tağutları korkutan, işte bu açılımdır. Çünkü "Lailaheillallah" insanı uyandırır. Onu sömürüye açık hâle getiren şirkten, Allah'a (cc) kulluk şerefine, yani tevhide ulaştırır. İnsanın duygu ve düşüncelerini "tek ilah" etrafında toplar. Bu da müstekbir tağutların işine gelmez.

Şöyle ki; tarih boyunca toplumu yönetenler, azınlık bir zümredir. Genelde seçkin (!) aileler şeklinde örgütlenen bu zümre, toplumu parçalayarak sömürür:

- **Dini parçalarlar:**[71] Yaratan Allah'ı göklere hapsederler. Yeryüzüne gökteki Allah adına iş yapan, dilekleri O'na ulaştıran ve insanları ilgilendiren her işte O'na niyabet eden ilahlar atarlar. Bu ilahlar görmeyen, duymayan, konuşmayan varlıklardır. Bazen bir put, bazen bir anıt, bazen bir kabir/türbe… Bu nedenle de isteklerini, emirlerini iletecek bir konuşmacıya ihtiyaç duyarlar. Peki, bu tanrılar adına konuşan kimdir? Onları ilah olarak atayanlar, yani seçkinler. Nedendir bilinmez, bu ilahlar hep seçkinlerin menfaatine konuşur. Bu seçkinler, Allah'ın (cc), yeryüzündeki gölgesidir. Onların sayesinde siyasi birlik ve dirlik sağlanmaktadır. Hepimiz kayıtsız şartsız onlara itaat etmeli, onları desteklemeliyiz. Bu seçkinler, Allah'ın yanında çok değerlidir, onların yüzü suyu hürmetine rızıklanıyor ve İlahi lütuflara mazhar oluyoruz; öy-

71. "Dinlerini parça parça edip, kendileri de grup grup olanlar (var ya); senin onlarla hiçbir alakan yoktur. Onların işi ancak Allah'adır. Sonra (Allah) onlara, yaptıklarını haber verecektir." (6/En'âm, 159)

leyse onların kapısına köle ve hizmetkâr olmalı, ölünün gassala teslimiyeti gibi onlara teslim olmalıyız!

• **Toplumu parçalarlar:**[72] Biri Türk'tür, diğeri Kürt. Biri zengindir, öteki fakir. Biri şu futbol takımındandır, diğeri başkasından. Biri solcudur, öteki sağcı. Biri şehirlidir, beriki köylü... Toplumu her alanda gruplara böler ve gruplar arasındaki farklılığı kitle iletişim araçları ile düşmanlığa çevirirler. Kitle iletişim araçları yeterli olmuyorsa özel birimler kurulur. Bunlar; "Jitem" olur, "Özel Harp Dairesi" olur, "Planlama Teşkilatı" olur... Amaçları, provokasyonlarla toplumu birbirine kırdırmaktır.

• **İnsanı kendi içinde parçalarlar:**[73] Gündelik işlerinde dahi insan keşmekeş içinde kalır. Giyinecektir; modanın istediği farklıdır, kendisine yakıştırdığı farklı, maddi durumunun elverdiği ise hepsinden farklı. Dizilerde izlediği farklıdır, yaşadığı muhitin örf ve geleneği farklı... Siyasi bir gelişme hakkında fikir edinmek ister; gazeteler, TV'ler, sosyal medya... her kafadan bir ses çıkar. İnsan neye inanacağına şaşırır.

Dini, toplumsal yapısı ve kendi iç dünyası parçalanmış bir insan, her türlü yönlendirmeye, sömürüye ve

72. "Şüphesiz ki Firavun, yeryüzünde üstünlük tasladı. Oranın halkını gruplara ayırıp onlardan bir bölümünü mustazaflaştırıyor/güçsüzleştiriyor; erkek çocuklarını boğazlayıp, kadınlarını diri bırakıyordu. Çünkü o, bozgunculardandı." (28/Kasas, 4)

73. "Hiçbir şeyi O'na ortak koşmayan ve (şirkin her türlüsünü terk eden) hanifler olarak (bunları yapın). Kim de Allah'a şirk koşarsa gökten yere çakılan, havada kuşların kendisini (parça parça) kaptığı veya rüzgârın ıssız, uzak bir yere savurduğu kimse gibidir." (22/Hac, 31)

kullanıma açıktır. Seçkin tabakanın/Seçkinlerin elde etmek istediği insan tipi de budur.

Buna karşılık Lailaheillallah, Allah'ı (cc) birlemek ve hayatın merkezine O'nu yerleştirmektir. Lailaheillallah, sömürenlerin parçaladığı ne varsa; Allah'ın isteği doğrultusunda birleştirmek, kula kulluğun tüm sebeplerini izale etmektir. "Lailaheillallah" diyen insanın yaşama gayesi bellidir, ne için ölmesi gerektiğini bilir, doğrunun ölçüsünü öğrenmiştir. Böyle bir insan sömürüye kapalıdır. Kim ne derse desin, dönüp hükmünü soracağı merci, tek ilah olan Allah'tır. Müstekbirler, "Lailaheillallah" diyenleri sömüremeyeceklerini, "Lailaheillallah" toplumunda herkesin eşit olacağını ve imtiyazlarını kaybedeceklerini bildikleri için tevhid davetine şiddetle karşı çıkarlar.

IV. Kelime-i Tevhid'i Yanlış Açıklamak

Birçok insana Kelime-i Tevhid'in manası sorulduğunda "Allah'tan başka ilah yoktur." der. Peki, "Allah'tan başka ilah yoktur, ne demektir?" diye sorarsanız genelde cevap şöyle olur: "Yani bizi yaratan O'dur, bize rızkı veren O'dur."

Oysa daha önce de belirttiğimiz gibi Kelime-i Tevhid'in manası bu değildir. Allah'ın yaratıcı olduğunu, rızık verdiğini Mekkeli müşrikler de biliyordu. Ama bu, onları İslam dairesine sokmamış, Resûlullah'ın (sav) onlarla savaşmasına engel olmamıştı.

Müşriklerin, Allah'ı (cc), yaratıcı ve rızık verici kabul ettikleri şu ayetlerde belirtilmiştir:

"Onlara: 'Gökleri ve yeri kim yarattı, Güneş'i ve Ay'ı kim emrinize amade kıldı?' diye soracak olsan kesinlikle: 'Allah!' diyecekler. O hâlde, nasıl oluyor da (tevhidden şirke) çevriliyorlar? Allah, kullarından dilediğine rızkı genişletir (dilediğine de) daraltır. Şüphesiz ki Allah, her şeyi bilendir. Onlara: 'Gökten su indirip ölümünden sonra yeryüzüne hayat veren kimdir?' diye soracak olsan kesinlikle: 'Allah!' diyecekler. De ki: 'Allah'a hamdolsun.' Bilakis, onların çoğu akletmezler."[74]

"De ki: 'Size gökten ve yerden rızık veren kimdir? Kulakların ve gözlerin sahibi kimdir? Kimdir ölüden diriyi, diriden ölüyü çıkartan? İşleri çekip çeviren/yöneten kimdir?', 'Allah'tır.' diyecekler. De ki: 'Öyleyse korkup sakınmaz mısınız?' "[75]

Mekkeli müşrikler bununla da yetinmiyor; namaz kılıyor, oruç tutuyor, haccediyor, hacca giden insanları doyuruyor, güzel ahlaklı insanları takdir ediyorlardı.

Ayetlerden de anlaşıldığı üzere insanın; Allah'ın (cc) yaratıcı, rızık veren, tüm işleri yöneten, dirilten ve öldüren olduğunu bilmesi; onu İslam dairesine sokmaz. Eğer Kelime-i Tevhid'in manası bu olsaydı Mekkeli müşrikleri Kelime-i Tevhid'e davet etmek abes olurdu. Yukarıda zikrettiğimiz gibi Kelime-i Tevhid'in manası ve özü; Allah'ı ibadette birlemek ve O'nun dışında ibadet edilen sahte ilahları "La" diyerek inkâr etmektir.

74. 29/Ankebût, 61-63
75. 10/Yûnus, 31

Bugün "Lailaheillallah"ı söyleyip de bu kelimeden, sadece, yaratanın Allah (cc) olduğunu anlayan insanlar, acaba İslam dairesine girer mi? Eğer bu insanlar, bu hatalı anlayışlarıyla İslam dairesine girebiliyorlarsa acaba Mekkeli müşrikleri İslam dairesinin dışında bırakan neydi?

Zira onların sorunu Allah'ın (cc) yaratıcı olduğunu kabul etmemek değildi. Onların sorunu, ibadeti Allah'ın dışında birtakım varlıklara yöneltmeleriydi. Örneğin, onlar dua edecekleri zaman salih olduklarına inandıkları şahısların heykellerine dua ederlerdi. Çünkü onlar günahkârdı. Mutlaka onlarla Allah arasında aracılık yapacak, onlara şefaat edecek birileri lazımdı.

Dün, bugüne ne kadar da benziyor! Bugün de "Lailaheillallah" kelimesinden yalnızca Allah'ın yaratıcı olduğunu anlayan insanlar, salih olduklarına inandıkları ölülerin kabirleri başında -veya uzaktan- bu varlıklardan yardım umuyor. Gerekçeleri dahi aynı: "Biz kimiz ki? Bizler günahkâr ve aciz insanlarız. Ancak bu evliyalar Allah katında değerli, salih insanlardır. Bunlar bizim şefaatçilerimizdir."

"Dikkat edin! Halis olan din Allah'ındır. **O'nun dışında veliler edinenler (derler ki): 'Bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye bunlara ibadet ediyoruz.'** Allah, ihtilaf ettikleri konularda aralarında hükmedecektir. Şüphesiz ki Allah, yalancı ve kâfir olan kimseyi hidayet etmez."[76]

76. 39/Zümer, 3

Oysa dua, Kur'ân-ı Kerim'de ibadet manasında kullanılır. O gün insanlar, ibadeti (duayı) taşlara yöneltmiş ve kâfir olmuştu. Hatta Allah'ı (cc) tanıyıp O'nun varlığına iman ettikleri hâlde kâfir olmuşlardı. Acaba bugün dua ibadetini Allah'tan başkasına yönelten, yaratıcı olarak Allah'ı tanıyan ve bununla da İslam dairesine girdiğini zanneden insanların hükmü nedir?

Yine o günün müşrikleri Allah'ı tanıyor, iman ediyordu. Ancak hâkimiyet yetkisini Allah'a vermek yerine, kabile reislerine veya yöneticilere veriyorlardı. Bunu yaptıkları zaman da Allah'ı bilmeleri ve O'na iman etmeleri, onları İslam dairesine sokmuyordu.

Bugün de Kelime-i Tevhid'den sadece Allah'ın (cc) yaratıcı olduğunu anlayan birtakım insanlar, hâkimiyet yetkisini kabile reislerine değil de parti reislerine ve milletvekillerine -oy aracılığıyla- veriyor. Ancak bu insanlar İslam dairesinde sayılıyor. Acaba onlara bu torpili kim geçmiştir? Yahudiler de her türlü şirk ve haramı işleyip, "Biz Allah'ın sevgili kulları ve oğullarıyız, bize ateş dokunmayacaktır." diyordu. Ama bu zanları onları kurtaramamıştı:

"Dediler ki: 'Sayılı günler dışında ateş bize dokunmayacaktır.' De ki: 'Allah katından (bu konuya dair) bir söz mü aldınız? (Şayet öyleyse) Allah sözünden dönmez. Yoksa siz Allah hakkında bilmediğiniz şeyler mi söylüyorsunuz?' (Hayır, öyle değil!) Bilakis, kim bir günah işler ve günahı onu her yönden kuşatırsa; bunlar ateşin ehlidir ve orada ebedî kalacaklardır."[77]

77. 2/Bakara, 80-81

Bu saydıklarımızdan da anlaşıldığı üzere insanın Kelime-i Tevhid'den faydalanıp, İslam dairesine girebilmesi için bu kelimenin özü olan "ilah" ve "ibadet" kavramlarını anlaması ve uygulamaya geçirmesi gerekir. Tabii ki bu kavramları atalar dininde olduğu gibi değil, hidayet rehberi olan Kur'ân ve Sünnette açıklandığı gibi anlamalı ve yaşamalıdır.

KELİME-İ TEVHİD'İN ŞARTLARI

Bu bölümde Kelime-i Tevhid'in şartlarını ele alacağız. Kelime-i Tevhid'in şartlarını bilmek, en az manasını bilmek kadar önemlidir. Aşağıda açıklayacağımız gibi, bir şeyin şartı, onun olmazsa olmazıdır. Abdestin, namaza şart olması gibi. Abdestsiz kılınan bir namaz, Allah (cc) katında makbul olmaz. Bunun gibi, "Lailaheillallah"ın şartlarından biri terk edilirse Kelime-i Tevhid insana fayda vermez.

Kelime-i Tevhid'in faydalarını ikiye ayırabiliriz:

- Dünyada sağladığı faydalar
- Ahirette sağladığı faydalar

Dünyada fayda sağlaması; kişiyi İslam ümmetinden kılması, Müslimler için var olan tüm şer'i haklardan faydalandırmasıdır.

Ahirette fayda sağlaması ise kişiyi ebedî ateşten koruyup ebedî cennete girmesini sağlamasıdır.

Nasıl ki insanın namazdan faydalanması için; abdest almak, kıbleye yönelmek, avret yerlerini örtmek gibi

şartlarını yerine getirmesi gerekiyorsa aynı şekilde "Lailaheillallah"tan faydalanması için de onun şartlarını yerine getirmesi gerekir. Aksi hâlde abdestsiz kılınan namaz neyse şartları yerine getirilmeden söylenen "Lailaheillallah" da o olur.

İslam hukukunda şart şöyle tanımlanır:

"Kendisi olmadığı zaman şart koşulduğu şeyi geçersiz kılan; ortadan kalktığında, şart koşulduğunun hükmünü iptal eden şeydir."[1]

Kişi namaza abdestsiz başlarsa namazı batıldır, geçersizdir. Aynı şekilde namaz içinde abdesti bozulursa namazı batıldır, geçersizdir. Çünkü namazı sahih kılan şarttan yoksundur.

Hâliyle bir ameli yapmadan önce şartların bulunması ve o amel bitene dek korunması gerekir. "Lailaheillallah"ın şartlarını, onu söylerken bulundurmak ve son nefese kadar o şartları korumak, onun sahih ve Allah (cc) katında geçerli olması için şarttır.

Kelime-i Tevhid'in şartları konusunda bir diğer önemli mesele şudur: Dün, tağutlar, toplumu "Lailaheillallah"tan uzak tutmaya çalışıyordu:

" 'İlahları tek bir ilah mı yaptı? Gerçekten bu çok ilginç/şaşılacak bir şeydir.' İleri gelenler harekete geçti ve: 'Yürüyün, ilahlarınıza sahip çıkın (onlara bağlılıkta direnç gösterin). Şüphesiz ki bu, (sizden) istenen bir şeydir.' (dediler.)"[2]

1. Usûlu'l Fıkhi'l İslâmî, s.104
2. 38/Sâd, 5-6

"Onlara, 'Lailaheillallah' denildiği zaman büyüklenirlerdi. Ve derlerdi ki: 'Biz, ilahlarımızı deli bir şair için mi bırakacağız?' "[3]

Tağutlar, bu uğraşlarının faydasız olduğunu kısa zaman içinde anladılar. Zira "Lailaheillallah" fıtrat çağrısıydı. Ona kulak veren herkes, kalbinde, tâ derinlerde bir şeylerin hareket ettiğini hissediyordu. İnsanlarla tevhid daveti arasındaki duvarlar yıkıldıkça toplumlar fevc fevc İslam'ı seçiyordu… Kelime-i Tevhid'in önünde duramayacaklarını anladılar. İnsanları ondan alıkoyamayınca onun içini boşaltarak amaçlarına ulaşmayı denediler. Başarılı da oldular. Kelime-i Tevhid'in özünü oluşturan üç esası bozdular, unutturdular.

Birincisi, anlamını tahrif ettiler. "Allah'ın (cc) ibadette birlenmesi, hiçbir şeyin O'na ortak koşulmaması ve Allah'ın dışında ibadet edilen tağutların reddedilmesi" anlamını unutturdular. Bu kelimeyi "Allah yaratıcıdır." gibi bir manaya indirgeyerek Mekkeli müşriklerin imanına eşitlediler.

İkincisi, şartlarını unutturdular. "Kim 'Lailaheillallah' derse cennete girer." dediler. Doğru, ama eksik söylediler. "Lailaheillallah" sahibini cennete götürür. Ancak şartları yerine getirilirse… Aksi hâlde şartları yerine getirilmeyen namaz gibi olur. Sahibine fayda vermez.

Üçüncüsü, onu bozan unsurları unutturdular. "Lailaheillallah" bir defa söylendi mi ne yapılırsa yapılsın

3. 37/Saffât, 35-36

bozulmayacağı ve her hâlükârda insana fayda vereceği yanılgısına düşürdüler.

Kelime-i Tevhid'e yaptıkları bu üçlü tahrifle onu bir uyuşturucuya çevirdiler. Dün, resûller bu kelimeyle toplumları ihya ederken bugün, tağutlar bu kelimeyle toplumu uyuşturuyorlar! Dün, bu kelimeyi söyleyenler tağutların kâbusu olurken bugün, bu kelimeyi söyleyenler tağutların gönüllü adamları oluyor!

Tevhid davetçisinin temel vazifesi, bu üçlü tahrife karşı, üçlü bir ihya hareketidir. Kelime-i Tevhid'in anlamını, şartlarını ve onu bozan unsurları insanlığa öğretmektir.

I. Tağutu İnkâr Etmek

Tağutu reddetmek, imanın olmazsa olmazı ve Kelime-i Tevhid'in ilk şartıdır. Bunun delili şu ayet-i kerimedir:

فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللّٰهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى لَا انْفِصَامَ لَهَاۜ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

"… Her kim (reddetmek, tekfir etmek, teberrî etmek suretiyle) tağutu inkâr eder ve Allah'a iman ederse kopması olmayan sapasağlam kulp (olan Kelime-i Tevhid'e) tutunmuş (ve İslam dinine girmiş) olur. Allah (işiten ve dualara icabet eden) Semi', (her şeyi bilen) Alîm'dir."[4]

Arapçada "مَنْ/men", şart edatıdır. Allah (cc) sapasağlam kulpa yapışabilmek için iki şart sayıyor:

- Tağutun inkâr edilmesi
- Allah'a (cc) iman edilmesi

4. 2/Bakara, 256

Peki, kopması olmayan sağlam kulp nedir?

Müfessirlerden Mücahid (rh), bunun "iman" olduğunu; Suddi (rh), "İslam" olduğunu; İbni Abbas (ra) ve Said ibni Cübeyr (rh) ise "Lailaheillallah" kelimesi olduğunu beyan etmişlerdir. Enes (ra) ise kopmayan kulp, "Kur'ân"dır, demiştir.[5]

Evet, kopması olmayan kulp imandır, İslam'dır, Kelime-i Tevhid'dir. Kişi, bu sayılan dairelere girebilmek için mutlaka ayetin başında şart edatıyla zikredilen tağutu inkâr ve Allah'a iman şartını yerine getirmelidir. İnsanların Kelime-i Tevhid ile dine girebileceğini Allah (cc) belirlediği gibi bu kelimenin şartlarını da yine O belirlemiştir. Yani insanın seçim hakkı yoktur. Kişi yaptığı veya söylediği amelden faydalanıp amelinin şer'an kabul olmasını istiyorsa şartları yerine getirmelidir.

Şart kavramını açıklarken namaz örneğini vermiştik. Nasıl ki abdest olmadan namaz olmuyorsa aynı şekilde tağutu inkâr olmadan da İslam dinine girilemez.

Tağutu inkâr etme şartına Resûlullah da (sav) birçok defa dikkatleri çekmiştir:

مَنْ قَالَ لَا اِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَكَفَرَ بِمَا يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللهِ حَرُمَ مَالُهُ وَدَمُهُ وَحِسَابُهُ عَلَى اللهِ

"Kim 'Lailaheillallah' der ve Allah'ın dışında ibadet edilen-

5. Tefsîru'l Kur'âni'l Azîm, 1/523, Bakara Suresi, 256. ayetin tefsiri

leri inkâr ederse onun canı ve malı haram olmuştur. Hesabı da Allah'adır."[6]

"İslam beş şey üzerine bina edilmiştir." şeklindeki hadislerde genelde ilk sırada Kelime-i Şehadet gelir. İmam Müslim'in bir rivayetinde Resûlullah (sav) Kelime-i Şehadet'in manasını açıklarcasına şöyle buyurur:

"İslam beş şey üzerine bina edilmiştir: Allah'a ibadet edip O'nun dışında ibadet edilenleri inkâr etmek, namazı kılmak, zekâtı vermek, hacca gitmek ve Ramazan orucu tutmak."[7]

Tağutu inkâr etmek, Allah'a (cc) iman etmekten önce gelir:

Biz, Kelime-i Tevhid'i söylerken önce "La ilahe" diyoruz. Allah'ın (cc) dışında ibadet edilen tüm sahte ilahları reddediyor, tüm tağutları inkâr etmiş oluyoruz. Sonra "illa Allah" diyerek, ilahlığı Allah'a ispat ediyor ve yalnızca O'na kulluk edeceğimizi ilan ediyoruz. Yani önce tağutu inkâr ediyor, sonra Allah'a iman ediyoruz.

Bakara Suresi'nin 256. ayetinde de aynı üslubun olduğunu görüyoruz. Tağutu inkâr şartı, Allah'a iman şartından önce zikrediliyor. Hiç şüphesiz bu, tağutu inkâr meselesinin Allah (cc) katındaki değerini ve önemini gösterir. Allah katındaki öneminin yanında iki sebep daha zikredebiliriz:

- Tağut inkâr edilmeden Allah'a (cc) iman etmek, batıldır. Çünkü o iman, içinde şirk olan, zulüm bulaştı-

6. Müslim, 23
7. Buhari, 8; Müslim, 16

rılmış bir imandır. Allah'a imanın geçerli olması için, o imanın şirkten arınması şarttır. Tağut, kendisine ibadet edilen, yani Allah'a şirk koşulan varlıktır. Onu inkâr etmeyen, Allah'ın varlığına inansa da O'nun birliğine ve yalnızca O'nun ibadeti hak ettiğine inanmış olmaz. İbadet hakkını, yani ilahlığı, Allah (cc) ve tağutlar arasında bölüştürmüş olur.

- Tarih boyunca insanlar, Allah'a (cc) imanı, Allah'ın varlığına iman olarak anlamış; O'nun var olduğuna ve yaratıcı olduğuna inanmıştır. Ancak ibadeti hak edenin yalnızca O olduğunu kabullenememiş, Allah (cc) ile aralarına aracılar kılmıştır. Resûller gelip, onları tağutu inkâr etmeye ve Allah'a iman etmeye davet edince de karşı çıkmışlardır.

Bu nedenle Allah (cc), asıl problemi öne almıştır. Resûllerin davetini doğru anlasınlar; resûllerin, Allah'ın varlığına değil, ibadeti hak edenin bir tek kendisi olduğuna davet ettiğini bilsinler istemiştir. Tağutu inkâr etmek öne alındığı için de müşrikler bu daveti duyar duymaz karşı çıkmış, dinlemeye ve anlamaya dahi yanaşmamışlardır.

A. Kendisi İnkâr Edilmeden Dine Girilmeyen ve Kelime-i Tevhid'in İlk Şartı Olan Tağut Nedir?

Lugatta, aşırıya gitmek ve haddi aşmak manasına gelen tağutun, şer'i manası da buna yakındır ve bu kökten türemiştir:

İmam Taberi (rh), Bakara Suresi'nin 256. ayetinin tefsirinde tağutu tarif ederken özetle şöyle der:

"Tefsir ehli tağutun manasında ihtilaf etti.

Bazıları, "şeytan" olduğunu söylemiştir. Buna dair; Ömer (ra), Mücahid (rh), Katade (rh), Dehhak (rh) ve Suddi'den (rh) rivayet vardır.

Bazıları, "sihirbaz" demiştir. Buna dair, Ebu'l Aliye'den (rh) rivayet vardır.

Bazıları da "kahin" demişlerdir. Bu, Said ibni Cubeyr (rh), Ebu'l Aliye (rh) ve İbni Cüreyc'ten (rh) rivayet edilmiştir."

Bu görüşleri naklettikten sonra şöyle der:

"Bana göre tağut, Allah'a (cc) karşı haddini aşıp, Allah'ın dışında ister tağutun zorlamasıyla ister insanların isteğiyle ibadet edilen her şeydir. Allah'ın dışında ibadet edilen bu varlığın insan, şeytan, put veya herhangi bir şey olması hiç fark etmez."[8]

Zadu'l Mesir'de İbnu'l Cevzi (rh) Mücahid'den (rh) şu görüşü aktarır: "Putların önünde duran ve insanları saptırmak için putlar adına konuşanlardır."[9]

İbni Kesir (rh), İbni Abbas'tan (ra) şunu aktarır: "Tağut, insan suretindeki şeytandır. İnsanlar (anlaşmazlık durumunda) ona muhakeme olurlar. Onların işini elinde bulunduran liderdir."[10]

8. Tefsîru't Taberî, 5/417-419, Bakara Suresi, 256. ayetin tefsiri
9. Zâdu'l Mesîr, 1/419, Nisâ Suresi, 51. ayetin tefsiri
10. Tefsîru'l Kur'âni'l Azîm, 2/294, Nisâ Suresi, 51. ayetin tefsiri

İbni Kayyım El-Cevziyye (rh), tağutu şöyle tanımlar: "Tağut, kendisine ibadet edilme, bağlanılma ve itaat edilmede haddini aşan kul demektir. Her kavmin, Allah'ın (cc) ve Resûl'ünün (sav) dışında kendisine muhakeme oldukları, ibadet ettikleri, Allah'tan delil olmadığı hâlde tabi oldukları şey; onların tağutudur. İşte bunlar âlemin tağutlarıdır. Sen bu tağutları ve insanların hâlini düşünecek olursan göreceksin ki insanların çoğu Allah'a değil, tağuta ibadet eder. Allah'a ve Resûl'üne değil, tağuta muhakeme olur. Allah ve Resûl'üne değil, tağutlara ibadet edip tabi olurlar…"[11]

Bu tanımlardan ne anlıyoruz? Tağut, haddini aşan, kul olduğunu unutan, kendisinde İlahi sıfatlar gören her şeydir. Ya da insanların, hadlerini aşarak, İlahi sıfatlar yüklediği ve ilahlaştırdığı her şeydir.

Şeytana tağut denmiştir. Çünkü o, insanları yaratılmışlara, sahte ilahlara ibadet etmeye çağırır. Her türlü şirkin ve masiyetin, haddi aşmanın sebebi odur.

Kâhine tağut denmiştir. Çünkü o, gaybı bildiğini iddia etmektedir. Gaybı bilmek Allah'ın (cc) sıfatıdır.

Sihirbaza tağut denmiştir. Çünkü o, insanlara fayda ve zarar verdiğini, olanı yok edebildiğini, olmayanı da var ettiğini iddia eder. Bunların tümü Allah'ın (cc) sıfatıdır.

Kendilerine ibadet edilen taş, ağaç, put, yatır gibi varlıklara da tağut denmiştir. Çünkü ibadet yalnızca Allah'a (cc) yapılır.

11. İ'lâmu'l Muvakkiîn, 1/40

Putlar adına konuşan ve insanları saptıran din bezirgânlarına tağut denmiştir. Çünkü onlar, vahye dayanmadan konuşmakta, insanları saptırmakta ve putları Allah adına meşrulaştırmaktadır. Dinin sınırlarını belirlemek Allah'a (cc) aittir.

İnsanların arasında İslam şeriatına dayanmaksızın hükmeden şahıs ve kurumlara tağut denmiştir. Çünkü hükmetmek Allah'ın (cc) sıfatıdır.

Görüldüğü gibi selefimiz, tağutu tanımlamak yerine, yaşadıkları dönemin yaygın tağutlarını tanıtmıştır. Misalen, "Kâhin, tağuttur." demişlerdir. Bunun nedenini bilmek zorundayız. Aksi hâlde, kâhinlerin tağut olduğunu kabul eder; medyumun, falcının, cinci şarlatanın tağut olduğunu anlamayabiliriz. Kâhinin tağut olması, onun gaybı bilme ve gaybdan haber verme iddiasındandır. Bu, onun haddini aşması ve Allah'a (cc) ait bir sıfatı kendinde görmesindendir. İsimler, mekânlar, üsluplar değişse de gaybdan haber verdiğini iddia eden herkes tağut olur.

Özellikle bazı çevreler tağutun sadece -Allah'ın indirdikleriyle hükmetmemek gibi- bir yönünü ele alınca ne yazık ki bu gibi çevrelerin tağutu tam manasıyla inkâr edemediğini müşahede ettik. Örneğin, kendisiyle tanıştığım bir davetçinin aklına tağut deyince, bugün İslam ümmetine musallat olmuş, bizim isimlerimizle isimlenen, bizim dilimizi konuşan şirk ehli yöneticiler geliyordu. Tanışıklık dönemimiz uzadıkça bu arkadaşın, yöneticilerin dışında tağutlaşan ve kendilerine ibadet

edilen birçok tağutu inkâr etmediğini gördüm. O zaman bunun nedenini sorgulamış, tağut kavramını bir tarife sıkıştırdıklarını, kendi tariflerinin dışında kalan birçok tağuttan habersiz yaşadıklarını anlamıştım. Hatta inkâr etmek bir yana savundukları dahi oluyordu!

Bu sebeple biz, farklı bir yöntem izleyeceğiz. Kur'ân'da tağut kavramının geçtiği ayetleri tek tek ele alacağız. Tağutun özelliklerini ve hangi sıfatlarından dolayı tağut diye isimlendirildiğini anlamaya çalışacağız. Sonra da günümüzde bu özelliğe uyan, yani tağutlaşmış olan varlıklara dikkat çekeceğiz.

Böylece, tağutu belli kalıplara sıkıştırmayacak, en geniş anlamıyla anlamaya çalışacağız. Çaba bizden, başarı Allah'tandır (cc).

1. Tağut, Vahyin Aydınlığından Küfrün Karanlıklarına Sürükleyendir

اَللّٰهُ وَلِيُّ الَّذ۪ينَ اٰمَنُواۙ يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِۜ وَالَّذ۪ينَ كَفَرُٓوا اَوْلِيَٓاؤُ۬هُمُ الطَّاغُوتُۙ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ اِلَى الظُّلُمَاتِۜ اُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِۚ هُمْ ف۪يهَا خَالِدُونَ۟

"Allah, iman edenlerin Velisidir/dostudur. (Bu dostluğunun bir tecellisi olarak) onları (küfrün, şirkin) karanlıklarından (tevhidin ve imanın) aydınlığına çıkarır. Kâfirlerin velileriyse/dostlarıysa tağuttur. Onları (iman ve tevhidin) aydınlığından

(küfrün ve şirkin) karanlıklarına çıkarırlar. Bunlar, ateşin ehlidir ve orada ebedî kalacaklardır."[12]

İmam Taberi (rh), ayetin tefsirinde özetle şöyle der: "Allah, iman edenlerin dostu ve yardımcısıdır. Başarılı kılmak ve yardım etmek suretiyle onları dost edinmiştir. Onları, küfrün karanlıklarından imanın nuruna çıkarır. Kâfirlerin dostu da Allah'ın dışında ibadet ettikleri putlar vb. şeylerdir. Onları, imanın nurundan küfrün karanlıklarına götürür."[13]

İbni Kesir (rh), tefsirinde buna yakın şeyler söyledikten sonra şöyle der:

"Bundan dolayı aydınlık (nur) kelimesi tekil kullanıldı. Ama karanlıklar (zulumat) kelimesi çoğul olarak kullanıldı. Çünkü hak bir taneyken, küfrün birçok çeşidi vardır ve hepsi de batıldır."[14]

Tağutun birinci vasfı budur: Vahyin aydınlığından küfrün karanlıklarına sürüklemek. O; her zaman kendisine tabi olan insanları, vahyin nuru olan Kur'ân, Sünnet ve tevhidden uzaklaştırarak küfrün ve şirkin karanlıklarına götürür.

Vahyin açık, muhkem ve aydınlık öğretileri/hükümleri vardır. Bizi vahyin ahkâmı dışında bir şeye davet eden her şey tağuttur. Çünkü El-Alîm olan, her şeyin en doğrusunu bilen, Allah'tır. Allah'ın ilmi olan vahye

12. 2/Bakara, 257
13. bk. Tefsiru't Taberi, 5/424-425 Bakara Suresi, 257. ayetin tefsiri
14. bk. Tefsîru'l Kur'âni'l Azîm, 1/524, Bakara Suresi, 257. ayetin tefsiri

rağmen yeni öğretiler belirleyen, Allah'a (cc) karşı haddini aşmış, tağutlaşmıştır.

Şimdi, bu özelliği kendisinde barındırarak tağutlaşan kişi ve kurumlara bakalım:

a. Şeytan

Ömer (ra), tağutu şeytan olarak tefsir etmiştir. Çünkü şeytan, yeryüzündeki tüm kötülüklerin kaynağıdır. O, Allah'a (cc) bir söz vermiştir ve bu söz gereği insanları saptırmakta, vahiy dışı yollara davet etmektedir:

"(Allah) buyurdu ki: 'Sana emrettiğimde seni secde etmekten alıkoyan nedir?' Dedi ki: 'Ben ondan daha hayırlıyım. (Çünkü) beni ateşten, onu topraktan yarattın.' (Allah) buyurdu ki: '(Hemen) oradan in! Ne haddine ki orada büyüklenesin! (Hemen) çık! (Çünkü) sen alçaklardansın.' Dedi ki: '(İnsanların) diriltileceği güne kadar mühlet ver bana.' (Allah) buyurdu ki: 'Şüphesiz ki sen, kendisine mühlet verilenlerdensin.' **Dedi ki: 'Beni saptırmana karşılık, ben de onları (saptırmak) için senin dosdoğru yolunun üzerine oturacağım. Sonra kesinlikle onlara önlerinden, arkalarından, sağlarından ve sollarından sokulacağım. Çoğunu şükredici bulamayacaksın.'** (Allah) buyurdu ki: 'Kınanmış ve alçalmış olarak oradan çık. Onlardan kim sana uyarsa, andolsun ki cehennemi sizlerle dolduracağım.' "[15]

Yüce Allah'ın yolu bir tanedir. O da vahiyle belirtilmiş olan İslam'dır. Bunun dışında kalan yollar ise karanlıklardır. Allah Resûlü'nden (sav) öğrendiğimiz kadarıyla her

15. 7/A'râf, 12-18

yolun başında bir şeytan vardır ve bizi batıl/karanlık yollara çağırmaktadır:

İşte bu benim dosdoğru yolumdur. Ona uyun. Onun dışındaki yollara uymayın. Yoksa sizi (Allah'ın dosdoğru olan) yolundan saptırırlar. Korkup sakınasınız diye bunu size emretti."[16]

İbni Mesud'dan (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Bir gün Allah Resûlü (sav) eliyle bir çizgi çizdi ve dedi ki: 'Bu, Allah'ın (cc) dosdoğru yoludur.'

Sonra o çizginin sağına ve soluna bazı çizgiler çizdi ve dedi ki: 'Bunlar, her birinin başında o yola davet eden birer şeytanın bulunduğu yollardır.'

Allah Resûlü (sav) daha sonra şu ayeti okudu:

'İşte bu benim dosdoğru yolumdur. Ona uyun. Onun dışındaki yollara uymayın. Yoksa sizi (Allah'ın dosdoğru olan) yolundan saptırırlar. Korkup sakınasınız diye bunu size emretti.'[17] "[18]

Ayetlere dikkat ettiğimizde Allah'ın (cc) ve Resûl'ünün (sav) yolu müfred/tekil kullanıldığını görürüz: "Nur" denir, "yol" denir. Bunun karşısında yer alana ise cemi/çoğul lafızlar kullanılır. "Karanlıklar" denir, "yollar" denir. Çünkü hak yol Allah'tandır. Kaynağı birdir. Bu sebeple kendisi bir tanedir. Batıl ise şeytandandır. Şeytan sayısınca çoktur, çeşitlidir.

16. 6/En'âm, 153
17. 6/En'âm, 153
18. Ahmed, 4437

Karanlıklardan Nasıl Çıkılır?

Karanlıklardan aydınlığa çıkmanın tek bir yolu vardır: Vahye tabi olmak. Allah (cc), kullarını karanlıklardan çıkarmak için Kitaplar indirmiş ve o Kitapları açıklayan elçiler yollamıştır:

"Elif, Lâm, Râ. (Bu,) insanları Rablerinin izniyle karanlıklardan aydınlığa, El-Azîz ve El-Hamîd (olan Allah'ın) yoluna çıkarman için sana indirdiğimiz Kitap'tır."[19]

"Sizi, karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için, kulunun üzerine apaçık ayetler indiren O'dur. Şüphesiz ki Allah, sizlere karşı (şefkatli olan) Raûf ve (merhametli olan) Rahîm'dir."[20]

"İman edip salih amel işleyenleri, karanlıklardan aydınlığa çıkarsın diye Allah'ın apaçık ayetlerini size okuyan Resûl (göndermiştir). Kim Allah'a iman eder ve salih amel işlerse, onu içinde ebedî kalacağı, altından ırmaklar akan cennetlere sokar. Allah, şüphesiz ki ona güzel bir rızık vermiştir."[21]

Âdem'in (as), cennetten çıkarılıp yeryüzüne indirildiğinde, işittiği ilk kaide budur:

"Dedi ki: 'Oradan birbirinize düşman olarak hep beraber (yeryüzüne) inin. Benden size bir hidayet gelecek. Kim de benim hidayetime uyarsa, o sapmayacak ve bedbaht olmayacaktır. Kim de zikrimden (göndereceğim Kitaplardan) yüz çevirirse, şüphesiz ki ona sıkıcı/dar bir hayat vardır ve Kıyamet Günü'nde onu kör olarak diriltiriz.' "[22]

---

19. 14/İbrahîm, 1
20. 57/Hadîd, 9
21. 65/Talak, 11
22. 20/Tâhâ, 123-124

Allah'tan (cc) gelen hidayete -vahye ve resûle- uyanlar sapıtmayacak ve bedbaht olmayacaktır. Şeytanın adımlarına uyarak vahiyden ve resûlden yüz çevirenler, farklı yollara sapanlar ise sapkın ve bedbaht olacaktır.

İnsî Şeytanlara Dikkat!

Ateşten yaratılan, göremediğimiz, insana vesvese verebilen şeytanı/İblis'i biliyoruz. Bunun yanında şeytanlaşan insanlar da vardır. Bunlar insî şeytanlardır:

> "Böylece her peygambere insanların ve cinlerin şeytan olanlarını düşmanlar kıldık. Bazısı diğer bir kısmını aldatmak için sözün yaldızlısını vahyeder/fısıldar. Şayet Rabbin dileseydi bunu yapamazlardı. (Öyleyse) onları uydurdukları iftiralarıyla baş başa bırak."[23]

İnsî şeytanlar; bizim aramızda yaşar, bizler gibi konuşur, bize benzer. Cinnî şeytanlar ile aynı vazifeyi görürler. İnsanları vahiy dışı yollara davet eder, batılı süslerler. Televizyonda, gazetelerde, meydanlarda; hatta minberlerde dahi olabilirler.

Bu tağutları tanımanın ve onlardan sakınmanın yolu, vahyi çokça tilavet etmek, Allah Resûlü'nün (sav) sünnetini/siretini detaylı öğrenmektir. Hakkı bilen, batılı çok kolay tanır. Zira hak bir tanedir. Kolaydır, anlaşılırdır, apaçıktır, aydınlıktır. Ona uymayan ise aslı ne olursa olsun batıldır, karanlıktır, anlaşılmazdır. Ona davet eden de insanları vahyin aydınlığından küfrün karanlıklarına davet eden insî ve cinnî bir şeytandır, tağuttur.

23. 6/En'âm, 112

b. Demokrasi Davetçileri (Siyasi Partiler)

Allah'ın indinde tek bir yönetim biçimi vardır: Tüm insanların O'na teslim olduğu, O'nun hükümlerine uyduğu ve egemenliğin kayıtsız şartsız Allah'a (cc) verildiği İslami yönetim.

Bu yönetimin anayasası Kur'ân ve Resûl'ün (sav) uygulamaları olan sünnettir:

"... Dikkat edin! Yaratmak da emretmek de Allah'a aittir. Âlemlerin Rabbi olan Allah, ne yücedir."[24]

"Ey iman edenler! Allah'a itaat edin, Resûl'e itaat edin. Sizden olan (Müslim/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen) yöneticilere de (itaat edin). Herhangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, şayet Allah'a ve Ahiret Günü'ne inanıyorsanız (o meseleyi çözmek için) Allah'a ve Resûl'e götürün. Bu, daha hayırlı ve sonuç bakımından daha güzeldir."[25]

Rabbimiz (cc) böyle buyurmuş, en doğru yolun ve en müstakim dinin bu olduğunu ifade etmiştir:

"... Hüküm yalnızca Allah'ındır. O, kendisinden başkasına kulluk/ibadet etmemenizi emretmiştir. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler."[26]

Tarih boyunca bu İlahi hükme razı olmayan yöneticiler çıkmış, Allah'ın (cc) tek ilah ve rabb olmasına karşı çıkarak kendi egemenliklerini ilan etmişlerdir.

Firavun, bunlardan biridir. O, egemenliğin uluhiyet ve

24. 7/A'râf, 54
25. 4/Nisâ, 59
26. 12/Yûsuf, 40

rububiyet anlamına geldiğini bildiği için açıkça ilahlık ve rabblik iddiasında bulunmuştur:

"Firavun dedi ki: 'Ey ileri gelenler! Sizin için kendimden başka bir ilah bilmem …' "[27]

"Dedi ki: 'Ben sizin en yüce rabbinizim!' " [28]

Elbette onun kastı yaratmak, rızık vermek, yoktan var etmek anlamlarına gelen ilahlık ve rabblik değildir. Zira kendisi yaratılmış ve ölümlü bir insandır. Onun kastı hükmetmek, terbiye etmek, kanun yapmak, otoriteyi elinde bulundurmak anlamlarındaki ilahlık ve rabblik ilanıdır.

Günümüzde ise Allah'ın (cc) egemenliğine rıza göstermeyen ve vahyin, "Hüküm yalnızca Allah'ındır." öğretisine karşılık, "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." diyen demokrasi vardır.

Demokratlar bizi, vahyin öğrettiği İslami yönetim anlayışından, milletin/çoğunluğun yönetimine çağırmaktadır.

Bu yaptıklarıyla Allah'a (cc) karşı hadlerini aşmakta ve tağutlaşmaktalardır.[29]

c. İslam Metoduna Aykırı Eğitim Veren Kurumlar

Vahyin bir eğitim anlayışı vardır. Bu anlayışa göre eğitim, Allah'ın zatı yüceltilerek ve yalnızca O'nun (cc) adı anılarak başlar:

---

27. 28/Kasas, 38
28. 79/Nâziât, 24
29. Geniş bilgi için bk. Tevhid Dergisi, "Hâkimiyet" Özel Sayısı

"Yaratan Rabbinin adıyla oku!"[30]

Bunun anlamı şudur: Bu eğitim, meşruiyetini Allah'tan (cc) almaktadır. O'nun doğru kabul ettiği, O'nun izin verdiği, O'nun sevip razı olduğu şeyler öğretilmektedir.

Eğitimin gayesi ise Rabbani olmaktır:

"… Kitap'tan öğrettiğiniz ve öğrendikleriniz sayesinde rabbaniler olunuz."[31]

Rabbani, Rabbe (cc) mensup olandır. O'na adanan, O'nun terbiye metodunu benimseyen, dinde fakihleşen ve insanlara dini öğreten kimsedir.

İslami eğitim üç temel üzerine kuruludur: Önce iman öğrenilir, sonra Kur'ân, onun sonrasında da sünnet.

Cundub ibni Abdullah'tan (ra) şöyle rivayet edilmiştir: "Biz, ergenlik çağına ermek üzereyken Peygamber (sav) ile beraberdik. Biz, Kur'ân'ı öğrenmeden önce imanı öğrendik. Sonra Kur'ân'ı öğrendik. Kur'ân sayesinde de imanımız arttı ve güçlendi."[32]

Huzeyfe'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"… Allah Resûlü (sav) bize emanetin, salih kimselerin gönüllerinin derinliğine indiğini haber verdi. Sonra Kur'ân'dan, daha sonra da sünnetten ilim öğrendiler…"[33]

Demek ki bir eğitim kurumu Allah'ın adıyla başlamaz, eğitim amacı Rabbanilik olmaz ve insanlara iman/tev-

30. 96/Alak, 1
31. 3/Âl-i İmran, 79
32. İbni Mace, 61
33. Buhari, 6497; Müslim, 143

hid, Kur'ân ve Sünnet merkezli bir eğitim vermezse orası İslami bir eğitim kurumu olamaz. Vahyin ilkelerini çiğneyip vahye rağmen bir eğitim anlayışı oluşturmuş ve insanları şirke, Kitap ve Sünnet dışındaki herhangi bir şeye çağırıyorsa o, haddini aşmış bir tuğyan kurumudur.

Bu konuda resmî eğitim kurumlarını örnek verebiliriz:

Millî Eğitim Kanunu, Madde 2: "Türk Millî Eğitiminin genel amacı, Atatürk inkılaplarına ve Anayasanın başlangıcında ifadesini bulan Türk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin millî, ahlâkî, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan millî, demokratik, lâik, sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış hâline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek..."

Görüldüğü gibi sisteme bağlı okullar, niçin eğitim verdiklerini açıkça ortaya koymuşlardır. Ki okullarda sergilenen pratik de bu amaçlar doğrultusundadır.

Onların amacı matematik, fen, Türkçe... öğretmekten ziyade, resmî ideolojiyi benimsetmek, çocukları Kemalist ideoloji doğrultusunda yetiştirmektir. Bu da gayet anlaşılır bir siyasettir. Nasıl ki İslam; mümin, muvahhid, Rabbani bireyler yetiştirmek istemektedir, gayri İslami rejimler de kendi ideolojilerine bağlı nesiller yetiştirmek istemektedir.

Anlaşılmaz olan, insanların çocuklarını bu ateşe İslam adına atmalarıdır. Tertemiz fıtratlarını şirk, küfür ve nifakla kirletmeleridir.[34]

d. Diyanet

İnsanları vahyin aydınlığından küfür ve şirkin karanlıklarına çağıran her kurum tağuti bir kurumdur. İsminin din, diyanet gibi İslami çağrışımlar yapıyor olması bu gerçeği değiştirmez.

Bilindiği gibi Türkiye Diyaneti, bir Cumhuriyet projesidir. Kur'ân, Arapça, ezan, medrese eğitimi va hatta İslami kıyafetler gibi, İslam'ı andıran ne varsa hepsinin yasaklandığı bir ortamda Cumhuriyet kadrolarının Diyanet teşkilatını kurması gerçekten düşündürücüdür. İslami olan her şeye savaş açmış bir zihniyet, ne diye dinî bir teşkilat kurar? Laiklik temelleri üzerine kurulu bir sistem, din ile devleti ayırmak yerine nasıl olur da devlete bağlı bir din teşkilatı kurar? İsterseniz bu soruya biz değil, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu kadrosu ve Diyanet cevap versin:

Atatürk'e danışmanlık yapmış Ahmet Hamdi Başar der ki:

"Bizde dini, cemiyetin (toplumun) dışına atmak değil, bilakis inkılabın emrine vererek yaşatmak lazımdır. Camileri yıkıp, terk edip onların yerine halkevleri yapmak suretiyle hedefimize varamayız. Her zaman camide toplanan halka, oradan sesimizi duyurmak,

34. Geniş bilgi için bk. "Tağuta Kulluğun Modern Mabedleri, Tevhid Basım Yayın"

oraları modern halkevleri hâline koymak; din sınıfını (âlimleri) ortadan kaldırmak, herkesi din ve dünya namına konuşturmak mümkündür."[35]

Demek ki neymiş; amaç, dini devletin hizmetine vermek ve camileri halkevi gibi propaganda için kullanmakmış.

Diyanet İşleri başkanlarından Ali Bardakoğlu bir röportajda diyor ki:

"Diyanet, Cumhuriyetin temel bir projesi olarak kurulmuş anayasal bir kurum… Anayasanın bize verdiği görev bellidir. Cumhuriyetimizin temel ilkeleriyle, laiklikle, rahmetli Atatürk'le hiçbir sorunu olmaksızın, toplumun ortak mutabakatıyla dinimizin doğru bilgisini esas alarak ve çağdaş dünyanın ürettiklerini de dikkate alarak görevimizi yürütmeye çalışıyoruz."[36]

Diyanet, Atatürk ilke ve inkılaplarını dinen meşrulaştırmak için kurulmuş, bu ilke ve inkılaplarla hiçbir sorunu olmayan anayasal bir kurumdur.

Onun asli gayelerinden biri, dinî taassubun önlenmesi ve dinin toplum için manevi bir disiplin olmasıdır.[37]

Evet, Diyanet bir projedir. Camiler birer projedir. Minberler, halkı dinle uyutmak ve sistemi din adına meşrulaştırma araçları ve birer projedir.

---

35. Atatürk'le Üç Ay ve 1930'dan Sonra Türkiye, s. 47
36. https://www.yenisafak.com/roportaj/bardakoglu-din-hicbir-iliskiye-maledilmemeli-13514 (E.T: 24.03.2022)
37. bk. Anayasa Mahkemesi, Esas no 1970/53, Karar sayısı 1971/76, 21/10/1971

Şu bir gerçektir ki; bugün tevhide davet edilen toplum, tevhid davetine şiddetle karşı çıkmaktadır. Temel gerekçeleri de şudur: "Bunca yıldır camiye gidiyorum, hocalardan bu sözleri hiç duymadım." İnsanın yaratılış gayesi ve batıl rejimlerin korkusu olan tevhidi öyle ustalıkla gizlemişler ki toplum, tevhidi din dışı sapkın bir cereyan zannetmektedir. Diyanetin varlığı dahi toplum ile tevhid daveti arasında duvarlar oluşturmaktadır.

Batıl ehli vazifesini yapmakta, Allah'a (cc) karşı haddini aşarak "dine karşı din" projesiyle insanları Allah'ın yolundan alıkoymaktadır.

Muvahhidlerin ise içinde Allah'ın adının anıldığı, O'nun (cc) birlendiği, tağutların reddedildiği ve dinin en temel meselesi olan tevhidin öğretildiği mescidler açması, bugün birer mescid-i dırar olan camilerden sakınması gerekmektedir.

e. Televizyon/İnternet/Dijital Ekranlar

Hemen şunu belirtelim ki; televizyon/internet gibi iletişim araçları aslen yasak değildir. Bunlar, faydalı işlerde ve din hizmetinde kullanılırsa şüphesiz bir nimettir. Ve kullanıldığı yerler de vardır. Bizim konumuz, televizyonun/internetin günümüzdeki genel kullanım şeklidir.

Vahyin aydınlığında her ebeveyn kendi ehlinden sorumludur. Onlara İslami terbiye vermeli, Allah'ı (cc) razı edecek şekilde onları eğitmelidir. Fakat şu günlerde, nedendir bilinmez, ebeveynler Allah'ın onlara yük-

lediği bu sorumluluğu asrın putlarından biri olan ve Allah düşmanlarının, nesli ifsad etmek için kullandığı dijital ekranlara bırakmıştır. Hemen hemen her yayını İslam'a zıt olan bu ekranlar, evlerin baş köşesinde, hayata yön veren ve en önemlisi çocuklara eğitim veren komutan konumundadır. Sabah kalkar kalkmaz evlerde ilk açılması gereken odur. O, evlerin bereketiymiş gibi sabaha "Besmele" ile değil, onunla başlanılmalıdır. Üstelik insanlar hayatlarını ondaki programlara göre düzenlerler. Namazın kazası vardır, fakat filmin kazası yoktur, kaçırmamak gerekir. Misafir kabul edilen gün, bağımlılık yapan dizilerin olmadığı gündür. Aynı film veya diziler tekrarlarıyla beraber defalarca izlenilir. Hatta bir evde farklı iki kanalın müptelaları varsa hemen eve yeni bir televizyon alınır ve kargaşa önlenir. Ama iki kardeş aylarca küs kalsa veya ebeveyn ile evlatlar konuşmasa da sorun yoktur.

Çok ilginçtir ki konuştuğum anne ve babalar, dijital ekranların çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerini kabul etmektedir. Madem sorun bellidir, teşhis yapılmıştır, hastalığın ölümcül olduğu kesindir, o hâlde tedaviyi uygulamak gerekir. Allah'a hamdolsun tedavi de basittir, ama yine de harekete geçilmez. Sorunun kaynağı bilinmesine rağmen var olan ilgisizliğin sebebi yine dijital bağımlılığıdır. Zira ebeveyn de birer bağımlıdır. Çocuklar da anne babalarını örnek almaktadır.

Peki, ölümcül hastalıklar peyda eden bu ekranlar ne yapmaktadır?

• **İnsanlara yaratılış gayesini unutturup onları oyun ve eğlenceyle oyalamaktadır:**

"İnsanlardan öylesi vardır ki; bilgisizce Allah'ın yolundan saptırmak ve (O'nun ayetlerini) eğlence konusu edinmek için boş sözü satın alır. İşte böylelerine alçaltıcı bir azap vardır. "[38]

"Hiç kuşkusuz kâfirler, Allah'ın yolundan alıkoymak için mallarını harcarlar. Harcayacaklar da ... Sonra o harcamaları (yüreklerini yakan) bir pişmanlığa dönüşecek, sonra da yenilgiye uğrayacaklar. Kâfirler toplanıp cehenneme sürükleneceklerdir."[39]

• **Gece gündüz aralıksız bir şekilde tuzak kurmakta, toplumu küfre ve şirke davet etmektedir:**

İşte kıyamet sahnelerinden bir sahne! Zayıf bırakılmış toplumlar, saptırıcı müstekbirlerle tartışıyor:

"Mustazaflar, müstekbir olanlara derler ki: 'Bilakis (işiniz gücünüz) gece gündüz hile (yapmaktı) ... (Çünkü) siz, Allah'a karşı kâfir olmamızı ve O'na ortaklar koşmamızı emrediyordunuz bize.' Azabı gördüklerinde (için için yanarak) pişmanlıklarını gizleyecekler. Biz, kâfirlerin boynuna zincirli halkalar geçirdik. (Ne yani) yaptıklarından başkasıyla mı cezalandırılacaklardı?"[40]

• **Hayata dair, vahye aykırı bir bakış açısı kazandırmaktadır:**

Vahye göre göklerin ve yerin mülkü/egemenliği Al-

38. 31/Lokmân, 6
39. 8/Enfâl, 36
40. 34/Sebe', 33

lah'a (cc) aittir. İnsan da Allah'ın mülküdür ve her şeyiyle Malik'ine teslim olmalı; hayatı, ölümü, ibadetleri yalnızca Allah'a ve yalnızca Allah için olmalıdır:

"De ki: 'Şüphesiz ki benim namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allah içindir. O'nun hiçbir ortağı yoktur. Ben bununla emrolundum ve ben Müslimlerin/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kulların ilkiyim.' "[41]

Dijital ekranların sunduğu anlayışa göre ise önemli olan dünya hayatıdır. İyi bir eğitim, iyi bir kariyer, dolgun bir maaş, mutlu bir yuva, dilediği gibi yaşadığı bir ömür… Yaşamın anlamı budur. Tağutların istediği gibi sürdürülen bir hayat…

Ahiret hayatı için de ekran vaizleri vardır. Gülün, arada bir sadaka verin, "Benim kalbim temiz." deyin, ara ara türbe ziyaretlerinde bulunun! Sizden iyi bir Müslüman yoktur!

Tevhid, Allah'ın sınırları, haramlar, helaller, zulme karşı çıkmak… Bunlar derin meselelerdir, dalmayın, çıkamazsınız!

Dijital ekranlar, tağutların hazırladığı içerikle kullanıldığında, nesilleri vahyin aydınlığından küfrün karanlıklarına götüren bir tağut olmaktadır. Ve her muvahhid, ailesini ve nefsini bu tehlikeye karşı korumakla yükümlüdür.

41. 6/En'âm, 162-163

f. Heva, Heves ve Dünya Şehvetleri

Heva ve heves, insanoğlunu Allah'ın (cc) dosdoğru yolundan alıkoyan en büyük tağuttur. Hatta bazen öyle bir seviyeye gelir ki ilahlaştırılır:

"Hevasını ilah edinen ve Allah'ın ilim üzere saptırdığı, kulağını ve kalbini mühürlediği ve gözünün üzerine perde kıldığı kimseyi gördün mü? (Şimdi) Allah'tan sonra ona kim hidayet edebilir? Öğüt almaz mısınız?"[42]

"İnsanoğlunu vahyin aydınlığından alıkoyup küfür, şirk ve inkâr bataklıklarına sürükleyen heva ve hevesin tanımı nedir, bunları anlamak nasıl mümkün olur?" diye sorulacak olursa cevabı Kur'ân'da şöyle verilir:

"Sonra seni, (ilahi) emre dayalı bir şeriat üzere kıldık. Ona uy. Bilmeyenlerin hevalarına/arzularına uyma."[43]

Allah (cc), Resûlullah'a (sav) iki yol olduğunu beyan etmiştir. Yol ya Allah'tan olan şeriat ya da bilmeyenlerin heva hevesidir.

Seyyid Kutub (rh) bu ayetin tefsirinde şu mutena yorumu yapmıştır:

"Böylece mesele net biçimde ortaya konuyor. Ya Allah'ın şeriatı ya da bilmeyenlerin arzuları… Üçüncü bir şık söz konusu değildir. Dengeli ve tutarlı şeriat ile değişken arzular arasında orta bir yol da yok. Bir insan Allah'ın şeriatını bir kenara bıraktığı zaman kesinlikle arzularına göre hükmedecektir. Çünkü Allah'ın şeri-

42. 45/Câsiye, 23
43. 45/Câsiye, 18

atının dışındaki tüm hayat sistemleri, bilmeyenlerin eğilim gösterdiği arzuların, ihtirasların ürünüdür… Bu nitelikleri hak eden tek bir şeriat vardır. Onun dışındaki hayat düzenleri bilgisizlikten kaynaklanan arzulardır, ihtiraslardır. Dava adamı, sadece şeriata uymalı ve bütün arzuları, ihtirasları bir kenara bırakmalıdır. Kesinlikle en ufak bir meselede bile Allah'ın şeriatından sapıp arzulara, ihtiraslara uymamalıdır. Çünkü arzularına, ihtiraslarına uyacağı kimseler, şeriatın sahibi olan Allah'a (cc) karşı ona hiçbir yardımda bulunamayacak, onu savunamayacak kadar güçsüzdür, zayıftır. Heva ve heveslerden kaynaklanan hayat sistemlerinin taraftarları, birbirlerine yardım eden birleşik bir cephedir. Onlar şeriatın sahibine karşı birbirleriyle dayanışma içerisindelerdir. Bunun için şeriatı benimseyen birisi, bazılarının yardımını umarak onlara eğilim göstermemeli, onları birbirlerine bağlayan heva ve heveslerine sempatiyle yaklaşmamalıdır. Üstelik onlar dava adamına eziyet edemeyecek, ona zarar veremeyecek kadar zayıftır, güçsüzdür. Çünkü muttakilerin dostu Allah'tır. Şimdi Allah'ın dostluğu ile heva ve heveslerine göre hareket edenlerin dostluğu bir midir? Birbirlerinin dostu olan zayıf, cahil ve basit kimseler nerede, muttakilerin dostu Allah'ı dost edinen şeriat izleyicisi nerede?!"[44]

Allah'ın (cc) bizden istekleri vardır. Bir yanda da nefsin, insî ve cinnî şeytanların istekleri vardır. Bu istekler davaya, sosyal hayata, inancımıza, ölçülerimize dair olabilir.

44. Fî Zılal-il Kur'ân, 13/278-301, Câsiye Suresi, 18. ayetine tefsiri, özetle

Allah'ın (cc) muradına aykırı olan her şey, bilmeyenlerin heva ve hevesidir. Her birimiz mutlaka Allah'ın muradı ve bilmeyenlerin hevası arasında imtihana uğramaktayız.

Neyi tercih ettiğimiz önemlidir. Zira tercihini sürekli hevadan yana kullanan, zamanla hevaya uygun bir hayat yaşayacaktır. Bu da hevanın ilah edinilmesi, tağutlaşması anlamına gelmektedir.

2. Tağut, Allah'ın Kanunları Dışındaki Kanunlar ve Bu Kanunları Yapanlardır

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ اَنَّهُمْ اٰمَنُوا بِمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَٓا اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ اَنْ يَتَحَاكَمُٓوا اِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ اُمِرُٓوا اَنْ يَكْفُرُوا بِهٖ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ اَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا

"Sana indirilene (Kur'ân) ve senden önce indirilen (Kitaplara) iman ettiğini zannedenleri görmedin mi? İnkâr etmekle emrolundukları hâlde tağuta muhakeme olmak istiyorlar. Şeytan onları (hakka geri dönüşü zor) uzak bir saptırmayla saptırmak ister."[45]

Allah'ın (cc) kanunlarının dışındaki tüm kanunlar ve bu kanunları koyanlar, tağuttur. Bu, tağutun ikinci vasfıdır. Zaten ayetin iniş sebebiyle ilgili rivayetler de bunu gösterir:

İbni Kesir (rh) ayetin tefsirinde şu açıklamaları yapar:

45. 4/Nisâ, 60

"Bu ayet, Resûl'e ve ondan öncekilere inenlere iman ettiğini iddia edip de çekişmelerinde Allah'ın Kitabı ve Resûl'ünün sünneti dışında bir merciye başvurmak isteyenlere Allah tarafından bir inkârdır. Ayetin iniş sebebinde Yahudi ve Ensar'dan bir kişinin anlaşmazlığa düştüğü, Yahudi'nin, 'Aramızda Muhammed hakem olsun.' dediği, Ensar'dan olanın ise 'Benimle senin aranda hakem, Ka'b ibni Eşref olsun.' dediği rivayet edilir.

Ayrıca bu ayetin münafıklardan bir grup hakkında indiği de söylenmiştir. Onlar Müslim gibi görünüp cahiliye hâkimlerine başvurmak istediler. Ayetin iniş sebebi olarak bunun dışında bazı rivayetler de zikredilir. Oysa ayet bundan daha geneldir. **Bu ayet, Kitap ve Sünneti bırakıp da bunların dışındaki batıl şeylere başvurmak isteyenleri yerer. Ayetteki tağuttan kasıt da budur.**"[46]

İbni Kesir'in de (rh) belirttiği gibi bu ayet için farklı nüzul sebepleri zikredilmiştir. Fakat rivayetlerin hepsinde ortak bir nokta vardır: Allah'ın (cc) ve Resûl'ünün (sav) hükmünü bırakıp başka mercilere başvurmak, şeriat dışındaki kanunlardan hüküm talep etmek.

Biz de bu ayete dayanarak diyoruz ki: Allah'ın (cc) kanunlarının dışında kalan tüm kanunlar ve bu kanunları yapanlar tağuttur. Kişi bunları inkâr edip bunlardan uzak durmadığı müddetçe Kelime-i Tevhid dairesine girmiş olamaz.

46. Tefsîru'l Kur'âni'l Azîm, 2/305, Nisâ Suresi, 60. ayetin tefsiri
"Tağuttan kasıt budur." dediği, Kitap ve Sünnetin dışındaki her türlü kanundur.

Şimdi, bu özelliği kendisinde bulunduran bazı şahıs ve kurumları örnek verelim:

a. Yöneticiler ve Meclis Üyeleri

Bugünkü yöneticiler, Allah'ın (cc) kanunlarına muhalif kanun yaptıkları ve insanlara küfür anayasasıyla hükmettikleri için ayetin nassıyla tağuttur. Ve bu yöneticileri inkâr edip onlardan ve onların kanunlarından uzak durmayanlar, tağutu inkâr etmemişlerdir. Bunlar, namaz da kılsalar, oruç da tutsalar, iman ettiklerini de zannetseler, bu imanları Allah'ın katında zandan ibarettir. İman iddialarının kendilerine hiçbir faydası yoktur. Çünkü kanun yapma ve yönetme yetkisi Allah'a (cc) aittir. O, ilahlığı ve rabbliği gereği insanlara hükmeder, kanunlar koyar. Bu, Kur'ân-ı Kerim'de o kadar açıktır ki bunu anlamayanlar -bir İslam âliminin belirttiği gibi- Allah'ın, kendilerini vahyin nuruna karşı kör ettiği insanlardır:

"Yoksa, Allah'ın izin vermediği şeyleri, kendilerine dinden şeriat kılan/kanun yapan ortakları mı var?.."[47]

"… Hükmünde hiç kimseyi ortak kılmaz (tek hükümran, yasamada bulunan, doğru ve yanlış belirleyen O'dur.)"[48]

"… Hüküm yalnızca Allah'ındır. O, kendisinden başkasına kulluk/ibadet etmemenizi emretmiştir. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler."[49]

47. 42/Şûrâ, 21
48. 18/Kehf, 26
49. 12/Yûsuf, 40

"Onlar Allah'ı bırakıp din bilginlerini, abidlerini ve Meryem oğlu Mesih'i rabler edindiler…"[50]

Bu ayetin tefsirinde daha önce geçtiği gibi Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"… Adiy, Medine'ye geldi. O, Tay Kavmi'nin lideriydi. Boynunda gümüş bir haçla Resûlullah'ın (sav) huzuruna girdi. Resûlullah (sav) Tevbe Suresinin 31. ayetini okuyordu. Adiy, Peygamber'e (sav): 'Onlar, din adamlarına tapmadılar ki!' dedi. Resûlullah da (sav), 'Evet, fakat din adamları, onlara helali haram, haramı helal kıldılar. Onlar da tabi oldular. Bu, onların, din adamlarına ibadetidir.' buyurdu."[51]

Evet, Allah'ın (cc) kanunlarını değiştiren insanları inkâr etmeyip onlara uyan insanlar veya onlara oy vererek bu fiillerini meşrulaştıranlar, bu kanunları yapanları Allah'ın dışında rabbler edinmiştir. Eğer burada "Ama bunlar, namaz kılıp oruç tutan, Kelime-i Tevhid'i telaffuz eden insanlardır." denilirse biz de deriz ki:

Nisâ Suresi'nin konumuzun başındaki 60. ayetinde geçtiği gibi onlar iman etmiş insanlar değil, iman ettiklerini zanneden insanlardır. Allah (cc) onlara bu hükmü vermiştir. Allah'ın bu konudaki hükmü budur. Allah'ın hükmüne razı olmayan veya aşırı bulanlar (!) kendilerine başka bir din arayabilir, hükümleri modern çağa uygun başka bir ilah seçebilirler. Zira Allah'ın hükümleri kıyamete kadar geçerlidir, değişmeyecektir.

50. 9/Tevbe, 31
51. Tirmizi, 3095; Tefsîru ibni Ebî Hâtim, 2/1784, 10057-10058 No.lu rivayetler

b. Küfür ve Şirk Mahkemeleri

Bugün insanların çekişmelerinde başvurdukları, hükmüne razı oldukları mahkemeler, Allah'ın (cc) kanunlarının dışında, hatta tam zıt kanunlarla hüküm verir. Allah'ın kanunlarına başvurmak varken sorunlarını bu mahkemelerde çözmeye çalışanlar, reddetmekle emrolundukları tağutu inkâr etmeyen ve imanları zandan ibaret olan insanlardır.

Bazıları der ki: "Bugün, insanlar arasında şeriatla hükmedecek mahkemeler yoktur. Sorunlarımızı bu mahkemelerde çözebiliriz." Oysa hakikat böyle değildir. Kalbinde iman olan, tağutu ve onun kanunlarını reddeden bir Müslim, sorunlarını farklı bir yolla çözebilir. Örneğin, iki Müslim anlaşmazlığa düşerlerse bir âlimin yanına giderek sorunlarını İslam'a göre çözebilirler.

c. Örf, Âdet, Gelenek ve Atalar Dini

Bugün birçok toplumda, Allah'ın Kitabı'na ve Resûl'ünün sünnetine aykırı âdet ve gelenekler hayata hükmetmektedir. Onların birçoğu bir iş yapacakları zaman "İslam buna nasıl bakar?" veya "Allah (cc) bu amelimden razı mıdır?" diye düşünmez. Onlar için önemli olan, örf ve âdetlerinin bu konuda ne dediğidir. Bunun en bariz örneği, birçok insana "Bu haramdır." dediğinizde aldırmaması, hatta bunun üzerinden espriler dahi yapabilmesi; fakat "Şu ayıptır." dediğiniz zaman durup düşünmesidir.

İnsanların birçoğu aralarında çıkan çekişmelerde

"Allah ve Resûl'ü bu konuda ne diyor?" deme gereği duymadan toplumun büyüklerine gidip "Örf ve âdetlerimiz bu konuda ne diyor?" diye sorarlar. İşte bu insanlar, Allah'ın (cc) anayasası olan Kur'ân'ı ve onun açıklaması olan sünneti terk edip, hayatlarını ilgilendiren meselelerde örf ve âdetlerine başvurdukları için, tağuta muhakeme olmak isteyen ve dolayısıyla zanni imana sahip olan insanlardır. Bu insanlara, "İslam bu konuda böyle hüküm verir." dendiğinde hemen "Ama biz babalarımızdan böyle duymadık, siz doğrusunuz da babalarımız yanlış mı?" diye itiraz ederler:

"(Kâbe'yi çıplak tavaf etmek gibi) bir fuhşiyat işlediklerinde derler ki: 'Babalarımızı bunun üzerine bulduk. Allah bunu bize emretti.' De ki: 'Şüphesiz ki Allah, fuhşiyatı emretmez. Yoksa siz Allah'a karşı bilmediğiniz şeyler mi söylüyorsunuz?'"[52]

"Onlara: 'Allah'ın indirdiğine uyun.' denildiği zaman: '(Hayır,) bilakis biz, babalarımızı üzerine bulduğumuz (ve alıştığımız âdetlerimize) uyarız.' derler. Babaları hiçbir şey akletmemiş ve doğru yolu bulamamış olsalar bile mi (onların yoluna uyacaklar)?"[53]

d. Haddini Aşan Akıl

Şüphesiz ki akıl, Allah'ın (cc) insana verdiği en büyük nimetlerden biridir.

Allah (cc), insanın bu nimeti kullanmasını ister. Kur'ân'da defalarca; "Akletmez misiniz?", "Düşünmez misiniz?" buyurarak insanı aklını kullanmaya davet eder.

52. 7/A'râf, 28
53. 2/Bakara, 170

Bununla birlikte her şeye bir sınır belirleyen Allah (cc), akla da bir sınır koymuştur.

Akıl, Allah'tan (cc) olana teslim olur. Vahiyle sabit olanı anlamaya ve yaşamaya çalışır. Vahyi akılla tartıp tartışmaya açmaz.

Akıl, dünyevi konularda serbesttir. Düşünür, tartışır, karşılaştırır, afaki ve enfüsi ayetlere bakıp keşifler yapar…

Akıl, sınırını aşıp vahiyle sabit olanı tartışmaya açarsa Allah'a (cc) karşı haddini aşmış ve tağutlaşmış olur.

Ne yazık ki bugün aklı ilahlaştırarak onu gereğinden fazla önemseyenler, aklı tağutlaştırmıştır. Kendilerine İslam'ın bir hükmü beyan edildiği zaman onlar bunun Kur'ân ve Sünnetten olduğuna bakmadan direkt akıl ölçüsüne vurur; uyarsa alır, uymazsa reddederler. Son zamanlarda özellikle bu tür insanlar oldukça çoğalmıştır. Kendisine Kur'ân ve Sünnetten yüzlerce ayet veya hadis okunduğu hâlde, "Valla hocam, pek kafama yatmadı." der.

İnsan, aklını; afaki ve enfüsi ayetleri düşünmek, Allah'ın (cc) büyüklük ve kudretini idrak edip imanını arttırmak, insanlığa faydalı olacak keşifler yapmak için kullanmalıdır.

Allah'ın (cc) indirdiği şeriatı sorgulamak, akıl süzgecinden geçirip kabule ve redde konu etmek, aklın haddi değildir. Hem unutulmamalıdır ki bugünün insanı saf/bozulmamış fıtri akla sahip değildir. Onun aklı, tağut-

ların "eğitim" adlı tezgâhı ile dijital ekranların saçtığı, imani ve ahlaki değerleri alt üst eden virüslerle şekillenmiştir. Böyle bir akıl, bir şeyi tartıp ölçmekten ziyade iman ve ahlakla arınmaya, vahyin kat'i delilleriyle istikamet bulmaya muhtaçtır.

İlahi emirleri akılla tartmak İblis mesleğidir. O, "Âdem'e secde edin." emrine karşı gelirken aklını kullanmış ve şöyle demiştir:

"(Allah) buyurdu ki: 'Sana emrettiğimde seni secde etmekten alıkoyan nedir?' Dedi ki: 'Ben ondan daha hayırlıyım. (Çünkü) beni ateşten, onu topraktan yarattın.' "[54]

İlahi emirler karşısında aklı kullanmak, insanı böyle küçük ve gülünç duruma düşürür. Ateşi ve toprağı yaratan Allah'a (cc), ikisinden hangisinin daha üstün olduğuna dair akıl verme hadsizliğine savurur.

Hiç şüphesiz vahyin karşısına aklı koyanlar, imamları İblis ile aynı akıbete uğrayacaktır:

"(Allah) buyurdu ki: 'Kınanmış ve alçalmış olarak oradan çık. Onlardan kim sana uyarsa, andolsun ki cehennemi sizlerle dolduracağım.' "[55]

54. 7/A'râf, 12
55. 7/A'râf, 18

3. Tağut, Mücadelesi Allah İçin Olmayan Her Yol ve Bu Uğurda Kurulan Ordulardır

اَلَّذٖينَ اٰمَنُوا يُقَاتِلُونَ فٖى سَبٖيلِ اللّٰهِۚ وَالَّذٖينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فٖى سَبٖيلِ الطَّاغُوتِ فَقَاتِلُٓوا اَوْلِيَٓاءَ الشَّيْطَانِۚ اِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعٖيفًاۚ

"İman edenler Allah yolunda savaşırlar. Kâfirler ise tağutun yolunda savaşırlar. (Öyleyse) şeytanın dostlarıyla savaşın. Şüphesiz şeytanın hilesi pek zayıftır."[56]

Bu ayette Allah (cc) iki yoldan ve bu yollarda savaşan iki gruptan bahseder. Birinci ordu, Allah'a (cc) iman etmiş ve O'nun yolunda savaşan müminler; ikinci orduysa tağutun yolunda savaşan kâfirlerdir. Allah'ın yanında iki ordu vardır, üçüncüsü yoktur. Bir ordu, ya Allah'ın ordusudur ya da tağutun ordusudur. İşte tağutun bir diğer vasfı da budur. Allah'ın (cc) ordularının karşısında kurulan her ordu tağutidir ve askerleri kâfirdir.

Tağutun yolunda kurulan ordular; meşruiyetini Allah'tan (cc) almayan ve İ'la-i Kelimetullah için savaşmayan, amacı tağuti düzenleri korumak olan her türlü orduyu kapsar.

Evet, Müslim olmak isteyen bir insan bu orduları inkâr etmek zorundadır. İnkâr etmelidir ki imanın ilk şartı olan "tağutu inkâr"ı yerine getirebilmiş olsun. Ve

56. 4/Nisâ, 76

bu inkârın ilk şartı da bu orduları tekfir edip onlardan uzak durmaktır.

Meşruiyetini Allah'tan (cc) almayan ordulardan biri, Firavun'un ordusudur.

Firavun, meşruiyetini Allah'tan (cc) almayan ve tevhide savaş açmış bir Allah düşmanıdır.

Kur'ân'da ona ve ordusuna dair tafsilatlı bilgiler vardır.

Gelin, madde madde Firavun'un ordusunu, ordusunun mahiyetini ve akıbetlerini okuyalım.

- Firavun, zamanının tağutudur:

اِذْهَبْ اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهُ طَغٰىۜ

"Firavun'a git! O, haddi aştı/tağutlaştı." [57]

- O, toplumu gruplara ayırmış, böylece onları zayıf bırakmıştır. Mustazaflaştırdığı halkı kendisi için asker kılmıştır:

اِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِى الْاَرْضِ وَجَعَلَ اَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضْعِفُ طَٓائِفَةً مِنْهُمْ يُذَبِّحُ اَبْنَٓاءَهُمْ وَيَسْتَحْيٖ نِسَٓاءَهُمْۜ اِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدٖينَ

"Şüphesiz ki Firavun, yeryüzünde üstünlük tasladı. Oranın halkını gruplara ayırıp onlardan bir bölümünü mustazaflaştı-

57. 20/Tâhâ, 24

rıyor/güçsüzleştiriyor; erkek çocuklarını boğazlayıp, kadınlarını diri bırakıyordu. Çünkü o, bozgunculardandı."[58]

- **Allah (cc) onu ve askerlerini zikrederken ayrım yapmamış, onun ordusunda bulunanlarla onu aynı hükme tabi tutmuştur:**

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِى الْأَرْضِ وَنُرِىَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ

"Ve onları, yeryüzünde güç/iktidar sahibi kılmak (istiyoruz). **Firavun'a, Haman'a ve ordularına** da kendisinden korktukları şeyi göstermek/yaşatmak (istiyoruz)."[59]

وَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُ فِى الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا اَنَّهُمْ اِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ

"**O ve askerleri** yeryüzünde haksız yere büyüklendiler. Ve bize dönmeyeceklerini zannettiler."[60]

اِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِـِٔينَ

"... Şüphesiz ki **Firavun, Haman ve ikisinin askerleri** hatalıydılar."[61]

Verdiğimiz üç ayet dikkatle incelenirse görülecektir ki Allah (cc), Firavun ile zorbalıkla emri altına aldığı askerlerini aynı hükme tabi tutmuştur.

58. 28/Kasas, 4
59. 28/Kasas, 6
60. 28/Kasas, 39
61. 28/Kasas, 8

• O ve askerleri azapta da ayrılmamıştır. Dünyada hep beraber helak olmuşlardır:

فَاَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِى الْيَمِّۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ

"**Biz de onu ve askerlerini yakaladık** ve denize fırlattık. Zalimlerin akıbetinin nasıl olduğuna bir bak!"[62]

• O ve askerleri ayrım yapılmaksızın dünya ve ahirette azaba düçar olmuş, lanetlenmiştir:

وَجَعَلْنَاهُمْ اَئِمَّةً يَدْعُونَ اِلَى النَّارِۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ لَا يُنْصَرُونَ

وَاَتْبَعْنَاهُمْ فِى هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةًۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ

"Onları ateşe davet eden imamlar/önderler kıldık. Kıyamet Günü de yardım olunmayacaklardır. Bu dünyada peşlerine bir lanet taktık. (Müminler onları andıkça lanet okur ve) Kıyamet Günü'nde de (yüzlerine bakılmaz, tiksinilecek hâlde) çirkinleştirilmişlerdir."[63]

Görüldüğü gibi Firavun, yeryüzünde büyüklenen ve halkını gruplara ayırarak mustazaf kılan bir yöneticidir. Zayıf bıraktığı halkı, kendisi için ordular hâline getirmiştir.

Allah (cc), onu ve ordusunu aynı kefeye koymuştur.

62. 28/Kasas, 40
63. 28/Kasas, 41-42

İsimlendirirken, kınarken, helak ederken, ahiret azabına çarptırırken hep bir aradalardır.

Zira Firavun, sıradan bir insandır. Onu güçlü kılan, zayıf bırakarak askerleştirdiği ordusudur. O, bu ordular sayesinde Allah'a ve Resûl'üne harp ilan etmekte, Allah'ın (cc) kullarını ezmekte, halkın emeğini sömürebilmektedir. Firavun'u "Firavun" yapan, onun ordusudur. Hâliyle onunla ordusu arasında bir fark yoktur.

Allah Resûlü'nün (sav) hayatından bir örnek verelim:

اِنَّ الَّذٖينَ تَوَفّٰيهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ ظَالِمٖٓى اَنْفُسِهِمْ قَالُوا فٖيمَ كُنْتُمْۜ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفٖينَ فِى الْاَرْضِۜ قَالُٓوا اَلَمْ تَكُنْ اَرْضُ اللّٰهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فٖيهَاۜ فَاُولٰٓئِكَ مَأْوٰيهُمْ جَهَنَّمُۜ وَسَٓاءَتْ مَصٖيرًاۙ

"Melekler, nefislerine zulmedenlerin canını aldığında: 'Nerede idiniz/hangi saftaydınız?' derler. Derler ki: 'Biz yeryüzünde (müşriklerin safında yer almak zorunda olan, çaresiz) mustazaflardık.' (Melekler:) 'Allah'ın arzı geniş değil miydi? Hicret etseydiniz ya!' derler. Bunların barınağı cehennemdir. Ne kötü bir yataktır o!"[64]

Abdullah ibni Abbas (ra), bu ayetin nüzul sebebine dair şunları kaydeder:

"Bazı Müslimler (imanlarını gizleyerek) müşriklerle birlikte (Mekke'de) kalmıştı. Peygamber Dönemi'nde

64. 4/Nisâ, 97

(yapılan Bedir Savaşı'na katılarak) onların çok görünmelerine neden olmuşlardı. Savaşta oklar atılıyordu. Bu oklar müşriklerin içinde bulunan Müslimlere isabet edip onları öldürüyordu. Bazen de onlar, savrulan kılıç darbeleriyle can veriyorlardı. Bunun üzerine Allah (cc) bu ayeti indirdi."[65]

İbni Ebi Hatim (rh), İbni Abbas'tan (ra) şunları aktarır:

"Bunlar Mekke'de Müslim olmuş ve İslamlarını gizleyen bir gruptu. Müşrikler, Bedir Savaşı'nda onları beraberlerinde savaşa çıkardılar ve bazısı bu savaşta öldü.

Müslimler, 'Bunlar bizim arkadaşlarımızdı. Zorla savaşa çıkarıldılar ve öldüler.' dediler ve onlar için Allah'tan af dilediler. Bunun üzerine bu ayetler indi."[66]

Ayetin nüzul sebebi olarak başka rivayetler de zikredilmiştir. Fakat genel olarak rivayetlerde Mekke'den hicret etmemiş insanlar, Bedir'de müşrikler tarafından zorla savaşa çıkarılmıştır ve Kıyamet Günü'nde bunun hesabı kendilerinden sorulunca "Biz zayıf olan insanlardık." diyeceklerdir. Fakat Allah (cc), bu özürlerini hiçe saymış ve onların cehennem ehli olduklarını söylemiştir. Burada dikkat edilmesi gereken, bu insanlar fırsat buldukları hâlde hicret etmemiş ve Mekke'de kalmış olmalarıdır. Daha sonra da müşrikler, onları zorla ordularına katmıştır. Fakat imkân dâhilindeyken hicret etmedikleri için, kendi elleriyle kazandıkları bu sonun cezasını çekmiş ve özürleri geçerli sayılmamıştır. Bir ayet

65. Buhari, 4596
66. Tefsîru'l Kur'âni'l Azîm, 2/343, Nisâ Suresi, 97. ayetin tefsiri

sonra ise Allah (cc), imkân bulamayan çocukları, kadınları ve aciz olanları istisna tutmuştur.[67] Bu da gösterir ki asıl suçlular imkân olduğu hâlde hicret etmeyenlerdir.

Müşriklerin ordusunda can verenler hakkında bu ayet inmiştir. Sağ olarak ele geçirilenlere ise Müslim olduklarını söylemelerine rağmen müşrik muamelesi yapılmıştır. O gün esir alınanlardan biri, Allah Resûlü'nün amcası Abbas'tır. Ensar'dan bazıları, Abbas (ra) ile olan yakınlıkları nedeniyle ondan fidye almak istemez. Allah Resûlü (sav) ile aralarında şu diyalog yaşanır:

Enes ibni Malik'ten şöyle rivayet edilmiştir:

"Ensar'dan bazı adamlar Allah Resûlü'nden (sav) izin isteyerek, 'Bize izin ver de kız kardeşimizin oğlu Abbas'ın fidyesini almayalım.' dediler.

Allah Resûlü (sav), 'Allah'a yemin ederim ki onun fidyesinden bir dirhem dahi terk etmeyeceksiniz.' buyurdu."[68]

Oysa Abbas (ra) savaşa zorla çıkarılmıştır. Abdullah ibni Abbas'tan (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Resûlullah, Bedir Günü (babam) Abbas'tan fidye isteyince Abbas şöyle demişti: 'Ey Allah'ın Resûlü, ben Müslim'dim, fakat Mekkeliler beni zorla savaşa çıkardılar.'

Bunun üzerine Allah Resûlü, 'Söylediğinin doğruluğunu Allah bilir. Eğer doğru söylüyorsan Allah karşılığı-

67. bk. 4/Nisâ, 98
68. Buhari, 4018

nı verecektir. Fakat sen zahiren bize karşı savaşıyordun.' buyurdu."[69]

Müslim, Allah'ın (cc) kuludur. Onun hayatı, ölümü, ibadetleri, siyaseti ve mücadelesi Allah'a kulluğunun bir parçasıdır. O, yalnızca Allah yolunda mücadele eder. Ancak meşruiyetini Allah'tan alan ve amacı İ'la-i Kelimetullah olan bir yapılanmada yer alabilir.

Allah (cc) yolunda olmayan, İslam'ın meşru kabul etmediği amaç ve gayeler için mücadele eden, demokrasi, laiklik gibi batıl dinleri müdafaa eden, şirki koruyan ve yücelten hiçbir oluşum/parti/grup/ordu/cemaat/örgüt içinde yer almaz. Alırsa tağutu inkâr etmemiş ve tağut yolunda savaşan bir bedbaht olmuş olur.

4. Tağut, Allah'ın Dışında İbadet Edilen Her Şeydir

وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ اَنْ يَعْبُدُوهَا وَاَنَابُوا اِلَى اللّٰهِ لَهُمُ الْبُشْرٰىۚ فَبَشِّرْ عِبَادِۙ

"Tağuta kulluk etmekten kaçınıp Allah'a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı müjdele."[70]

Bu ayetten de anlaşıldığı üzere tağut, Allah'ın (cc) dışında kendisine ibadet edilen her şeydir. Bu anlamda bugünün tağutlarına şu örnekler verilebilir:

Allah'ın dışında kendilerine kanun koyma yetkisi verilen müesseseler; Allah'ın helal ve haramlarında

69. Ahmed, 3310
70. 39/Zümer, 17

oynama yapmalarına izin verilen yöneticiler ve partiler; fayda ve zararın kendilerinden beklenildiği taş parçaları; sıkıntı ânında dua edilen ve kendilerinden medet umulan ölüler; Kur'ân ve Sünnette ibadet olduğu belirtilen adak veya kurban gibi amellerin kendilerine yapıldığı varlıklar; ister canlı ister cansız ister taş ister gök cismi olsun Allah'ın vasıflarının verildiği varlıklar; insanların dostluk ve düşmanlığını, savaş ve barış hâlini belirleyen gayri İslami değerler; hayatı ve varlığı okumaya yardımcı olan gayri İslami ölçüler ve ideolojiler… [71]

B. Tağut Nasıl İnkâr Edilir?

"Tağut" şer'i bir kavramdır. Onun ne olduğunu, açılımını ve ona karşı nasıl bir muamelede bulunmamız gerektiğini şeriattan öğrenmekle yükümlüyüz. Yüce Allah, dini tebliğ etsin ve tebliğ ettiği dini açıklasın diye resûller göndermiştir:

"(Peygamberleri) apaçık deliller ve Kitaplarla (yolladık). Sana da bu zikri/Kur'ân'ı indirdik ki, insanlara indirileni onlara açıklayasın. Umulur ki düşünürler." [72]

Resûller bizi, Allah'a (cc) ibadete ve tağutlardan içtinab etmeye davet etmiştir:

"Andolsun ki biz her ümmet arasında: 'Allah'a ibadet/kulluk edin ve tağuttan kaçının.' (diye tebliğ etmesi için) resûl göndermişizdir. Allah içlerinden kimisine hidayet bahşetti,

71. Bu konu hakkında detaylı bilgi için bk. s. 42-51
72. 16/Nahl, 44

kimisine ise sapıklık hak oldu. Yeryüzünde gezip dolaşın ve yalanlayanların akıbetinin nasıl olduğuna bir bakın."[73]

Biz de başlıktaki soruyu resûllere soracak, tağutu ve ona karşı nasıl bir muamelede bulunmamız gerektiğini, onların sünnetinden/siretinden öğrenmeye gayret edeceğiz.

Peygamberlerin atası ve Allah Resûlü'nün (sav) dahi yoluna uymakla emrolunduğu İbrahim'e (as) bakacağız. Zira Allah (cc) onu ve mücadelesini bize örnek göstermiş, onu insanlığa imam kıldığını bildirmiştir:

"Sizin için İbrahim'de ve onunla birlikte olan (müminlerde/resûllerde) güzel bir örneklik vardır. Hani onlar, kavimlerine demişlerdi ki: 'Biz, sizden ve Allah'ın dışında ibadet ettiklerinizden berîyiz/uzağız. Sizi tekfir ettik (üzerinde bulunduğunuz yolu ve sizi reddettik). Bizimle sizin aranızda, tek olan Allah'a iman edinceye kadar, ebedî bir düşmanlık ve ebedî bir kin baş göstermiştir.' İbrahim'in babasına söylediği: 'Senin için Allah'tan bağışlanma dileyeceğim. (Ama) Allah'a karşı sana hiçbir faydam olmaz.' sözü müstesna. Rabbimiz! Yalnızca sana tevekkül ettik, yalnızca sana yöneldik ve dönüşümüz de yalnızca sanadır."[74]

"Hiç kuşkusuz İbrahim, tek başına bir ümmetti. Gönülden Allah'a kulluk yapan, (şirki terk edip dini Allah'a halis kılan bir) hanifti. Müşriklerden de değildi/olmadı. (Allah'ın) nimetlerine şükreden biriydi. (Allah) onu seçti ve dosdoğru yola iletti. Ona dünyada güzellik verdik. Şüphesiz o, ahiret-

73. 16/Nahl, 36
74. 60/Mümtehine, 4

te de salihlerdendir. Sonra da sana: 'Hanif olarak İbrahim'in milletine uy!' diye vahyettik. O, müşriklerden değildi."[75]

Rabbimiz, İbrahim'e (as) uymayı emrettiği gibi onun yolundan yüz çevirmeyi de şiddetle kınamıştır:

"İbrahim'in milletinden sefihten başkası yüz çevirir mi?.."[76]

1. İbrahim'in Tağutla Mücadelesi

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فٖى اِبْرٰهٖيمَ وَالَّذٖينَ مَعَهُۚ اِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ اِنَّا بُرَءٰٓؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِۘ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَٓاءُ اَبَدًا حَتّٰى تُؤْمِنُوا بِاللّٰهِ وَحْدَهٓ اِلَّا قَوْلَ اِبْرٰهٖيمَ لِاَبٖيهِ لَاَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَٓا اَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍۜ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَاِلَيْكَ اَنَبْنَا وَاِلَيْكَ الْمَصٖيرُ

"Sizin için İbrahim'de ve onunla birlikte olan (müminlerde/resûllerde) güzel bir örneklik vardır. Hani onlar, kavimlerine demişlerdi ki: 'Biz, sizden ve Allah'ın dışında ibadet ettiklerinizden berîyiz/uzağız. Sizi tekfir ettik (üzerinde bulunduğunuz yolu ve sizi reddettik). Bizimle sizin aranızda, tek olan Allah'a iman edinceye kadar, ebedî bir düşmanlık ve ebedî bir kin baş göstermiştir.' İbrahim'in babasına söylediği: 'Senin için Allah'tan bağışlanma dileyeceğim. (Ama) Allah'a karşı sana hiçbir faydam olmaz.' sözü müstesna. Rabbimiz! Yalnız-

75. 16/Nahl, 120-123
76. 2/Bakara, 130

ca sana tevekkül ettik, yalnızca sana yöneldik ve dönüşümüz de yalnızca sanadır."[77]

Şimdi, Mümtehine Suresi'nin 4. ayetini esas alarak madde madde İbrahim'in (as) mücadelesini inceleyeceğiz:

a. Tağuta Kulluk Edenlerden Teberrî Etmek

"Sizden… berîyiz."

İbrahim (as) önce tağutun kullarından teberrî etmişti. Bu, gerçekten dikkat çekici bir durumdur. Tağuttan önce, onun kullarından teberrî etmek, Allah Resûlü'nün de (sav) sünnetidir:

"De ki: 'Ey Kâfirler! Ben, sizin ibadet ettiklerinize ibadet etmem. Siz de benim ibadet ettiğime ibadet edecek değilsiniz. Ben de sizin ibadet ettiklerinize ibadet edecek değilim. Siz de benim ibadet ettiğime ibadet edecek değilsiniz. Sizin dininiz size, benim dinim bana.' "[78]

O (sav), ibadet ettikleri tağuttan, ibadetlerinden ve şirk dininden teberrî etmeden önce, "Ey kâfirler!" diyerek müşriklerden teberrî etmiştir. Bunun birçok hikmeti olsa gerektir. Biz tespit edebildiğimiz iki hikmeti zikretmek istiyoruz:

- Tağutu var eden, onun kullarıdır. Müşrik olmazsa şirk, tağuta tapan olmazsa tağut olmaz. Taşı, ağacı, yatırı, ideolojiyi tağutlaştıran; insandır. İbrahim (as)

77. 60/Mümtehine, 4
78. 109/Kafirûn, 1-6

kötülüğün kaynağına yönelmiş, şirki ve tağutu var edenlerden teberrî etmiştir.

- Zor olan, insandan teberrî etmektir. Taştan, ağaçtan, yatırdan, puttan, batıl dinlerden teberrî etmek kolaydır. Bunların faydası ve zararı yoktur. Ancak ona tapan insandan teberrî etmek zordur. Çünkü akrabadır, arkadaştır, size zarar verecek güce sahiptir, ondan elde ettiğiniz menfaatler vardır... Bu nedenle tevhid imamları teberrî etmeye, insanların zorlandığı/zorlanacağı kişilerden/yerlerden başlamıştır.

b. Tağuttan Uzak Durmak

"... Allah'ın dışında ibadet ettiklerinizden berîyiz/uzağız ..."[79]

Allah'ın dışında ibadet edilen tağutlardan teberrî etmek, tağuta karşı şer'i sorumluluğumuzdur. Bu sorumluluğun diğer bir adı "Tağuttan içtinab etmek"tir.

Yüce Allah şöyle buyurur:

"Andolsun ki biz her ümmet arasında: 'Allah'a ibadet/kulluk edin ve tağuttan kaçının.' (diye tebliğ etmesi için) resûl göndermişizdir. Allah içlerinden kimisine hidayet bahşetti, kimisine ise sapıklık hak oldu. Yeryüzünde gezip dolaşın ve yalanlayanların akıbetinin nasıl olduğuna bir bakın."[80]

Her tağutun, kendisiyle tağutlaştığı ve insanları kendisine ibadet ettirdiği alanlar vardır. Mümin, tağuttan ve ona ibadet edilen araçlardan teberrî ve ictinab etmelidir.

79. 60/Mümtehine, 4
80. 16/Nahl, 36

İçtinab, "cenb" kökünden gelir. Kenar, yan, taraf gibi anlamları vardır. Tağuttan içtinab etmek, onu hayatın bir tarafına, kendimizi öte tarafına koymaktır. Yolların ve safların net şekilde ayrılmasıdır.

Tağuttan ve onun kendisiyle tağutlaştığı kurumlarından uzaklaşmazsak, yolları ve safları netleştirmezsek, tağuttan sakınmış ve içtinab etmiş olmayız. Tağutu fikirsel olarak reddetmek ve onu tekfir etmek yeterli değildir. Bu, sorumluluğun bir parçasıdır. Bu sebeple sözlü teberrîyi, fiilî teberrî izlemeli ve resûllerin yoluna uyulmalıdır.

c. Tağutu ve Kullarını Tekfir Etmek

"… Sizi tekfir ettik …"[81]

Tağutlar ve onlara kulluk edenler, Allah nezdinde kâfirdir. Bu ismi onlara uygun gören Allah'tır… İslam, Allah'ın (cc) hükümlerine mutlak anlamda teslim olmaktır. Bu nedenle Allah'ın onlara verdiği isim, Müslimler tarafından da verilmelidir.

Tağutlar, bu konu üzerinde hassasiyetle dururlar. Tekfir ahkâmını sulandırmak ve insanları şer'i tekfirden sakındırmak için kiralık kalemleri, satılmış din adamlarını ve ekran vaizlerini seferber ederler. Bu da yetmezse kolluk kuvvetlerini ve yargıyı devreye sokarlar. Bunun iki önemli nedeni vardır:

İlki, tağutların tekfiri; onlarla mücadelenin, onların şirk, zulüm ve sömürü düzenine itirazın ilk adımıdır.

81. 60/Mümtehine, 4

İnsanların, Allah'ın (cc) onlar hakkındaki hükmünü öğrendiğinde onlara itaat etmeyeceğini, onların şirk, zulüm ve sömürü düzenine boyun eğmeyeceğini bilirler. Kim kâfiri sevip ona itaat eder ki?

İkincisi, tağutun varlığı demek, insanlardan bir zümrenin kul olması, bir zümrenin de ilahlaşması demektir. İlahlaştırılan zümre; ayrıcalıklıdır, imtiyaz sahibidir, dilediğini yapar, koyduğu hiçbir kanun onu ve şürekâsını bağlamaz. Tağut ve şürekâsı bu imtiyazlarını kaybetmek istemezler.

Bu nedenle siyasi, dinî ve askerî tüm imkânları seferber ederler.

Tağutun tekfiri önemlidir. Çünkü tağutun tekfiri, ilk düğmenin iliklenmesi ya da bir binanın temelini atmak gibidir. İlk düğme yanlış iliklendi mi temelde problem oldu mu bu hatalar, sonuna kadar tekrar eder. Tağutla mücadele etmek, onun ve avanesinin tekfirine bağlıdır. Bu noktada kafa karışır, şüphe oluşur, yol netleşmezse sapkın bir mücadele anlayışı ortaya çıkar.

Tağutların bu konuyu saptırmak için gösterdiği özel çaba ve kiralık belamların yoğun şüpheleri nedeniyle bu konuyu biraz tafsilatlandıralım:

Tağutu Tekfir Etmenin Gerekliliği

Tağutu Tekfir Etmek, Kelime-i Tevhid'in/İmanın Şartıdır

"Dinde zorlama yoktur. Rüşd/Hak, batıldan (kesin bir biçimde) ayrılmıştır. Her kim (reddetmek, tekfir etmek, teberrî etmek suretiyle) tağutu inkâr eder ve Allah'a iman ederse

kopması olmayan sapasağlam kulp (olan Kelime-i Tevhid'e) tutunmuş (ve İslam dinine girmiş) olur. Allah (işiten ve dualara icabet eden) Semi', (her şeyi bilen) Alîm'dir."[82]

Kelime-i Tevhid'e/Urvetu'l Vuska'ya tutunmanın şartı tağutu inkâr etmektir/reddetmektir. Ayetteki orijinal ifadesiyle "Tağuta küfretmek/El-kufru bi't tağût" itikadıdır. "Kufr" bir şeyin üzerini örtmek, onu yok saymak anlamına gelir. Bunun İslam'daki karşılığı, onun imanını yok saymak ve ona, Allah'ın (cc) verdiği kâfir ismini vermektir.

Öneminden ötürü tağutu inkâr etmek, Allah'a (cc) imandan önce zikredilmiştir. Kelime-i Tevhid'de de ayetteki üslubun benzerini görürüz. Önce "لَا/La" denerek Allah'ın dışında ibadet edilen sahte ilahlar/tağutlar reddedilir. Sonra da yalnızca Allah'a iman etmek olan "İlla Allah" denir.

Rabbimiz, Ehl-i Kitab'ı İslam'a davet ettiğinde onları dört asla çağırmıştır. Bunlardan biri de yüz çevirenleri tekfir ederek İslam kimliğini ortaya koymaktır:

"De ki: 'Ey Ehl-i Kitap! Gelin sizinle bizim aramızda ortak bir kelimede buluşalım: Yalnızca Allah'a ibadet edelim, hiçbir şeyi O'na ortak koşmayalım, (Allah'ı bırakıp da) birbirimizi Allah'ın dışında rabler edinmeyelim.' Şayet yüz çevirirlerse deyin ki: 'Şahit olun ki biz Müslimlerdeniz/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullardanız.' "[83]

82. 2/Bakara, 256
83. 3/Âl-i İmran, 64

Allah (cc) ortak kelime için dört asıl zikretmiştir: Yalnızca Allah'a ibadet etmek, hiçbir şeyi O'na ortak koşmamak, insanların birbirini rabb edinmemesi ve bu ilkelerden yüz çevirenlere "Şahit olun ki biz Müslimlerdeniz…" demek. "Ben Müslimim." demek, yüz çevirenin böyle olmadığını ilan etmektir. Hiç şüphesiz tağut, bu ilkelerin tümünden yüz çevirmiştir. İnsanları kendisine ibadet etmeye ve rabb edinmeye davet etmiştir. Ortak kelimenin gereği olarak İslam kimliğiyle karşısına çıkılması gereken ilk kişi de tağuttur.

Tağutları Tekfir Etmek, Şirkten Beraatin Gereğidir

Bir insan, şirkten tevbe edip ondan teberrî etmedikçe Müslim olmaz. Zira İslam; şirkten arınıp, dini Allah'a halis kılarak O'na (cc) teslim olmaktır. Hayatında şirk olan insan, birden fazla ilaha teslim olmuş ve bir olan Allah'a teslimiyeti gerçekleştirememiştir.

Bu nedenle Allah (cc), müşriklikten kurtulmak isteyene, şirkten teberrî etmeyi şart koşmuştur:

"Şayet (şirkten) tevbe eder, namazı kılar, zekâtı da verirlerse dinde kardeşlerinizdir. Bilen bir topluluk için ayetleri böyle detaylı bir şekilde açıklarız."[84]

Kişi ne yaptığı zaman şirkten tevbe eder? "Ben şirkten tevbe ettim." demek yeterli midir?

Bu soruyu Allah Resûlü'ne (sav) soralım ve cevabı ondan dinleyelim:

84. 9/Tevbe, 11

Fevre ibni Nevfel'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Allah Resûlü'ne geldim ve 'Ey Allah'ın Resûlü! Bana okuyacağım bir söz öğret; yatağa gireceğim zaman onu okuyayım.' dedim.

Allah Resûlü şöyle buyurdu: 'Kafirun Suresi'ni oku! Çünkü o, şirkten beraattir.' "[85]

Kafirûn Suresi'nde tek kelimeyle dahi olsa "Şirkten berî oldum." ifadesi geçmez. Onun yerine kâfirden, kâfirin şirkinden, onların Allah'ın (cc) dışında ibadet ettiklerinden ve üzerinde oldukları dinden berî olma vardır.

Demek ki şirkten berî olmak için bunların tümünden berî olmak lazımdır. Ki bu dört beraat de tağutu kapsamaktadır.

Tağutu Tekfir Etmek; Allah'ın Hükmüne Razı Olmak, O'nun Verdiği İsmi Vermektir

Şu bir gerçektir ki; tekfir şer'i bir hükümdür. Şer'i hükümleri koyma hakkı da Allah'ındır. Bizler Allah'ın (cc) verdiği tüm hükümlere kayıtsız şartsız iman edip teslim olunca mümin/Müslim oluruz:

"Aralarında hükmetmesi için Allah'a ve Resûl'üne davet edilen müminlerin sözü: 'İşittik ve itaat ettik.' demeleridir. İşte bunlar, kurtuluşa erenlerin ta kendileridir."[86]

"Allah ve Resûl'ü bir şeye hükmettiğinde, mümin erkek ve mümin kadının o işlerinde seçim hakları yoktur. Kim de

85. Tirmizi, 3403; Ebu Davud, 5055
86. 24/Nûr, 51

Allah'a ve Resûl'üne isyan ederse, muhakkak ki apaçık bir sapıklıkla sapmıştır."[87]

Bu konuda Allah (cc), kesin ve kat'i yargısını vermiştir: O'nun indirdikleriyle hükmetmeyen, O'nun yolundan alıkoyan, insanları kendilerine ibadete çağıran tağutların küfrüne hükmetmiştir.

Tağuta Karşı Göstereceğimiz Muamele, Onun Hükmüne Bağlıdır

Tağuta karşı göstereceğimiz iki temel muamelemiz vardır: Onu inkâr etmek ve ondan içtinab etmek. Bu iki muamele de Kelime-i Tevhid'in temel şartıdır.

İslam dini, insanları ve onlara karşı sorumluluğumuzu, verdiği isimlerle belirler. Birine mümin/Müslim ismini vermişse o bizim kardeşimizdir; onu severiz, yardım istediğinde yardım ederiz, onunla nikâh akdi gerçekleştirebilir, velisi olur, onun velayetini kabul ederiz, yönetici olursa itaat eder, komutan olursa onun ordusu oluruz.

Kâfir ismi vermişse onu din kardeşi kabul etmeyiz, kız veremeyiz, kız alamayız; yönetici olursa itaat edemeyiz, velimiz olamaz, onun arkasında namaz kılmayız, ölünce istiğfarda bulunamayız, cenaze namazını kılamayız…

Birinin mümin veya kâfir olması dünya ahkâmında yüzlerce hükme etki eder. Tağuta doğru isim verilmezse onu ilgilendiren hükümlerin hepsi iptal olur, Allah'ın (cc) koyduğu sınırlar çiğnenir, pis ile temiz birbirine karışır.

87. 33/Ahzâb, 36

"Falancayı tekfir etmekle eline ne geçer?" sözü cahilce söylenmiş bir sözdür. Şayet bu mesele önemsiz olsaydı, Kur'ân'da "iman ve küfür" hükmü olmazdı. Oysa Kur'ân-ı Kerim okuyan bir mümin, neredeyse her sayfada bu hükümleri okuduğunu bilir. Bunların bazısını birlikte okuyalım:

Allah (cc) insanları yaratırken iki gruba ayırmış, onlara iman ya da küfür ile hükmetmiştir:

"Sizi yaratan O'dur. İçinizden kimi kâfir kimi de mümindir. Allah yaptıklarınızı görendir."[88]

Allah (cc) insanları iki gruba ayırmış ve müminleri hidayet üzere olanlar, kâfirleri de dalalet üzere olanlar diye isimlendirmiştir:

"… Allah içlerinden kimisine hidayet bahşetti, kimisine ise sapıklık hak oldu. Yeryüzünde gezip dolaşın ve yalanlayanların akıbetinin nasıl olduğuna bir bakın."[89]

İnsanlardan iyi olanlar ile pis olanların ayrılması, Allah'ın (cc) rızasını celbeden bir ameldir. Müminler temiz, kâfirler ise pistir. Öyleyse bu iki grup birbirinden ayrılmalıdır:

"Bu, Allah'ın temizle pis olanı (mümin ile kâfiri, Allah yolunda harcanan ile batıl yolunda harcananı) birbirinden ayırması, pis olanın tümünü üst üste yığıp cehenneme atması içindir. Bunlar, hüsrana uğrayanların ta kendileridir."[90]

88. 64/Teğabun, 2
89. 16/Nahl, 36
90. 8/Enfâl, 37

"Hiç (Allah'a) teslim olmuş olanları suçlu günahkârlar gibi kılar mıyız? Ne oluyor size, nasıl hüküm veriyorsunuz?"[91]

"Ateş ehli ile cennet ehli bir olmazlar. Cennet ehli, kurtuluşa erenlerin ta kendileridir."[92]

Dikkat edilirse Allah (cc) iyi ile kötüyü, mümin ile kâfiri, cennet ehli ile cehennem ehlini ayırmıştır. Ve ayırmayanlara da "Size ne oluyor? Ne biçim hüküm veriyorsunuz?" şeklinde itirazda bulunmuştur.

Gelin, bu konuda son sözü Seyyid Kutub'a (rh) bırakalım ve konuyu kapatalım.

"Suçlu günahkârların yolları apaçık belli olsun diye, ayetlerimizi işte böyle tafsilatlandırıyoruz."[93]

Seyyid Kutub (rh) bu ayetin tefsirinde şu güzide sözleri söyler:

"Oldukça ilginç bir şey... Bu, Kur'ân metodunun inanç ve inançla hareket etmeye ilişkin stratejisini gözler önüne sermektedir. Kuşkusuz bu metod, sırf salih müminlerin yolunun açıkça belli olması için gerçeğin açıklanıp ortaya konmasını amaçlamaz. Bunun yanı sıra, günahkâr sapıkların yolunun açıkça belli olması için batılın açıklanıp ortaya konmasını da amaçlamaktadır. Çünkü günahkârların yolunun açıkça belli olması, müminlerin yolunun açık seçik belli olması için bir zorunluluktur. Bu kural, yol ayrımını belirleyen bir çizgi

91. 68/Kalem, 35-36
92. 59/Haşr, 20
93. 6/En'âm, 55

konumundadır. Küfrün, kötülüğün ve suçluluğun açığa çıkarılması imanın, hayrın ve iyiliğin netleşmesi için zorunludur. Suçluların yolunun açık seçik belli olması ayetlere ilişkin İlahi açıklamanın hedeflerinden biridir. Çünkü suçluların konumları ve yollarına ilişkin olarak beliren herhangi bir karanlık nokta ve kuşku, müminlerin konumlarına ve yollarına yansır. Çünkü bunlar birbirlerine karşı duran iki sayfa, birbirlerine aykırı iki yoldur. Bu yüzden renklerin ve çizgilerin açığa kavuşması kaçınılmazdır.

Bundan dolayı, her İslami hareketin, müminlerin yolunu ve suçluların yolunu belirlemekle işe koyulması gerekmektedir. Müminlerin yolunu ve suçluların yolunu tanımlamak ve müminlerin ayırıcı özellikleriyle suçluların ayırıcı özelliklerini belirlemekle başlamalıdır. Ama realiteler dünyasında, teoriler dünyasında değil... Böylece İslam davasının mensupları; yollar birbirine benzemeyecek, müminlerle suçlular arasındaki işaret ve çizgiler birbirine girmeyecek şekilde müminlerin yolu, hareket metodu ve belirtileri ile suçluların yolu, hareket metodu ve belirtileri belirlendikten sonra çevrelerindeki insanlardan hangisinin suçlu müşrik olduğunu bilmiş olurlar.

İslam'ın; şirkle, putperestlikle, Allah tanımazlıkla, semavi bir temele dayanmakla beraber beşerî tahrifatların değiştirip bozduğu tahrif olmuş dinle karşılaştığı sıralarda... Evet, İslam'ın bu gruplar ve akımlarla karşılaştığı sıralarda salih müminlerin yolu ile kâfir

ve suçlu müşriklerin yolu açık açık gözler önündeydi. Birbirlerine karışmalarına imkân yoktu.

Ancak bugün için gerçek İslami hareketlerin karşı karşıya kaldığı sorun, bunlardan hiçbiri değildir. Sorun, Müslüman sülalelerden gelen milletlerin, Allah'ın dininin egemen olduğu ve onun şeriatının hükmettiği zamanlarda İslam yurdu olan ülkelerin varlığında somutlaşmaktadır. Sonra bu ülkeler ve milletler gerçek İslam'ı hayattan uzaklaştırıp isim olarak ilan ediyorlar. İnanç açısından İslam'ı din olarak benimsediklerini sanmalarına rağmen inanç ve realite olarak İslam'ın prensiplerini inkâr ediyorlar. Çünkü İslam, Allah'tan başka ilah olmadığına şahitlik etmektir. Allah'tan başka ilah bulunmadığına şahitlik ise Yüce Allah'ın tek başına evrenin yaratıcısı olduğuna ve orada dilediği gibi tasarrufta bulunduğuna, kulların ibadet kastı taşıyan davranışlarını ve hayatla ilgili eylemlerini sadece O'na sunacaklarına, kulların yasalarını sadece O'ndan edineceklerine, hayatlarına ilişkin konularda tek başına O'nun hükümlerine boyun eğeceklerine inanmakta somutlaşmaktadır. Kim -bu anlamda- Allah'tan başka ilah bulunmadığına şahitlik etmezse hiçbir zaman şehadet getirmemiş ve İslam'a girmemiş demektir. Adı, lakabı ve soyu ne olursa olsun… Hangi bölgede -bu anlamda- Allah'tan başka ilah bulunmadığına şahitlik etme gerçeği gerçekleşmezse o bölge hiçbir zaman Allah'ın dinini din edinmemiş ve asla İslam'a girmemiş demektir.

Bugün yeryüzünde isimleri Müslüman ismi, kendileri de Müslüman bir sülaleden gelen milletler vardır. Yine bir zamanlar İslam yurdu olan birtakım ülkeler vardır. Ancak bu milletler, günümüzde -bu anlamda- Allah'tan başka ilah bulunmadığına şahitlik etmedikleri gibi bu ülkeler de, bu anlamın gereği olarak günümüzde Allah'ın dinini din edinmiyorlar…

İşte gerçek İslami hareketlerin bu ülkelerde bu milletlerle karşılaşırken önüne çıkan büyük zorluk budur. Bu hareketlerin karşı karşıya kaldığı en büyük zorluk; bir yandan 'Allah'tan başka ilah yoktur.' ilkesinin ve İslam'ın anlamının etrafını, diğer yandan şirk ve cahiliye anlamlarının etrafını kuşatan belirsizlik, kapalılık ve karışıklıktır.

Bu hareketlerin karşı karşıya kaldığı en büyük zorluk; salih Müslümanların yolu ile suçlu müşriklerin yolunun açık açık belli olmaması, işaret ve özelliklerin karışması, isim ve sıfatların birbirine girmesi, yolların ayrılış noktasını seçemeyecek kadar bir şaşkınlığın egemen olmasıdır.

İslami hareketlerin düşmanları bu gediği çok iyi biliyorlar. Bu yüzden gediğin biraz daha genişlemesi, sorunun laçkalaşması, birbirine girip karmakarışık olması için yoğun çaba sarf etmektelerdir. Öyle ki gerçek sözü açıkça söylemek, insanı alnından ve ayaklarından bağlayan bir töhmete düşürür. 'Müslümanları tekfir ediyorlar.' töhmetine… İslam ve küfür konusunda hüküm verme, bu konuda insanların örf ve geleneklerine başvurma

sorununa dönüşür, Yüce Allah'ın ve Peygamber'inin -salât ve selam üzerine olsun- sözlerine değil…

İşte en büyük zorluk budur. Bu, her nesilden Allah davasının taraftarlarının aşması zorunlu olan bir engeldir.

İnsanları Allah'ın yoluna davet edenler, gerçek ve kesin sözü söyleme konusunda uzlaşmaya, yağcılığa yeltenmemelidir. İçlerinde bir korku ve endişe duymamalıdır. Kınayanın kınamasından ya da 'Bakın, Müslümanları tekfir ediyorlar.' diye bağıran çığırtkanlardan etkilenmemelidir."[94]

d. Ebedî Bir Kin ve Düşmanlık

"… Bizimle sizin aranızda, tek olan Allah'a iman edinceye kadar, ebedî bir düşmanlık ve ebedî bir kin baş göstermiştir…"[95]

Daha sonra tevhid ehli, bunlara karşı sonsuz kin ve düşmanlık besleyecektir. Ayetin Arapça aslında "beda" kelimesi kullanılmıştır. Yani açığa çıkmak ve belirmek. Yine ayet kin ve düşmanlığı ayırmıştır. Çünkü kin, kalpte olan bâtıni bir sezgi; düşmanlık ise zahirî bir eylemdir. Yani muvahhid olan insan, kalbiyle kin beslemek ve buğzetmekle yetinmeyecek, aynı zamanda onlara açıktan düşmanlık da edecektir.

Bu kin ve düşmanlığın sebebi dünyalık veya şahsi sorunlar değildir. Bu eylem sadece iman ve küfür sebebiyledir. Tâ ki o müşrikler, tek olan Allah'a (cc) iman edip O'na şirk koşmayıncaya dek…

94. Fî Zılâl-il Kur'ân, 5/231-236, En'âm Suresi, 55. ayetin tefsiri (kısaltılmıştır)
95. 60/Mümtehine, 4

Çünkü tevhid, kalpteki duygular da dâhil tüm eylem ve söylemlerin yalnızca Allah'a yönelmesi ve yalnızca Allah (cc) için olmasıdır.

Tevhid ehli müminin sevgisine ve buğzuna, dostluğuna ve düşmanlığına Allah (cc) karar verir.

Onun dostu Allah'tır (cc), Resûl'üdür (sav) ve müminlerdir. Düşmanı tağuttur ve tağutun kullarıdır.

Şayet onlar şirke son verir ve tevhidle Allah'a yönelirlerse müminin kardeşi olurlar. Yüzlerce mümini öldürmüş, yurtlarından sürmüş, her türlü işkenceyi yapmış olsalar dahi... Onun defterinde geçmişin hesabı ve şahsi intikam duyguları yoktur. Onun kalbinde Allah'a tevhidle teslim olanlar ve O'na (cc) şirk koşanlar vardır...

2. İbrahim'in Tağutla Fiilî Mücadelesi

İbrahim (as), tağutlarla sözlü mücadele ile yetinmemiş, onlara karşı fiilî mücadelede de bulunmuştur:

"Büyük put hariç hepsini paramparça etmişti. Belki (neler olduğunu büyük puta) danışırlar diye..."[96]

Tağut, İslam açısından münkerlerin en büyüğüdür. Her münkerde olduğu gibi asıl olan onun izale edilmesi, yeryüzünden silinmesidir.

Ebu Said El-Hudrî'den rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurur:

"... Sizden kim, bir kötülük görürse onu eliyle değiştirsin, eğer gücü yetmezse diliyle değiştirsin, eğer buna da gücü

96. 21/Enbiyâ, 58

yetmezse kalbiyle (buğz etsin, nefret etsin). Ama bu, imanın en zayıf hâlidir."[97]

Tağutun el ile izale edilmesi, İslam'ın zirvesi olan cihaddır. Müminler güçlerinin zirvesine ulaşır, İslami bir yönetime ve İslami bir sancağa sahip olursa cihad onların üzerine farz olur.

İslami cihadın gayesi, insanlığı kula kulluktan -yani tağuttan- kurtarıp bir olan Allah'a (cc) kul yapmaktır. Din, Allah'ın oluncaya ve yeryüzünde fitnenin hiçbir çeşidi kalmayıncaya dek bu fariza devam edecektir:

"Fitne/şirk sonlanıncaya ve din/otorite Allah'a ait oluncaya dek onlarla savaşın. Yaptıklarına son verirlerse zalimlerden başkasına düşmanlık yoktur."[98]

Müminler, İslami bir yönetime ve İslami bir sancağa sahip değilse -bugün olduğu gibi- tağuta karşı dil ile mücadele ederler. Allah'ın (cc) onun hakkındaki hükmünü beyan eder, toplumu aydınlatır, ona ve batıl düzenine karşı dilleriyle cihad ederler.

Buna da gücü yetmeyen, kalbinden buğzeder. Bu, imanın en zayıf hâli olsa da önemlidir. Çünkü el ve dil ile tağuta karşı mücadele edemeyenler, zamanla çoğunluğa uyup ona sevgi besleyebilir, münkere karşı duyarsızlaşabilirler. Böyle bir durum, imanın felaketi olur. İleride geleceği gibi[99] tağutlara sevgi beslemek,

97. Müslim, 49
98. 2/Bakara, 193
99. bk. s. 170, "Bu Kelimeye Düşman Olanlara Buğzetmek"

"Lailaheillallah"ı bozan unsurlardandır. Buna binaen, hiçbir şey yapamayan dahi ona buğzetmekle mükelleftir.

C. Tağuta İman Edenler

Bir insan ya Allah'a iman edip tağutu inkâr eder ya da tağuta iman edip Allah'ı (cc) inkâr eder. Bunun ortası yoktur:

"Kendilerine Kitap'tan pay (ilim) verilen kimseleri görmedin mi? Onlar cibte ve tağuta iman ediyorlar ve kâfirler için: 'Bunlar, müminlerden daha doğru bir yol üzeredir.' diyorlar."[100]

Tağuta iman edenler, onu inkâr etmeyen ve onun safında yer alan herkestir. Bu kimselerin "Ben tağuta iman ettim." demesine gerek yoktur. Tağutu reddetmeyen kişiler, bu durumu nasıl isimlendirirse isimlendirsin, şeriat nezdinde tağuta iman etmiştir. Zira ayetin haklarında indiği kimseler Ehl-i Kitab'ın kanaat önderleri ve âlimleridir. Onlar tağuta iman etme töhmetini asla kabul etmezler. Ancak fiilen tağutu inkâr etmedikleri için İslam, onları tağuta iman etmekle suçlamıştır.

Yukarıdaki ayet, tağuta iman edenlerin değişmez bir niteliğini ifşa etmiştir. O da kâfirleri müminlere tercih etmek, kâfirlerin daha doğru bir yol üzere olduğunu iddia etmektir.

Kâfirlerin yolunu müminlerin yoluna tercih etmek, onların dertlerini müminlerin dertlerine öncelemek, onların metodunu müminlerin metodunun önüne geçirmek aynı sıfatın farklı tezahürleridir.

100. 4/Nisâ, 51

Bir insan, Allah'ın (cc) müminler için çizdiği mücadele metodunu terk eder, Batı dünyasından ithal edilen -demokratik seçimler, liberal kuruluşlar gibi- metodlarla mücadele eder ve buna da "İslami Mücadele" derse bu, onun tağuta iman ettiğini gösterir.

II. Bu Kelimeyi İlim Üzere Söylemek

Kelime-i Tevhid'in sıhhat şartlarının bir diğeri ilimdir. Yani bu kelimeyi söyleyenin neyi reddettiğini ve neyi kabul ettiğini bilerek söylemesidir:

فَاعْلَمْ اَنَّهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ

"Bil ki şüphesiz, Allah'tan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur..."[101]

Ayette Allah (cc), Resûlullah'tan Kelime-i Tevhid'i ilim üzere söylemesini ve idrak etmesini ister. "Bil ki Allah'tan başka ilah yoktur." diye ferman buyurur. Bu ayetten anlaşılan şudur: Bu kelimeyi ilim üzere söylemek "Lailaheillallah"ın şartlarındandır.

Osman'dan (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ لَا اِلٰهَ إِلَّا اللهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ

"Kim, Allah'tan başka ilah olmadığını bilerek ölürse cennete girer."[102]

Kelime-i Tevhid'in dünyada ve ahirette geçerli ola-

101. 47/Muhammed, 19
102. Müslim, 26

bilmesi ve sahibine fayda verebilmesi için ilim üzere söylenmiş olması gerekir.

Kişinin manasını bilmeden söylediği bir sözün bağlayıcılığı yoktur. Örneğin, adamın biri, dilini bilmediği yabancı uyruklu bir bayanla evlense ve çevresindekilerden biri ona o dildeki "Seni boşadım." sözünü öğretse ve dese ki: "Bunu eşine söyle, bu güzel bir sözdür." O da eşine "Seni boşadım." diye defalarca söylese, kadın da şeriat kadısının yanına gelip eşim beni boşadı dese hepimiz biliriz ki kadı onları boşamaz. Çünkü adam ne söylediğinin farkında değildir. Manasını bilmediği için ne dünyada ne ahirette bu söz geçerli olmaz. İşte "Lailaheillallah" lafzı da böyledir. Manası bilinmeden söylenirse sahibine faydası olmaz.

A. Kelime-i Şehadet, İlim Şartına Delalet Eder

Bizler, İslam dinine girerken Kelime-i Şehadet getiririz: "Şahitlik ederim ki Allah'tan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Şahitlik ederim ki Muhammed, O'nun kulu ve resûlüdür." Allah (cc) şahitlik kelimesini seçmiştir. Bunun özel bir nedeni vardır. Arap lugatında şahitlik "şe-hi-de" kökünden türer. Bu kök, üç temel anlama sahiptir: hazır bulunmak, ilim sahibi olmak ve bildirmek/ilan etmek.[103]

Bir insan bir şeye şahitlik ediyorsa olaya tanık olmalı, orada hazır bulunmalıdır. Gözüyle görmeli, olaya dair bilgi/ilim sahibi olmalıdır. Sonra bu bilgisini başkalarına haber vermeli, bildirmelidir. İnsan, tanık olma-

103. bk. Mu'cemu Mekâyîsi'l Luğa, 3/221, ş-h-d maddesi

dığı ve bilgisi olmayan bir konuda konuşursa yalancı şahitlik yapmış olur.

Allah'ın (cc) uluhiyetine şahitlik eden kimse de neye şahitlik ettiğini biliyor ve gözüyle görmüşçesine bilgiye dayalı konuşuyorsa bu şahitliği geçerlidir. Aksi hâlde bu şahitlik geçersiz bir şahitlik olur.

Yüce Allah, kullarından bilerek hakka şahitlik etmelerini ister:

"Onun dışında dua ettikleri, şefaat yetkisine sahip değillerdir. Ancak **bilerek hakka şahitlik edenler** müstesna."[104]

Müşriklerin dua ettiği sahte/batıl ilahlar, şefaat yetkisine sahip değildir. Kendisine şefaat hakkı verilecek olanlar, bilerek hakka şahitlik edenlerdir.

Peki, kişi nasıl bilerek hakka şahitlik eder?

"Basiret ve ilim üzere şahitlik yaparsa..."[105]

"Vahdaniyeti yalnızca Allah'a has kılıp, bunu ilim ve yakin üzere yaparsa..."[106]

B. Tevhid Bilgisi Fıtridir

Yüce Allah, kullarını yaratmadan önce henüz ruhlar âlemindeyken onlardan tevhide dair söz almıştır:

"(Hatırla!) Hani Rabbin Âdemoğullarının sırtlarından zürriyetlerini almış ve onları kendilerine şahit tutarak: 'Ben sizin Rabbiniz değil miyim?' demişti. Demişlerdi ki: 'Evet! (Sen bizim Rabbimizsin!) Şahit olduk.' (Bu,) Kıyamet Günü: 'Biz bundan habersizdik.' dememeniz içindir. Ya da: 'Babalarımız

104. 43/Zuhruf, 86
105. Tefsîru'l Kur'âni'l Azîm, 7/223, Zuhruf Suresi, 86. ayetin tefsiri
106. Tefsîru't Taberî, 21/655, Zuhruf Suresi, 86. ayetin tefsiri

daha önce şirk koşmuştu. Biz ise onlardan sonra gelen (ve onları taklit eden) bir nesiliz. Batıl ehlinin yaptıkları yüzünden bizi helak mı edeceksin?' dememeniz içindir."[107]

Buna misak/söz ayeti diyoruz. İnsanlar henüz dünyaya gelmeden, kendilerinden bu sözün alınma nedeni, mazeretleri ortadan kaldırmaktır. Kıyamet Günü, "Biz bundan habersizdik." veya "Biz atalarımızı taklit ettik." demesinler diye Allah (cc), insanlardan söz almıştır.

Yüce Allah, bu bilgiyi fıtrat olarak insanın benliğine yerleştirmiştir. Her insan, Allah'ı (cc) birleme, yalnızca O'na (cc) ibadet etme ve hiçbir şeyi O'na ortak koşmama fıtratıyla dünyaya gelir:

"Yüzünü (hiçbir şeyi Allah'a ortak koşmayan muvahhid) bir hanif olarak dine çevir. Allah'ın insanları yarattığı fıtrata (uy). Allah'ın yaratmasında değişiklik yoktur. (Herkesi tevhid fıtratı üzere yaratmıştır.) İşte dosdoğru din budur. Ancak insanların çoğu bilmezler."[108]

İnsanların bu sözü ve fıtratlarındaki bilgiyi hatırlamıyor oluşu, ilgisizliklerinden, düşünmüyor olmalarındandır. Her insan fıtratı ve aklıyla bilir ki biri ona iyilik yapıyorsa o kişi teşekkürü hak eder. Teşekkür etmemek veya iyiliği yapandan başkasına teşekkür etmek nankörlüktür. Bunu öğrenmek için özel bir bilgiye, eğitime, muallime ihtiyaç yoktur. O hâlde yaratıcı Allah ise -ki bunda hiçbir müşrik tereddüt etmez- ibadetler de

107. 7/A'râf, 172-173
108. 30/Rûm, 30

yalnızca O'na (cc) yapılmalı, O'nun dışındaki varlıklara hiçbir şekilde ibadet edilmemelidir.

Yine her insan fıtratıyla bilir ki; bir şey birinin mülküyse mülkünde dilediği gibi tasarruf eder. Ona rağmen, ondan izinsiz, ona ait bir şeyde tasarruf etmek gasptır, zulümdür, haksızlıktır. Bu bilgi için özel eğitime ve muallime ihtiyaç yoktur. Öyleyse gökler ve yer Allah'ın mülkü ise -ki her müşrik bunu kabul etmektedir- mülkünde otorite, egemen, yetki sahibi olan da Allah'tır. O'na (cc) rağmen O'nun yasalarına aykırı kanun yapanlar, yetki gasbında bulunmakta, zulmetmektedir.

Tevhid bilgisinin fıtri olmasından kasıt budur. İnsanın bunu anlaması için düşünmesi, dertlenmesi, ilgi duyması gerekir. 600 yıl boyunca peygamber gelmeyen Fetret Dönemi'nde, bazı insanların tevhidi bulması, hanif birer muvahhid olmaları, fıtrat bilgisinin peşine düşmeleri sebebiyledir. Onlar, düşünüp dertlendikleri için tevhidi yaşayabilmişlerdir. Atalar dinine tabi olan, aklını kullanmayan, vicdanın sesine kulak vermeyenler ise babalarının yolundan giderek şirk koşmuşlardır:

Abdullah ibni Ömer'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"... Şüphesiz Zeyd ibni Amr, Kureyşlilerin kestiği hayvanları ayıplar ve şöyle derdi: 'Koyunu yaratan Allah'tır. Ona semadan su indirdi, yerden de ona ot bitirdi. Daha sonra sizler onu Allah'tan başkası adına kesiyorsunuz.'..."[109]

109. Buhari, 3826

Ne kadar açık ve net bir delil! Koyunu yaratan, onun için su indiren, ot bitiren Allah… Bunu her insan fıtratıyla bilir, kabul eder. Öyleyse niye onu Allah'a (cc) değil; taşa, puta, yatıra keser?

Bir başka yerde şöyle demiştir:

"İşler birer birer ayrıldığı zaman, bir rabbe mi yoksa bin rabbe mi ibadet edeyim? Lât ve Uzzâ'nın her ikisinden uzaklaşıp reddettim. İşte çok sabırlı, sağlam kişiler böyle yaparlar. …"[110]

Hangi insana sorarsanız sorun, cevap değişmez! Bir bölgenin tek yöneticisi mi olmalı, yoksa onlarca yüzlerce yöneticisi mi olmalıdır? Her insan, fıtratı ve aklıyla birden fazla yöneticinin kaosa neden olacağını bilir. Tercihini tek yöneticiden yana kullanır.

Ancak bunun için düşünmesi, akletmesi gerekir. Kâinata Allah'ın kanunları mı hükmetmeli, yoksa yüzlerce seçilmişin heva ve hevesi mi? İnsan, bunu sorgularsa doğru bilgiye ulaşır.

Sonuç olarak diyoruz ki; tevhid bilgisi fıtridir. Her insan özünde bu bilgiyi taşır ve bu bilgiyle dünyaya gelir:

Ebu Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"… Her çocuk, fıtrat üzerine doğar. Sonra anne babası onu Yahudi, Hristiyan veya Mecusi yapar…"[111]

110. Sîretu ibni Hişâm, 1/226
111. Buhari, 1359; Müslim, 2658

Kimisi bu bilginin peşine düşer, sorgular, düşünür ve genel anlamda tevhide ulaşır. Kimisi fıtrat bilgisiyle resûllerin davetini birleştirir, tafsilatlı bir şekilde tevhidi anlar ve yaşar.

Rabbimizin bildirdiği gibi çoğunluk ise düşünmez, akletmez, atalar yoluna tabi olur. Ne fıtratın sesine ne de resûllerin çağrısına kulak verir. Bulduğuyla yetinir, çoğunluğa uyar ve fıtrattan, tevhidden sapar:

"Şayet yeryüzündeki çoğunluğa uyarsan, seni Allah'ın yolundan saptırırlar. Onlar, sadece zanna uyarlar ve yalnızca tahminle iş yaparlar."[112]

"De ki: 'Yeryüzünde gezip dolaşın da bakın (bakalım), öncekilerin akıbeti nasıl olmuş? Onların çoğu müşriklerdi.' "[113]

"Andolsun ki onlardan önce, evvelkilerin çoğu da sapmıştı."[114]

C. Günümüz İnsanı Tevhidden Yüz Çevirmiştir

Allah'a hamdolsun, bugün Kur'ân ve Resûl'ün (sav) beyanı tüm dünyaya yayılmıştır. Her insanın ulaşması kolaydır. İnsanoğlu fıtrat bilgisinin peşine düşmese de tevhidi kat'i ve açık delillerle anlatan Kur'ân ve Sünnet mevcuttur:

"De ki: 'Kimin şahitliği en büyüktür?' De ki: 'Allah benimle sizin aranızda şahittir. Sizi ve kime ulaşırsa onu uyarmam için bu Kur'ân bana vahyedildi. Yoksa siz, Allah'la beraber başka ilahların olduğuna mı şahitlik ediyorsunuz?' De ki: 'Ben şa-

112. 6/En'âm, 116
113. 30/Rûm, 42
114. 37/Saffât, 71

hitlik etmem.' De ki: 'Ancak O, tek bir ilahtır ve şüphesiz ki ben, O'na ortak koştuklarınızdan berîyim/uzağım.' "[115]

"De ki: 'Tam/apaçık/en üstün/en etkili hüccet Allah'a aittir. Şayet dileseydi hepinizi hidayet ederdi.' "[116]

"Müjdeleyici ve uyarıcı resûller (gönderdik). Ta ki resûllerden sonra insanların Allah'a ('bilmiyorduk, duymadık' gibi bahane olarak) sunacakları bir hüccetleri kalmasın. Allah (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir."[117]

Kitab'ın apaçık delilleri ve resûllerin aydınlatıcı yoluna rağmen insanlar dine karşı ilgisizdir. Dün olduğu gibi bugün de fıtrattan ve şer'i delillerden yüz çevirmişlerdir. Atalarından bulduklarına tabi olmuş; sorgulamadan, düşünmeden, bulduklarıyla yetinmişlerdir.

Hiç şüphesiz bu, ilkinden daha büyük bir cürüm, daha ağır bir suçtur. Bu davranışın şer'i ismi, i'rad/yüz çevirme küfrüdür. Allah'ın dininden, Kitab'ından, şer'i, akli, kevni delillerden yüz çevirme küfrü…

Rabbimiz (cc) onlar hakkında şöyle buyurur:

"Onlara ne oluyor ki, öğütten yüz çeviriyorlar? Âdeta ürkmüş yaban eşekleri gibilerdir. Aslandan (korkup) kaçan."[118]

"Kim de zikrimden (göndereceğim Kitaplardan) yüz çevi-

---

115. 6/En'âm, 19
116. 6/En'âm, 149
117. 4/Nisâ, 165
118. 74/Müddessir, 49-51

rirse, şüphesiz ki ona sıkıcı/dar bir hayat vardır ve Kıyamet Günü'nde onu kör olarak diriltiriz."[119]

"Rabbinin ayetleri kendisine hatırlatıldığı hâlde yüz çeviren ve elleriyle (yapıp) takdim ettiğini unutandan daha zalim kim olabilir? Şüphesiz ki anlamamaları için kalplerine perde germiş, kulaklarına da ağırlık koymuşuzdur. Sen onları hidayete çağırsan bile, ebediyen doğru yolu bulamazlar."[120]

"Gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri ancak hak ile ve belirlenmiş bir süreye kadar yarattık. Kâfirler, uyarıldıkları şeyden yüz çeviren kimselerdir."[121]

Fıtratında olan tevhidî bilgiyi düşünmeyen, sorgulamayan, kevnî deliller üzerinde kafa yormayan insan suçludur. Çünkü Allah'ın (cc) yarattığı fıtrata kayıtsız kalmıştır. Kur'ân ve resûllerin daveti ulaştığı hâlde ilgisiz kalan, hazır tevhidî bilgiye kulak tıkayan, yüz çeviren ise daha büyük bir suçludur.

III. Bu Kelimeyi Şek ve Şüpheye Kapılmadan Yakin Üzere Söylemek

Kelime-i Tevhid'in şartlarından biri de bu kelimeyi yakin üzere, şek ve şüpheye düşmeden söylemektir.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فِى سَبِيلِ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ

119. 20/Tâhâ, 124
120. 18/Kehf, 57
121. 46/Ahkâf, 3

"Müminler ancak o kimselerdir ki; Allah'a ve Resûl'üne iman etmiş, sonra da şüpheye düşmeden Allah yolunda malları ve canlarıyla cihad etmişlerdir. Bunlar, sadık olanların ta kendileridir."[122]

Bir grup bedevi iman ettiklerini iddia eder. Allah (cc), onların henüz iman etmediğini, zahiren İslam'ı kabul etseler de gerçek imanın kalplerine yerleşmediğini bildirir:

"Bedeviler: 'İman ettik.' dediler. De ki: 'İman etmediniz. Fakat 'teslim olduk' deyin.' (Çünkü) iman henüz kalplerinize girmiş değildir. Şayet Allah'a ve Resûl'üne itaat ederseniz (Allah,) amellerinizden hiçbir şey eksiltmez. Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr, (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir."[123]

Hemen akabinde kimlerin gerçek mümin olduğunu açıklar. Buna göre gerçek mümin, iman ettikten sonra şüpheye düşmeyen, yakinini koruyan kimsedir.

Allah Resûlü (sav), hangi Kelime-i Tevhid'in insanı cennete sokacağını anlatırken şöyle buyurmuştur:

Ebu Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

أَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَاَنِّى رَسُولُ اللّٰهِ لَا يَلْقَى اللّٰهَ بِهِمَا عَبْدٌ غَيْرَ شَاكٍّ فِيهِمَا إِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ

122. 49/Hucurât, 15
123. 49/Hucurât, 14

"Allah'tan başka ilah olmadığına, benim de Allah'ın resûlü olduğuma şehadet ederim. Herhangi bir kul bu iki şehadet üzerinde **hiçbir şüpheye düşmeden** Allah'a kavuşursa cennete girer."[124]

A. Yakin Üzere Kalmak İçin Ne Yapmamız Gerekir?

1. İlim Öğrenmek

Kelime-i Tevhid'in, sahibine fayda vermesi için ilk ândan son nefesimize kadar onun yakin şartını korumamız gerekir. Bunun yolu ise şer'i ilimdir. Delilleri kat'i, açık ve anlaşılır olan Kitab'ı ve Resûl'ün (sav) açıklamalarını anlayarak okumaya çalışmaktır. Çünkü yakin, ilmin; zan ve şüphe, cehaletin kardeşidir. Rabbimize hamdolsun ki O (cc), Kur'ân'ı şifa kılmıştır:

"Ey insanlar! Şüphesiz ki size, Rabbinizden bir öğüt, sinelerde olan (manevi hastalıklara) şifa, müminler için de hidayet ve rahmet olan (bir Kitap geldi)."[125]

Kalpler beden gibidir, hastalanır bazen. Kalbe isabet eden en tehlikeli hastalık, şüphedir. Zira insanın imanını boşa çıkarır, "Lailaheillallah" sözünü bozar. Kur'ân ise sinelerde yer eden manevi hastalıklara şifa olsun diye indirilmiştir. Kalpler şüpheye düştüğünde onun apaçık ve etkili hüccetleri kalbi onarır, bir tiryak (panzehir) gibi şifa verir:

124. Müslim, 27
125. 10/Yûnus, 57

"De ki: 'Tam/apaçık/en üstün/en etkili hüccet Allah'a aittir. Şayet dileseydi hepinizi hidayet ederdi.' "[126]

Kalpler yolunu kaybeder bazen. Karanlıklar içinde kalır. Neyin doğru neyin yanlış olduğu konusunda kafası karışır insanın. İşte böyle ânlarda Kur'ân'ın nur olan ayetleri, karanlıkları aydınlatır. Allah (cc), kulunu karanlıklardan aydınlığa çıkarır:

"... Şüphesiz ki size, Allah'tan bir nur ve apaçık/açıklayıcı bir Kitap geldi. Allah onunla (Kitap ve Resûl'le), rızasına uyanları yolun en doğru olanına iletir, onları izniyle karanlıklardan aydınlığa çıkarır ve dosdoğru yola hidayet eder."[127]

2. Allah'tan Yardım İstemek

Mümin, hidayetten sonra sapmamak için Rabbine çokça yalvarır. Zira El-Hâdî olan, Allah'tır. Kulu hakka hidayet eder. El-Hafîz olan da Allah'tır. Kulu maddi ve manevi hastalıklardan muhafaza eder.

Bu nedenle hidayeti Rabbimizden (cc) istediğimiz gibi hidayetten sonra sapmamayı, ayaklarımızın ve kalplerimizin sabit kalmasını da O'ndan isteyeceğiz:

"Rabbimiz! Hidayet ettikten sonra kalplerimizi eğriltme. Bize kendi katından bir rahmet ver. Şüphesiz ki sen, (karşılıksız olarak kullarına hibe eden) El-Vehhâb'sın."[128]

Abdullah ibni Amr'dan (ra) rivayet edildiğine göre, Peygamberimizin (sav) sürekli yaptığı dualardan biri şöyledir:

---

126. 6/En'âm, 149
127. 5/Mâide, 15-16
128. 3/Âl-i İmran, 8

اَللَّهُمَّ مُصَرِّفَ الْقُلُوبِ، صَرِّفْ قُلُوبَنَا عَلَى طَاعَتِكَ

"... Ey kalpleri çeviren/kalplere hükmeden Allah'ım, kalplerimizi sana itaate çevir ..."[129]

Enes'ten (ra) rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) sık sık şöyle dua ederdi:

يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ، ثَبِّتْ قَلْبِى عَلَى دِينِكَ

"Ey kalpleri evirip çeviren! Kalbimi dinin üzere sabit kıl."[130]

3. Şüphe Ehlinden Uzak Durmak

Şüphe ve yakin bulaşıcıdır. Yakin ehliyle oturursanız onların yakininden, şüphe ehliyle oturursanız onların şüphelerinden alırsınız. Bu nedenle İslam sıdk ehliyle, Rabbin rızasını umanlarla bir arada olmamızı ister:

"Ey iman edenler! Allah'tan korkup sakının ve sadıklarla beraber olun!"[131]

"Sabah akşam Rablerinin rızasını umarak O'na dua edenlerle beraber sabret. Dünya hayatının süsünü isteyerek gözünü onlardan ayırma. (İlgin, alakan onlar üzerinde olsun.) Kalbini zikrimizden gafil bıraktığımız, hevasına uyan ve işleri hep aşırılık olan kimseye itaat etme."[132]

Allah (cc); ayetleri hakkında bilgisizce konuşan, açık ve anlaşılır muhkem ayetleri bırakıp müteşabih ayetlere dalan insanlardan uzak durmamızı emreder:

129. Müslim, 2654
130. Tirmizi, 2140
131. 9/Tevbe, 119
132. 18/Kehf, 28

"Ayetlerimize (alaya alma ve yalanlamayla) dalanları gördüğünde -başka bir söze dalıncaya dek- onlardan yüz çevir. Şayet şeytan sana unutturursa, hatırladıktan sonra zalimler topluluğuyla beraber oturma!"[133]

Aişe Annemizden (r.anha) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"(Ey Aişe!) Kur'ân'ın müteşabih ayetlerine uyanları gördüğün zaman bil ki onlar, Allah'ın, Kitab'ında bahsedip yerdiği kimselerdir. O hâlde onlardan sakının!"[134]

Bazı insanlar ve ortamlar bataklık gibidir. Yanlarına oturduğunuzda içiniz daralır, kafanız karışır, dinî konular konuşuluyor olmasına rağmen kalbiniz katılaşır. Çünkü müteşabih ayetlerden, fayda vermeyen ilimlerden, bilgisizce Allah'ın ayetlerinden konuşuyorlardır.

Bazı ortamlar ve insanlar ise dingin bir deniz gibidir. Konuştukça huzur dolarsınız, sineniz genişler, kalbiniz yumuşar ve mutmain olur. Çünkü açık ve anlaşılır muhkem ayetlerden, bizi Allah'a (cc) yakınlaştıran faydalı bilgilerden, ilim ve hidayet üzere Allah'ın ayetlerinden konuşuyorlardır...

Allah'ın (cc), "Onlardan yüz çevir." ve Resûl'ünün (sav), "Onlardan sakın!" dediği insanlara yönelir ve onlardan sakınmazsak bu, dinimize fitne ve kalbimize şüphe olarak dönecektir. Bu konu üzerinde hassasiyetle duralım.

---

133. 6/En'âm, 68
134. Buhari, 4547; Müslim, 2665

Konu o denli önemlidir ki Allah (cc), Resûl'ünü (sav) dahi bu konuda uyarmıştır:

"(Öyleyse) sabret! Şüphesiz ki Allah'ın vaadi haktır. Yakinen inanmayanlar sakın seni gevşekliğe sevk etmesinler."[135]

B. Vesveseler Kelime-i Tevhid'e Zarar Verir mi?

Aklımıza gelen vesveseler, Kelime-i Tevhid'e zarar vermez. Çünkü vesvese bir düşüncedir. Kalpte yer edip inanca dönüşmediği müddetçe kişiye zarar vermez. "Lailaheillallah"a zarar veren şüphe, kalpte yer etmiş ve inanca dönüşmüş belirsizlik ve şüphedir.

Ebu Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah, içinden geçen (vesveselerle) **amel etmediği** ve **konuşmadığı** müddetçe ümmetimi bağışlamıştır."[136]

Vesvese şeytandandır ve önüne geçmek mümkün değildir. İmanları dağ gibi sabit, Allah'ın (cc) kendilerinden razı olduğu ashab dahi vesveseye düşmüştür. Ancak vesvese imanlarına zarar vermemiştir:

Ebu Hureyre'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Nebi'nin (sav) ashabından birtakım kimseler geldiler ve kendisine şöyle sordular: 'Bizler içimizde, söylememizin bize ağır geleceği şeyler/vesveseler hissediyoruz.'

Nebi (sav), 'Gerçekten böyle şeyler hissettiniz mi?' buyurdu.

'Evet.' dediler.

135. 30/Rûm, 60
136. Buhari, 5269; Müslim, 127

O da, 'İşte bu, apaçık imandır.' **buyurdu."**[137]

Buradan anlıyoruz ki sahabe de bazı vesveselere düşmüştür. Dile getirmekten korktukları, tehlikeli düşünceler akıllarına gelmiştir. Allah Resûlü (sav), bu düşünceleri nedeniyle onları kınamamış, teskin etmiştir.

Zira onların bu düşüncelerden rahatsız olması, konuşmaktan dahi imtina etmesi, bunun kalpte yer eden bir şüphe olmadığını gösterir. Onların hissettiği bu rahatsızlık da imanın en açık hâlidir. İman sahipleri, selim kalpler ve Allah'ı hakkıyla takdir edenler bu tür düşüncelerden rahatsız olurlar.

Aklımıza Vesvese Geldiğinde Ne Yapmamız Gerekir?

- Vesveseyi dillendirmemek ve onunla amel etmemek

Ebu Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah, içinden geçen (vesveselerle) amel etmediği ve konuşmadığı müddetçe ümmetimi bağışlamıştır."[138]

Yukarıda ashabdan örnek verdik. Onlar vesveseye düştüklerini söylemiş, fakat vesvesenin ne olduğunu belirtmemişlerdir. Çünkü vesveseyi dillendirmek, onun kalpte iyice yer etmesine sebep olur. Kalptekiler dile geldiği gibi dilde olanlar da kalbe gider. Düşünce dile geldikçe sarsılmaz bir inanca dönüşür. Vesveseyi dillen-

137. Müslim, 132
138. Buhari, 5269; Müslim, 127

dirmek, insanın kendi kalbini zehirlemesidir. Vesveseyi dillendirmek, onun başkalarına zarar vermesine neden olur. Çünkü kalpler birbirinden etkilenir. Dile gelen hayır, kalplere tesir ettiği gibi şer de kalplere tesir eder.

- Allah'a sığınmak ve o düşünceyi terk etmek

Ebu Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Şeytan bazen size gelir ve şöyle der: 'Şunu kim yarattı? Peki, onu kim yarattı?'

En sonunda, 'Rabbini kim yarattı?' der.

İşte şeytan kişiyi bu noktaya getirirse o kişi hemen **Allah'a sığınsın** ve **bu düşünceden vazgeçsin!**"[139]

Vesvese şeytandandır. Ondan korunmanın yolu Allah'a sığınmaktır. Allah (cc) kendine sığınanları zayi etmeyecek, şeytanın eline terk etmeyecektir. Yeter ki kul, içtenlikle O'na yönelsin.

Kişi, vesvese getiren düşünceyi terk edip başka şeyler düşünmelidir. Vesveseye engel olamayabiliriz. Ancak onun peşine takılıp takılmamak bizim elimizdedir. Ortam değiştirebilir, farklı şeyler düşünebilir, çeşitli meşguliyetlerle vesvese getiren düşünceyi terk edebiliriz. Şu kesindir ki vesvese bataklık gibidir. Düşündükçe insanı içine çeker. Akıllı insan onun peşine düşmez, şer'i sebeplerle ondan korunur.

- İhlâs Suresi'ni okuyup, sol tarafa tükürmek

139. Buhari, 3276; Müslim, 134

Allah Resûlü (sav), "Allah'ı kim yarattı?" sorusuna karşılık şu tavsiyede bulunur:

Ebu Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Bunu söylediklerinde, İhlâs Suresi'ni oku, sol tarafa üç defa tükür ve şeytandan Allah'a sığın ..." [140]

- Hadîd Suresi'nin 3. ayetini okumak

Ebu Zumeyl (rh), Abdullah ibni Abbas'a (ra) aklına gelen şüpheleri sorar. İbni Abbas (ra) Hadîd Suresi'nin 3. ayetini okumasını tavsiye eder. [141]

هُوَ الْاَوَّلُ وَالْاٰخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلٖيمٌ

"O, (öncesi olmayan) El-Evvel'dir, (sonrası olmayan) El-Âhir'dir, (her şeyin üzerinde ve varlığının delilleri apaçık olan) Ez-Zâhir'dir, (aklın, hakikatini tam idrak edemediği ve kullarına yakın) El-Bâtın'dır ve O, her şeyi bilendir." [142]

IV. Bu Kelimeyi İhlas ve Doğruluk Üzere Söylemek

Kelime-i Tevhid'in sıhhat şartlarından bir diğeri de bu kelimeyi ihlas ve doğruluk/sıdk üzere söylemektir:

وَمَٓا اُمِرُوٓا اِلَّا لِيَعْبُدُوا اللّٰهَ مُخْلِصٖينَ لَهُ الدّٖينَ حُنَفَٓاءَ
وَيُقٖيمُوا الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوا الزَّكٰوةَ

"Hâlbuki onlar, ancak dini O'na halis kılan hanifler olarak

140. Ebu Davud, 4722
141. bk. Ebu Davud, 5110
142. 57/Hadîd, 3

Allah'a ibadet etmekle, namazı dosdoğru kılıp, zekâtı vermekle emrolunmuşlardı …"[143]

Ebu Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

اَسْعَدُ النَّاسِ بِشَفَاعَتِى يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَنْ قَالَ لَا اِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ خَالِصًا مِنْ قَلْبِهِ اَوْ نَفْسِهِ

"Kıyamet Günü'nde halk içinde şefaatime en ziyade mazhar olacak kimse, kalbinden ve gönlünden halis ve samimi olarak 'Lailaheillallah.' diyen kimsedir"[144]

İhlas

"Ha-la-se" kökünden türeyen ihlas; bir şeyi arındırma, safi hâle getirme anlamına gelmektedir.[145] Bu kelime daha ziyade kusurlu/ayıplı olanın kusurunun giderilmesi ve saf hâle getirilmesi için kullanılır.[146]

İhlas; kişinin dinini şirkten, riyadan, Allah'ın (cc) rızası dışında kalpte yer eden niyetlerden arındırması, dinini/kulluğunu tüm kusur ve ayıplardan arındırıp Rabbine has kılmasıdır. Çünkü Allah'a ait olan din "halis" olan dindir. İçinde, O'nun (cc) dışında hiç kimsenin payı yoktur. Sahibi yalnızca El-Ahad ve El-Vâhid olan Allah'tır. O din aracılığıyla yapılan kulluk da yalnızca Allah'a (cc) olmalıdır:

143. 98/Beyyine, 5
144. Buhari, 6570
145. Mu'cemu Mekâyîsi'l Luğa, 2/208, h-l-s maddesi
146. bk. El-Mufredât, s. 292, h-l-s maddesi

"... (Şu hâlde) dini O'na halis kılarak Allah'a ibadet et. Dikkat edin! Halis olan din Allah'ındır..."[147]

Allah'a (cc) ait olan din "halis" ise o dinin mensupları; ihlasla, samimiyetle, başka hiçbir varlığın payı olmadan yalnızca Allah'a kulluk etmelidir. Tevekkül edecekleri zaman, yalnızca O'na tevekkül etmeli; el açıp yalvaracakları zaman, yalnızca O'na dua etmelilerdir. Hayatlarına yalnızca O'nun hükümleri yön vermeli, yalnızca O'nun şeriatına boyun eğmeli, yalnızca O'nun hükümlerine muhakeme olmalılardır. Sevgilerini, korkularını, umut ve rağbetlerini yalnızca Allah'a halis kılmalılardır. Yani dil, kalp ve organlar, kulluğunu ihlas ve samimiyetle yalnızca Allah'a (cc) ve yalnızca O'nun için yapmalıdır.

1. Şirkten Arındıran İhlas

"Lailaheillallah", ilahlığı tüm varlıklardan nefyedip yalnızca Allah (cc) için ispat etmektir. Yani "Allah'ın dışında ibadeti hak eden hiçbir ilah yoktur. İbadeti hak eden, yalnızca Allah'tır." Bu manası nedeniyle Kelime-i Tevhid'e, Kelimetu'l İhlas denmiştir. Anlamı "dini yalnızca Allah'a halis kılan kelime" demektir.

Şirk; Allah'ın sıfatlarından birini herhangi bir varlığa ya da herhangi bir varlığa ait bir özelliği Allah'a vermek, Allah'a (cc) yapılması gereken bir ibadeti Allah'tan başkasına yapmaktır.

Şirk, Kelime-i Tevhid'in tam zıddıdır. Asla bir araya gelmezler. Şirk varsa Kelime-i Tevhid yoktur. Kelime-i

147. 39/Zümer, 2-3

Tevhid varsa şirk yoktur. Bu sebeple Allah (cc); İslam'a girmek isteyenlerden ilk şart olarak, şirkten tevbe etmelerini istemiştir:

"Şayet (şirkten) tevbe eder, namazı kılar, zekâtı da verirlerse dinde kardeşlerinizdir. Bilen bir topluluk için ayetleri böyle detaylı bir şekilde açıklarız."[148]

Bir insan hem Allah'a şirk koşar hem de "Lailaheillallah" derse fiili, sözünü yalanlamış olur. "Lailaheillallah" sözünde doğrulardan değil, yalan söyleyenlerden kabul edilir. Allah'a (cc) şirk koşularak söylenen "Lailaheillallah" kişiyi İslam dinine sokmaz, bu sözle kişi Müslimlerden olmaz:

"De ki: 'Ben dini O'na halis kılarak, Allah'a kulluk etmekle emrolundum. Ve ben, Müslimlerin/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kulların ilki olmakla emrolundum.' "[149]

"Kâfirler hoş görmese de, dini O'na halis kılarak Allah'a dua edin."[150]

"O (hayat sahibi ve her canlıya hayat veren) El-Hayy'dır. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (O hâlde) dini O'na halis kılarak kendisine dua edin. Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a aittir."[151]

Bir insan şirkten arınır, dinini/kulluğunu Allah'a (cc) halis kılar ve "Lailaheillallah" derse o Müslim'dir, muvahhiddir. Dine ihlasla girildiği gibi aynı zamanda ih-

148. 9/Tevbe, 11
149. 39/Zümer, 11-12
150. 40/Mü'min (Ğafir), 14
151. 40/Mü'min (Ğafir), 65

lası korumak ve dine şirk bulaştırmamak da gereklidir. Zira sonradan meydana gelen şirk, Kelime-i Tevhid de dâhil tüm amelleri boşa çıkarır:

"De ki: 'Ey cahiller! Bana, Allah'tan başkasına ibadet etmemi mi emrediyorsunuz?' Andolsun ki sana ve senden önceki (resûllere): 'Şayet şirk koşarsan bütün amellerin boşa gider ve mutlaka hüsrana uğrayanlardan olursun.' diye vahyedildi. Bilakis, yalnızca Allah'a ibadet et ve şükredenlerden ol."[152]

"İman eden ve imanlarına zulüm/şirk bulaştırmayanlar (var ya); işte bunlara (Allah'ın azabından) emin olma vardır. Ve onlar hidayete erenlerdir."[153]

Ebu Zerr'den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Ümmetimden Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayarak ölen kişi cennete girer."[154]

2. Riyadan/Fasid Niyetlerden Arındıran İhlas

Dinimizi/Kulluğumuzu yalnızca Allah'a (cc) yaptığımız gibi yalnızca O'nun rızası için de yapmalıyız. İbadetlerimizi ortak koşmaksızın Allah'a halis kıldığımız gibi başka hiçbir amaç gütmeden niyetlerimizi de O'nun rızasına halis kılmalıyız.

İslam'a girerken yalnızca Allah'a (cc) teslim olmak, yalnızca O'na kulluk etmek ve O'nun rızasını elde etmek için "Lailaheillallah" demeliyiz. Gösterişten, eyyamcılıktan, çoğunluğa uymaktan, çıkar elde etme düşüncesinden

152. 39/Zümer, 64-66
153. 6/En'âm, 82
154. Buhari, 1237; Müslim, 94

kalplerimizi arındırmalıyız. "Lailaheillallah"ımızda doğrulardan/sadıklardan olmalıyız:

Itban ibni Malik'ten (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Şüphesiz Allah, **kendi rızasını gözeterek** 'Lailaheillallah' diyen kimseye ateşi haram kılmıştır."[155]

Ebu Katâde'den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in, O'nun resûlü olduğuna **samimi kalple** şahitlik eden herkesi Allah ateşe haram kılar."[156]

Allah rızasını elde etmek dışında amaçlar güdülerek söylenen "Lailaheillallah" faydasızdır; kişiyi şirkten ve ateşten korumaz, tevhide ve rıza-i İlahiye ulaştırmaz.

Sıdk ve ihlas ile söylenen "Lailaheillallah", sahibini doğruluk ve samimiyete yönlendirir. Sözü amelini, ameli sözünü tasdik eder. Hayatında bütünlük olur. Davasında, mücadelesinde, mesleğinde, evinde, komşuluk ilişkisinde "Lailaheillallah"ın eserleri görünür.

Allah (cc), tevhidinde sadık olanları şöyle vasfeder:

"İyilik, yüzünüzü doğu ya da batı cihetine dönmeniz değildir. (Gerçek anlamda) iyilik, Allah'a, Ahiret Günü'ne, meleklere, Kitab'a ve nebilere inananların; sevmesine rağmen malı, yakın akrabaya, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışa, dilenenlere

155. Buhari, 425; Müslim, 263
156. Buhari, 128; Müslim, 32

ve kölelere verenlerin; namazı kılıp, zekâtı verenlerin; söz verdiklerinde sözlerine bağlı kalanların; fakirlik, hastalık ve savaş zamanında sabredenlerin yaptığıdır. İşte bunlar sadık olanlardır. Bunlar takva sahiplerinin ta kendileridir."[157]

"Müminlerden öyle yiğitler vardır ki; Allah'la yaptıkları sözleşmeye sadık kaldılar. Onlardan kimisi adağını yerine getirdi (şehit oldu), kimisi beklemektedir. Kesinlikle (sözlerini) değiştirmemişlerdir. Allah, sadık olanları, doğrulukları nedeniyle mükâfatlandıracak; münafıklara da dilerse azap edip dilerse tevbelerini kabul edecektir. Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr, (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir."[158]

"Müminler ancak o kimselerdir ki; Allah'a ve Resûl'üne iman etmiş, sonra da şüpheye düşmeden Allah yolunda malları ve canlarıyla cihad etmişlerdir. Bunlar, sadık olanların ta kendileridir."[159]

"(Ayrıca fey,) yurtlarından çıkarılan ve malları (ellerinden alınan), Rablerinin lütuf ve rızasını arayan, Allah'a ve Resûl'üne yardım eden fakir muhacirlere aittir. İşte onlar sadık olanların ta kendileridir."[160]

Kıyamet Günü'nde "Lailaheillallah"tan faydalanacak olanlar bu kişilerdir:

"Allah diyecek ki: 'Bugün, doğrulara doğruluklarının fayda vereceği gündür. Onlara altından ırmaklar akan ve içinde ebedî kalacakları cennetler vardır. Allah onlardan, onlar da

---

157. 2/Bakara, 177
158. 33/Ahzâb, 23-24
159. 49/Hucurât, 15
160. 59/Haşr, 8

(Allah'tan) razı olmuşlardır. Bu, büyük bir kurtuluştur/kazançtır.' "[161]

İhlas ve samimiyet olmadan, başka amaçlar güderek "Lailaheillallah" diyenler olabilir. Bu şekilde Kelime-i Tevhid'i bozacak bir amel işlemedikçe, mümin muamelesi görürler. Ancak Allah (cc), kalplerindeki niyeti bildiği için onları ebedî azaba mahkûm eder.

Allah Resûlü (sav) Dönemi'nde, Müslim muamelesi görmek için "Lailaheillallah" diyen, kalpten inanmayan münafıklar gibi…

"Şüphesiz ki münafıklar, Allah'ı aldattıklarını sanırlar. (Oysa onlara mühlet verip, azabın gelip çattığı güne kadar onları oyalamakla) Allah onları aldatmaktadır. Namaza kalktıkları zaman tembel bir şekilde kalkarlar, insanlara gösteriş yaparlar ve Allah'ı çok az zikrederler. (İman ve küfür) arasında tereddüt içindelerdir. Ne (tam olarak) bunlardan (müminlerden) ne de onlardandır (kâfirlerden). Kimi de Allah saptırmışsa sen ona bir yol bulamazsın. Ey iman edenler! Müminleri bırakıp da kâfirleri dost edinmeyin. Allah'a aleyhinize apaçık bir delil mi vermek istiyorsunuz? Şüphesiz ki münafıklar, ateşin en alt tabakasındalardır. Sen onlar için bir yardımcı da bulamazsın. Tevbe edenler, (hatalarını) düzeltenler, Allah'a tutunanlar ve dinlerini (içine şirk ve riya karıştırmadan) Allah'a halis kılanlar; bunlar (münafıklarla değil), müminlerle beraberdir. Ve Allah, müminlere büyük bir ecir verecektir."[162]

Medine İslam Devleti'nin nimetlerinden yararlanmak

161. 5/Mâide, 119
162. 4/Nisâ, 142-146

için "Lailaheillallah" diyen, nimet gördükçe İslam'ında sebat eden, musibete uğrayınca dininden dönen bedeviler ve münafıklar gibi...

"İnsanlardan öylesi vardır ki; Allah'a kıyısından köşesinden (şüphe içinde, ayağı sağlam basmadan) kulluk eder. Şayet ona bir hayır erişirse, onunla mutmain olur. Ona bir fitne/imtihan erişirse, yüz üstü çevrilir (eski hâline döner). Dünyayı da ahireti de kaybeder. İşte bu, apaçık bir hüsrandır."[163]

"İnsanlardan öylesi vardır ki: 'Allah'a iman ettik.' der. Allah'ın dini uğruna eziyete uğradığında da, insanların ezasını Allah'ın azabına denk tutar. Şayet Rabbinden bir zafer/yardım gelecek olsa: 'Kuşkusuz biz, sizinle beraberdik.' derler. (İyi de) Allah, âlemlerin sinesinde olan (iman ve nifağı) en iyi bilen değil midir? (Bunu da mı bilmiyorlar?) Kesinlikle Allah, iman edenleri de münafıkları da bilir (ve imtihanlarla insanların da bilmesini sağlar)."[164]

İnanmak ve teslim olmak için değil, çoğunluğa uymak için "Lailaheillallah" diyenler gibi...

Enes ibni Malik'ten (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"... Kul, kabre konulduğu zaman melekler, 'Şu Muhammed (sav) denilen kimse hakkında ne dersin?' derler.

Mümin, 'Ben onun, Allah'ın kulu ve resûlü olduğuna şahitlik ederim.' der...

163. 22/Hac, 11
164. 29/Ankebût, 10-11

Kâfire -yahut münafıka- gelince o, 'Bilmiyorum, ben insanların dediği gibi dedim.' der…"[165]

3. İhlas ve Doğruluk Üzere Olduğumuzu Nasıl Anlarız?

Yaşadığımız her imtihan, ihlas ve sadakatimizi ölçmek için bir fırsattır. Çünkü Allah (cc) sadık ile yalancıyı, pis ile temizi, ahiret yurdunu isteyen ile dünyayı isteyeni imtihanlarla açığa çıkarır:

"Yoksa insanlar, 'İman ettik.' dedikten sonra, imtihana tabi tutulmadan bırakılacaklarını mı sandılar? Andolsun ki, onlardan öncekileri imtihan ettik. Elbette Allah, doğru olanları da yalancıları da bilir. (Ve imtihanlarla insanların da bilmesini sağlar.)"[166]

"Allah pis ile temizi birbirinden ayırmadan, siz müminleri bulunduğunuz hâl üzere öylece bırakacak değildir…"[167]

Ne mutlu o kimseye ki imtihan onun imanını arttırır, sıdkını ve ihlasını pekiştirir. Ve yine ne mutlu o kimseye ki imtihan vesilesiyle eksiğini görür, tevbeyle Allah'a yönelir, dinini Allah'a (cc) halis kılar ve yanlışından döner:

"Tevbe edenler, (hatalarını) düzeltenler, Allah'a tutunanlar ve dinlerini (içine şirk ve riya karıştırmadan) Allah'a halis kılanlar; bunlar (münafıklarla değil), müminlerle beraberdir. Ve Allah, müminlere büyük bir ecir verecektir."[168]

İmtihan olduğu hâlde eksiklerini görmeyenlerin, gör-

165. Buhari, 1374
166. 29/Ankebût, 2-3
167. 3/Âl-i İmran, 179
168. 4/Nisâ, 146

düğü hâlde eksikliği telafi etmek için bir adım atmayanların ise vay hâline!

"Her yıl bir veya iki defa (Allah tarafından) imtihan edildiklerini, (buna rağmen) tevbe etmeyip öğüt almadıklarını görmüyorlar mı?"[169]

Dinî ve dünyevi her imtihanı bir ölçü kabul edip nefis muhasebesi yapalım. İmtihanımızı bir ayna kabul edip tevhidimizi o aynada izleyelim. Unutmayalım: Her imtihan Rabbimizin bir ayetidir ve O (cc), ayetleriyle/imtihanlarıyla kullarını terbiye eder.

V. Bu Kelimenin Ehlini Sevip Düşmanlarına Buğzetmek

A. Allah Sevgisi

Bu sevginin başında Allah'ı (cc) sevmek gelir. O'nun sevgisi tevhidin aslıdır. İman edenler, Rabblerini her şeyden çok severler:

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللّٰهِ وَالَّذٖينَ اٰمَنُٓوا اَشَدُّ حُبًّا لِلّٰهِ

"(Tüm bu gerçekleri bilmelerine rağmen) insanlardan öylesi vardır ki; Allah'ın dışında birtakım varlıkları Allah'a denkler/ortaklar edinir de onları Allah'ı sever gibi severler. İman edenlerin Allah'a olan sevgisi ise çok daha kuvvetlidir..."[170]

İman edenler, tevhidlerinin gereği olarak Allah'ı (cc)

169. 9/Tevbe, 126
170. 2/Bakara, 165

her şeyden çok severler. Ubudiyetin aslı ve gereği budur. Zira tevhid; kalbin, sözün ve organların ibadetinde Allah'ı (cc) birlemektir. Sevgi ise kalbin en şerefli ibadetidir. Allah'a (cc) yakınlaştıran tüm salih amellerin temelinde sevgi vardır.

"Lailaheillallah", sevginin tevhid bulmasıdır. Yalnızca Allah (cc) için, Allah'ın izin verdiklerini sevmektir.

Mümin Allah'ı (cc) sever, Allah'ın sevdiklerini sever, Allah'ın sevilmesini istediklerini sever. Böylece sevginin kaynağında Allah'ı birler.

Bir varlığı Allah'ı sever gibi sevmek şirktir. Çünkü bu, Allah'a (cc) ait olan bir hakkı/vasfı bir başkasına vermek, onu bu hakka ortak kılmak olur.

Yukarıda zikrettiğimiz ayet bunun en açık kanıtıdır. Allah'ı (cc) sever gibi sevdikleri varlıklar, onların Allah dışında edindikleri ortakları, ilahlarıdır:

"Orada birbirleriyle tartışarak diyecekler ki: 'Allah'a yemin olsun ki, bizler apaçık bir sapıklık içindeydik. Çünkü sizi, âlemlerin Rabbi olan Allah'a denk tutmuş (O'nu sever gibi sizi sevmiş, O'ndan korkar gibi sizden korkmuş, O'na yönelir gibi size tevbe vermiş, O'ndan medet umar gibi sizin himmetinize sığınmış ve O'nun otoritesine boyun eğer gibi sizin yasalarınıza boyun eğmiştik).' "[171]

Görüldüğü gibi ateş ehli olan müşrikler, cehennemde tartışmaktadır. İlah edindikleri varlıklara veryansın etmekte, onları ateş ehli kılan şeyi pişmanlıkla hatır-

171. 26/Şuarâ, 96-98

lamaktalardır. Suçları ise onları âlemlerin Rabbi olan Allah'a (cc) denk tutmaktır. Peki, hangi konuda denk tutmuşlardır? Hepimiz biliyoruz ki onlar, yaratanın Allah olduğunu ikrar ediyor ve yaratıcı olarak Allah'ı biliyorlardı. Onların, ilahlarını Allah'a denk tutması ibadet hususundaydı. Allah'ın sıfatlarını onlara veriyor, Allah'a (cc) yapılması gereken ibadetleri onlara yapıyorlardı. Bakara Suresi'nin 165. ayetinde geçtiği gibi bu denk tutma alanlarından biri de sevgiydi. Ortaklarını, Allah'ı sever gibi seviyorlardı.

B. Resûl Sevgisi

Allah sevgisinden sonra Resûlullah (sav) sevgisi gelir. Onun sevgisi Allah'a (cc) olan imanın ve Kelime-i Tevhid'in ikinci kısmı olan "Muhammed, Allah'ın resûlüdür." buyruğunun gereğidir:

"De ki: 'Şayet babalarınız, çocuklarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz, elinize geçen mallar, zarara uğramasından korktuğunuz ticaret ve hoşunuza giden evler; size Allah'tan, Resûl'ünden ve O'nun yolunda cihaddan daha sevimli olursa, Allah'ın emri gelinceye kadar bekleyin. Allah, fasıklar topluluğunu hidayet etmez.' "[172]

Ebu Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Nefsimi elinde tutan Allah'a yemin ederim ki hiçbiriniz beni anne babasından ve çoluk çocuğundan daha çok sevmedikçe iman etmiş olmaz."[173]

172. 9/Tevbe, 24
173. Buhari, 14

Evet, Allah ve Resûl'ünün (sav) sevgisi imanın esasıdır. Allah'ı (cc) sevmek, "O'nu seviyorum." demekle elde edilmez. Allah, O'nu sevdiğini iddia eden kullarından amelî olarak ispat istemiştir:

"**De ki: 'Eğer Allah'ı seviyorsanız bana tabi olun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın.** Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr, (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.' "[174]

Allah'ı (cc) sevdiğini iddia eden her insanın amelî olarak Resûlullah'a (sav) itaat etmesi şarttır. Bu şart, Allah'ın belirlediği ve kıyamete kadar geçerli olacak bir şarttır. Günümüzde iman ettiğini, Allah'ı sevdiğini iddia edip de Resûlullah'ın sünnetine karşı duyarsız kalanlar, bu ayetin nassıyla yalanlanmışlardır.

C. Müminleri Sevmek

Bu kelimenin ehli olan müminleri sevmek, onlara iman bağıyla bağlanmak da bu şarta dâhildir. Kendisi için istediğini kardeşi için isteyecek; onun derdiyle dertlenecek; her hâlükârda onun yardımına koşacak; Müslim kardeşini, annesi ve babası olsa dahi müşriklere tercih edecektir:

"Sizin dostunuz ancak Allah, Resûl'ü, namazı kılıp zekâtı veren ve rükû eden mümin kimselerdir. Kim de Allah'ı, Resûl'ünü ve müminleri dost edinirse şüphesiz ki Allah'ın taraftarları, kesinlikle üstün gelecek olanlardır."[175]

174. 3/Âl-i İmran, 31
175. 5/Mâide, 55-56

"Yoksa siz, Allah'ın aranızdan cihad edenleri; Allah'tan, Resûl'ünden ve müminlerden başkasını sırdaş edinmeyenleri açığa çıkarmadan, (kendi hâlinize) terk edileceğinizi mi sandınız? Allah, yaptıklarınızdan haberdardır."[176]

Enes'ten (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Hiçbiriniz kendisi için sevip istediğini, (Müslim) kardeşi için de sevip istemedikçe iman etmiş olamaz."[177]

D. Bu Kelimeye Düşman Olanlara Buğzetmek

"Lailaheillallah", her şeyiyle Allah'a (cc) teslim olmak, ubudiyet kemendiyle Allah'a bağlanmaktır. Yerin, göklerin ve hususi olarak kalplerin egemenliğinin Allah'a ait olduğunu kabul ve ilan etmektir.

Sevgimize Rabbimiz (cc) karar verdiği gibi buğzumuza da O (cc) karar verir, demektir.

"Lailaheillallah" demek, Allah'ın (cc) dostlarını dost, düşmanlarını düşman kabul etmektir.

Allah (cc); zatına şirk koşan müşrikleri, kendisine ibadet edilen tağutları, bile bile hakka muhalefet eden Yahudi ve Hristiyan Ehl-i Kitab'ı düşman edinmemizi ve onlarla dostluk kurmamamızı ister. Onları dost edinenler, Kelime-i Tevhid'in sıhhat şartlarından birini ihlal etmiş olur.

176. 9/Tevbe, 16
177. Buhari, 13; Müslim, 45

Allah (cc) bu şartı ihlal edenleri şu vasıflarla niteler:

- **Allah (cc) ile aralarındaki bağı koparırlar:**

"Müminler, müminleri bırakıp da kâfirleri dost edinmesinler. Kim de böyle yaparsa onunla Allah arasında (İslam ve iman adına) hiçbir bağ kalmamıştır…"[178]

- **Onlarla aynı hükümde olurlar:**

"Ey iman edenler! Yahudi ve Hristiyanları dost edinmeyin. Onlar birbirlerinin dostudurlar. Sizden her kim onları dost edinirse muhakkak ki o da onlardandır. Şüphesiz ki Allah, zalimler topluluğunu hidayet etmez."[179]

- **Münafıklaşırlar:**

"Münafıklara, kendileri için can yakıcı bir azap olduğunu müjdele! Onlar ki müminleri bırakıp kâfirleri dost ediniyorlar. Onların yanında izzet mi arıyorlar? Hiç şüphesiz, izzetin tamamı Allah'a aittir."[180]

- **Allah'ı (cc), Resûl'ünü (sav), Kitab'ını ve ahireti inkâr etmiş olurlar:**

"Onların birçoğunun kâfir olan kimseleri dost edindiğini görürsün. Nefisleri kendilerine (Kıyamet Günü için) ne kötü bir şey sundu. Allah onlara öfkelendi ve onlar azabın içinde ebedî kalacaklardır. Şayet Allah'a, Nebi'ye ve ona indirilene inanmış olsalardı onları dost edinmezlerdi. Fakat onların çoğu fasıklardır."[181]

178. 3/Âl-i İmran, 28
179. 5/Mâide, 51
180. 4/Nisâ, 138-139
181. 5/Mâide, 80-81

"Allah'a ve Ahiret Günü'ne iman eden bir topluluğun -babaları, oğulları, kardeşleri, aşiretleri dahi olsa- Allah ve Resûl'ü ile sınırlaşan insanlara sevgi beslediğini göremezsin ..."[182]

- **Allah'a (cc) karşı aleyhlerine delil verirler:**

"Ey iman edenler! Müminleri bırakıp da kâfirleri dost edinmeyin. Allah'a aleyhinize apaçık bir delil mi vermek istiyorsunuz?"[183]

- **Yeryüzünde fitne çıkarmış, bozgunculuk yapmış olurlar:**

"Kâfirler de birbirlerinin dostudur. Şayet yapmazsanız (kendi aranızda dostluk edip, onları düşman edinmezseniz) yeryüzünde bir fitne ve büyük bir bozgunculuk olur."[184]

- **Zalim olurlar:**

"Ey iman edenler! Şayet babalarınız ve kardeşleriniz, küfrü imana tercih ederlerse onları dost tutmayın. Sizden kim onları dost edinirse işte bunlar, zalimlerin ta kendisidir."[185]

E. Yasaklanan Dostluk

Kâfirleri dost edinmekten kasıt, onları dinlerinden ötürü sevmek, batıl dinlerinde onlara yardım etmek ve onların İslam'a karşı savaşlarında onlarla aynı safta yer almaktır.

Onlara iyilik yapmak, güzel söz söylemek, hastalandıklarında ziyaret etmek, hediyeleşmek, insani yardım

182. 58/Mücadele, 22
183. 4/Nisâ, 144
184. 8/Enfâl, 73
185. 9/Tevbe, 23

taleplerine icabet etmek; yasaklanan dostluk kapsamında değildir:

"Allah, sizinle dininizden dolayı savaşmamış ve sizi yurtlarınızdan çıkarmamış olanlara, iyilik yapmanızı ve adaletli davranmanızı yasaklamaz. Çünkü Allah, adaletli olanları sever. Allah, ancak dininizden ötürü sizinle savaşan, sizi yurtlarınızdan çıkarmış ve çıkarılmanıza yardım etmiş olanları dost edinmenizi yasaklar. Kim de onları veli/dost edinirse işte bunlar, zalimlerin ta kendileridir."[186]

Dikkat edilirse Allah (cc) müşrikleri iki kısma ayırmıştır. İnancımız nedeniyle bizimle savaşan, bizi yurtlarımızdan çıkaran ve çıkaranlara yardım edenler... Bunlar fiilî olarak İslam ile savaşanlar ve şavaşanların yardımcılarıdır. Böylelerine sevgi ve dostluk beslemek, imanlarına zulüm bulaştıranların, tevhidi ve gereklerini anlamayanların yapacağı bir iştir.

Bu üç sıfata sahip olmayanlar ise davetimizin canlı ve sürekli muhataplarıdır. Sözün, davranışın, muamelenin güzeliyle muamele edilebilir. Allah (cc) bunu yasaklamaz.

Allah Resûlü'nün (sav) sünnetinden örnekler:

Enes'ten (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Nebi'ye (sav) hizmet eden **Yahudi bir çocuk vardı. Bu çocuk hastalandı. Nebi** (sav) **onu ziyaret etti**, başucunda oturdu.

Çocuğa, 'Müslim ol.' dedi.

186. 60/Mümtehine, 8-9

Çocuk, yanında duran babasına baktı.

Babası ona, 'Ebu Kasım'a itaat et.' dedi.

Bunun üzerine çocuk Müslim oldu.

Allah Resûlü (sav) çocuğun yanından çıktı ve şöyle dedi: 'Onu ateşten (cehennemden) kurtaran Allah'a hamdolsun.' "[187]

Said ibni Müseyyeb (rh), babasından (ra) şöyle rivayet etmiştir:

"Ebu Talib'in ölümü yaklaşınca Nebi (sav) **onun yanına geldi.** Etrafında Ebu Cehil ve Abdullah ibni Ebi Ümeyye ibni Muğire'nin bulunduğunu gördü.

Sonra, 'Ey amcacığım! Bir tek 'Lailaheillallah.' cümlesini söyle, onunla Allah katında seni savunayım ... ' dedi.

Ebu Cehil ve Abdullah ibni Ebi Ümeyye hemen ona, 'Abdulmuttalib'in dininden vaz mı geçiyorsun?' diye sordular.

Nebi (sav) ona Kelime-i Tevhid'i söylemesini teklif etmeye devam etti. Onlar da aynı cümleyi tekrarlamayı sürdürdüler. Nihayet Ebu Talib onlara son olarak Abdulmuttalib'in dini üzere olduğunu söyledi ve Kelime-i Tevhid'i söylemeye yanaşmadı ..."[188]

Abdullah ibni Ömer'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Bir gün Ömer, mescidin kapısında (Utârid ibni Hâcib tarafından) satılığa çıkarılmış ipek bir elbise gördü ve

187. Buhari, 1356
188. Buhari, 4772; Müslim, 24

Allah Resûlü'ne (sav), 'Ey Allah'ın Resûlü, keşke şu ipek elbiseyi satın alsan ve Cuma günleri ile heyetleri kabul ettiğiniz günlerde giysen.' dedi.

Bunun üzerine Resûlullah (sav) şöyle buyurdu: 'Bu elbiseyi ancak ahirette bundan hiçbir nasibi olmayan kimseler giyer.'

Daha sonraki günlerde Resûlullah'a (sav) ipek elbiseler getirildi ve o (sav) bunlardan birini Ömer'e verdi.

Ömer, 'Ey Allah'ın Resûlü, Utarid'in sattığı ipek hakkında o sözü sarf etmiştin, ama bana giymem için bu ipeği veriyorsun.' deyince Allah Resûlü şöyle buyurdu: 'Ben bu ipeği sana giyesin diye vermiyorum ki ... '

Bunun üzerine Ömer, Resûlullah'tan (sav) aldığı elbiseyi **Mekke'de bulunan müşrik kardeşine hediye etti.**"[189]

VI. Bu Kelimenin Gerekleriyle Amel Etmek

"Lailaheillallah", uluhiyetin Allah'a ispat edilip O'nun (cc) dışındaki tüm varlıklardan nefyedilmesidir. Uluhiyet, ubudiyettir. Yalnızca Allah'a (cc) kulluk edileceğine dair söz vermektir. İçinde ibadet ve kulluk olmayan bir "Lailaheillallah", kuru bir söz olmaktan öteye geçmez. Bu sözü söylediği hâlde, salih amellerle Allah'a kulluk yapmayan insanlar, söylediği sözü fiilleriyle yalanlamış olur:

"De ki: 'Allah'a ve Resûl'e itaat edin.' Şayet yüz çevirirlerse şüphesiz ki Allah, kâfirleri sevmez."[190]

189. Buhari, 886; Müslim, 2068
190. 3/Âl-i İmran, 32

"Ey iman edenler! Allah'a ve Resûl'üne itaat edin. Onu işitip dinlediğiniz hâlde ondan yüz çevirmeyin."[191]

"Lailaheillallah"ın gerekleri nedir? Onun anlam ve şartlarının delalet ettiği her şeydir. Buraya kadar anlattığımız şeylere inanan, diliyle ikrar eden; ama onlarla amel etmeyen kişi her kim olursa olsun, "Lailaheillallah"tan faydalanamaz. Çünkü iman edilen kaideler, amel olarak hayata yansımaz ve külliyen terk edilirse hiçbir anlam ifade etmez.

Örneğin, kanun koyucu olarak Allah'ı kabul etmek ve O'nun tek hüküm sahibi olduğuna iman etmek, ibadettir; Allah'a (cc) kulluktur. Bir insan bu hakikati kabul eder, ama fiilî olarak hayatına yansıtmazsa bu kabul ona fayda vermez. Allah'ın (cc) hükmünden yüz çevirip tağuta muhakeme olanlar için Rabbimiz şöyle buyurur:

"Sana indirilene (Kur'ân) ve senden önce indirilen (Kitaplara) iman ettiğini zannedenleri görmedin mi? İnkâr etmekle emrolundukları hâlde tağuta muhakeme olmak istiyorlar. Şeytan onları (hakka geri dönüşü zor) uzak bir saptırmayla saptırmak ister."[192]

Allah (cc), anlaşmazlık yaşadığı konuda Resûl'e (sav) başvurmayan veya Nebi'sinin hükmüne razı olmayan kişiler hakkında şöyle buyurur:

"Hayır! Rabbine andolsun ki, aralarında çıkan anlaşmazlıklarda seni hakem tayin edip, verdiğin hükme içlerinde hiçbir

191. 8/Enfâl, 20
192. 4/Nisâ, 60

sıkıntı duymadan ve tam bir teslimiyetle teslim olmadıkça iman etmiş olmazlar."[193]

Allah (cc), indirdiği Kitab'a teslim olmanın gerekliliğini bildirir, sonra da onunla hükmetmeyenler hakkında şöyle buyurur:

"Sana, kendinden önceki Kitab'ı doğrulayan ve onun üzerinde denetleyici olan (bu) Kitab'ı hak olarak indirdik. Onların arasında Allah'ın indirdiğiyle hükmet. Sana gelen haktan (seni saptıracak olan) hevalarına/arzularına uyma. Sizden her bir (ümmet) için bir şeriat ve yol kıldık. Şayet Allah dileseydi sizi (şeriatı ve yolu aynı olan) tek bir ümmet yapardı. Lakin size verdiklerinde sizleri denemek için (şeriat ve yollarınızı farklı kıldı. Öyleyse) hayırlarda yarışın. Hepinizin dönüşü Allah'adır. İhtilaf ettiğiniz şeylerde (kimin haklı olduğunu) size haber verecektir."[194]

Allah (cc) bu ümmetten olup da kendisine ve Resûl'üne (sav) itaat sözü veren, sonra bu sözüne bağlı kalmayanlar için şöyle buyurur:

" 'Allah'a ve Resûl'e iman ve itaat ettik.' derler. Sonra onlardan bir grup (bu sözlerinin) ardından yüz çevirir. Bunlar mümin değillerdir."[195]

Dikkat edilirse Allah (cc) "İman ve itaat ettik." dedikten sonra itaatten yüz çevirenlerin imanını yalanlamıştır. Genel olarak Kur'ân'da imanın kabul edilmemesi "yalanlama" fiiliyle, amel etmemek ise "yüz/sırt çevirme"

193. 4/Nisâ, 65
194. 5/Mâide, 48
195. 24/Nûr, 47

fiiliyle ifade edilir. Bu ayette Allah (cc), iman ve itaatten sonra sadece yüz çevirmeyi zikretmiştir. Bu da imanları yalanlanan insanların itaatten, yani amelden yüz çevirdiklerinin göstergesidir. Ayet-i kerimede Allah (cc), "Doğrulamadı, namaz da kılmadı. Fakat yalanlayıp sırt çevirdi."[196] buyurmaktadır.

Ayet, doğrulamamanın karşılığında yalanlamayı zikrederken, namaz kılmamanın karşılığında ise yüz çevirmeyi zikretmiştir. Bu, yukarıda bahsettiğimiz ayetin açıklamasına delildir. Nûr Suresi'nde imanı yalanlanan insanlar; imandan değil, itaatten yüz çevirdikleri için imanları yalanlanmıştır. Çünkü iman, ameldir. Kalpte yer eden inancın organlarla tasdik edilmesidir. Tarihin şahitlik ettiği en çirkin yalan, imanı tasdike indirgeyen ve ameli önemsizleştiren irca sapkınlığıdır.

Allah Resûlü (sav) imanı şöyle tefsir eder:

İbni Abbas'tan (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Allah Resûlü (sav), 'Siz, bir olan Allah'a imanın ne olduğunu bilir misiniz?' diye sordu.

Onlar, 'Allah ve Resûlü daha iyi bilir.' dediler.

Allah Resûlü (sav) şöyle buyurdu: 'Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğuna şahitlik etmek, namaz kılmak, zekât vermek, oruç tutmak ve ganimetin beşte birini (devlet hazinesine) vermektir…' "[197]

196. 75/Kıyamet, 31-32
197. Buhari, 53; Müslim, 17

Allah Resûlü (sav) insanlara imanı öğretirken, imanı amelle açıklamıştır. Bu da gösterir ki iman, Kelime-i Tevhid'in sadece dil ile söylenmesi değil, bunun salih amelle desteklenmesidir.

"Lailaheillallah"ın insana fayda vermesi; onu cennete ulaştırması ve ebedî azaba mahkûm olmaktan korumasıdır.

İmanlarıyla cennete ulaşanlar, yaptıkları amellerle karşılandıklarında kendilerine, onları cennete ulaştıran sebebin, Kelime-i Tevhid'e uygun salih ameller olduğu söylenir:

"… Onlara: 'İşte bu, yaptığınız (salih) amellere karşılık mirasçısı kılındığınız cennettir.' diye seslenilir."[198]

"Onlar ki; melekler güzellikle canlarını aldığında: 'Selam olsun size! Yaptıklarınız karşılığında cennete girin.' derler."[199]

"Rablerinin kendilerine verdiği (nimetlerden dolayı) mutludurlar. Rableri onları cehennem azabından korumuştur. 'Amellerinize karşılık, afiyetle yiyip için.' "[200]

Bu, cennet kapısında, müminin işiteceği karşılama cümlesidir. Hepimiz biliriz ki onu oraya getiren "Lailaheillallah"tır. Ancak o, ameliyle tebrik edilir. Peki, neden? Çünkü Kelime-i Tevhid'in en zor kısmı onunla amel etmek, ona uygun bir hayat yaşamaktır. İnanmak ve inandığını dillendirmek kolaydır. İnandığıyla amel

198. 7/A'râf, 43
199. 16/Nahl, 32
200. 52/Tûr, 18-19

etmek ise ateşten gömlek giymektir. Bu sebeple olsa gerek -Allah (cc) en doğrusunu bilir- cennet kapısında ameliyle karşılanacaktır.

VII. Bu Kelime Üzere Can Vermek

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

"Ey iman edenler! Allah'tan hakkıyla korkup sakının! Yalnızca Müslimler/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullar olarak can verin."[201]

Abdullah ibni Mesud'dan (ra), rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

مَنْ مَاتَ يُشْرِكُ بِاللّٰهِ شَيْئًا دَخَلَ النَّارَ

وَقُلْتُ أَنَا: وَمَنْ مَاتَ لَا يُشْرِكُ بِاللّٰهِ شَيْئًا دَخَلَ الْجَنَّةَ

" 'Kim herhangi bir şeyi Allah'a ortak koşarak ölürse ateşe (cehenneme) girer.'

(Abdullah dedi ki:) Ben de diyorum ki: Kim Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmaksızın ölürse cennete girer.."[202]

Kelime-i Tevhid'i söylemek ve onun gerekleriyle amel etmiş olmak yetmez. Ondan faydalanabilmek için bu hâli korumak ve bu hâl üzere can vermek gerekir. Bu da hayat boyu uyanıklık hâlini ve mücadeleyi gerekli

201. 3/Âl-i İmran, 102
202. Buhari, 1238; Müslim, 92

kılar. Zira insî ve cinnî şeytanlar, mümini tevhidden döndürmek için gece gündüz aralıksız tuzak kurar, dinlerinden dönünceye kadar muvahhidlerle savaşırlar:

"Mustazaflar, müstekbir olanlara derler ki: 'Bilakis (işiniz gücünüz) gece gündüz hile (yapmaktı) … (Çünkü) siz, Allah'a karşı kâfir olmamızı ve O'na ortaklar koşmamızı emrediyordunuz bize.' Azabı gördüklerinde (için için yanarak) pişmanlıklarını gizleyecekler. Biz, kâfirlerin boynuna zincirli halkalar geçirdik. (Ne yani) yaptıklarından başkasıyla mı cezalandırılacaklardı?"[203]

"… Şayet güç yetirirlerse, sizi dininizden döndürünceye dek sizinle savaşırlar. Sizden her kim dininden döner ve kâfir olarak can verirse, onların amelleri dünyada da ahirette de boşa gitmiştir. Bunlar, ateşin ehlidir ve orada ebedî kalacaklardır."[204]

Kelime-i Tevhid'i korumak için, anlamını ve şartlarını şuurlu bir şekilde idrak etmek ve onu bozan unsurlardan sakınmak gerekir.

Onun anlamı ve her bir şartı, İslam dininin temel rükûnlarındandır.

Buna göre;

- **Son nefese dek "La" inancına sadık kalmak gerekir. Kendisine ibadet edilen tağutları, onlara kulluk edenleri ve kulluk biçimlerini reddetmek ve onlardan uzak durmak şarttır.**

203. 34/Sebe', 33
204. 2/Bakara, 217

• Uluhiyeti yalnızca Allah'a ispat eden "illallah" imanına sadık kalmak gerekir. Hiçbir şeyi O'na (cc) ortak koşmadan, hanif bir mümin olarak hayatı, ölümü, tüm ibadetleri Allah'a adamak gerekir.

• Kelime-i Tevhid'in delalet ettiği anlama yakinen inanmak ve son nefese kadar şüpheye düşmeden bu inanç üzere sebat etmek gerekir.

• Bu kelimeyi son nefese dek ihlas ve doğruluktan ayrılmadan, samimiyeti koruyarak söylemek gerekir.

• Son nefesi verene dek safımızı doğru seçmek; Allah'ın (cc), Resûl'ünün (sav) ve müminlerin safında yer almak; Allah'a savaş açan tağutlardan, onlara kulluk eden müşriklerden, İslam dışında bir dine intisab eden cümle küfür ehlinden berî olmak ve bu hâl üzere ölmek gerekir.

• İlim ve yakin üzere söylediğimiz Kelime-i Tevhid'in gerektirdiği amelleri bilmek ve son nefese kadar salih amellerle Allah'a (cc) kulluk etmek, Allah'a ve Resûl'üne (sav) itaat etmek gerekir.

Tevhid üzere sebat edebilmek için ne yapmak gerekir?

• Allah'ın (cc) dinine yardım etmek gerekir:

Kelime-i Tevhid'in anlam ve şartlarını anlayan, onu bozan unsurları da anlamış olur. Allah'tan yardım isteyerek tevhidini korumaya çalışan, Allah (cc) tarafından korunur ve yolların en müstakimine (en doğrusuna)

hidayet edilir. Çünkü tevhidi koruma ve imana zulüm bulaştırmama gayreti, gayretlerin en şereflisi ve kulluğun en yüce mertebelerindendir. Allah (cc) böyle kullarını koruyup yolun en güzeline hidayet edeceğine ve onları emniyette kılacağına söz vermiştir:

"Bizim yolumuzda cihad edenlere elbette (en doğru olan) yollarımızı gösteririz. Şüphesiz ki Allah, muhsinlerle/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanlarla beraberdir."[205]

"İman eden ve imanlarına zulüm/şirk bulaştırmayanlar (var ya); işte bunlara (Allah'ın azabından) emin olma vardır. Ve onlar hidayete erenlerdir."[206]

Bunun yanında bir sebep daha vardır ki tevhidi korumanın en etkili yoludur. O da Allah'ın (cc) dinine yardım etmek, tevhid davetinin yeryüzünde yayılması için mücadelede bulunmak, yani İ'la-i Kelimetullah için cihad etmektir:

"Ey iman edenler! Siz Allah'a yardım ederseniz, (Allah da) size yardım eder ve ayaklarınızı sabit kılar."[207]

Bu, doğruluğunda hiçbir şüphe olmayan ve gerçekleşmesi kat'i olan İlahi bir vaattir. Her mümin, Allah'ın (cc) dinine yardımı ve yardımındaki samimiyeti oranında bu vaatten nasibini alır. Bize düşen Allah Resûlü'nün (sav) İbni Abbas'a (ra) verdiği şu tavsiyeye kulak vermektir:

205. 29/Ankebût, 69
206. 6/En'âm, 82
207. 47/Muhammed, 7

İbni Abbas'tan (ra), rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"… Allah'ı(n emir ve yasaklarını) koru (takvalı ol) ki Allah da seni korusun. Allah'ı(n emir ve yasaklarını) koru (takvalı ol) ki yöneldiğin her işte O'nu(n yardımını) bulasın. İsteyeceğin zaman Allah'tan iste. Yardım isteyeceğin zaman Allah'tan yardım iste …"[208]

Allah'ın dinini koruyanlar, Allah (cc) tarafından korunacaktır. Tevhidi koruyanlar; onun için mücadele verenler; canları, malları ve dilleriyle bu davaya destek olanlar; Allah yolunda mücadeleden geri durmayanlar… yöneldikleri her işte Allah'ı ve yardımını bulacaktır.

Bir insan, Allah'ın (cc) koruması altına girdi mi hiçbir şey ona zarar veremez. Tüm yeryüzü onu saptırmak ve dininden döndürmek için bir araya gelse dahi yalnızca imanını ve teslimiyetini arttırırlar:

"Allah kime hidayet ederse, onu saptıracak kimse yoktur. Allah, izzet sahibi, üstün ve intikam sahibi değil midir?"[209]

Tevhid davasına yardım yollarını çoğaltmalı, Allah'ın korumasını hak edene kadar çalışmalıyız. Bu kutlu davaya takdim ettiğimiz her yardım; bizi Allah'ın korumasına bir adım daha yaklaştırır, Allah (cc) ile olan bağlarımızı sağlamlaştırır.

208. Tirmizi, 2516
209. 39/Zümer, 37

• **Allah'a (cc) tutunmak gerekir:**

"... Her kim de Allah'a tutunursa, hiç şüphesiz dosdoğru yola hidayet edilir."[210]

"Allah'a iman edip O'na tutunanlara gelince, onları kendinden olan bir rahmete, lütuf ve ihsana dâhil edecek ve (sonunda Allah'a ulaşacakları) dosdoğru yola hidayet edecektir."[211]

Tevhid davası zordur, çilelidir, çetindir. İnsî ve cinnî şeytanların kurduğu sayısız tuzak vardır. Bu uzun ve tehlikeleri çok olan yolda sebat edebilmek için yola sağlam ve sıkı tutunmak gerekir. Hiç şüphesiz tutunulacak en sağlam merci Allah'tır.

Allah'a (cc) tutunmak, O'na kalpten yönelmektir. O'na olan ihtiyacımızın farkında olmaktır. O'nun yardım ve hidayeti olmadan helak olacağımızı hissetmektir. O'na tutunanların en hayırlısının ifadesiyle, "Göz açıp kapayıncaya kadar beni nefsimle başbaşa bırakma."[212] **şuurunda olmaktır.**

Bu şuur; dua olarak dile, tevekkül olarak kalbe, istikamet olarak amellere yansır.

210. 3/Âl-i İmran, 101
211. 4/Nisâ, 175
212. Ebu davud, 5090; Ahmed, 20430

Allah Resûlü'nün (sav) tüm hayatı, bu tutunma çabasının örnekleriyle doludur. Onun en fazla yaptığı dua şu değil midir?

يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ، ثَبِّتْ قَلْبِى عَلَى دِينِكَ

"Ey kalpleri evirip çeviren! Kalbimi dinin üzere sabit kıl."[213]

Onun (sav) gün doğumundan ve gün batımından önce yaptığı zikirlere bakın! Hepsi gönülden bir yakarış, içten bir sığınış ve Allah'a (cc) tutunma çabasıdır.

"Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun." duası ile…

213. Tirmizi, 2140

LAİLAHEİLLALLAH'IN ŞARTLARI

- İlim Üzere Söylemek
- İhlas ve Doğruluk Üzere Söylemek
- Şek ve Şüpheye Kapılmadan Yakin Üzere Söylemek
- Tağutu İnkâr Etmek
- Bu Kelimenin Ehlini Sevip Düşmanlarına Buğzetmek
- Bu Kelimenin Gerekleriyle Amel Etmek
- Bu Kelime Üzere Can Vermek

Tağut Nedir?

- Allah'ın Dışında İbadet Edilen Her Şey
- Allah'a Ait Bir Sıfatın Kendisine Verilmesiyle İlahlaştırılan ve Rableştirilen Her Şey
- Allah'ın Kanunları Dışındaki Kanunlar ve Kanun Koyucular
- Vahyin Aydınlığından Küfrün Karanlıklarına Götüren Her Şey
- Mücadelesi Allah İçin Olmayan Yol ve Ordular

Tağut Nasıl İnkâr Edilir?

- Tağuta Karşı Sözlü ve Fillî Mücadele Ederek
  - Tağutun Kullarından Teberri Ederek
  - Tağuttan Uzak Durarak
  - Tağut ve Kullarını Tekfir Ederek
  - Tağut ve Kullarına Ebedi Kin ve Düşmanlık Besleyerek

KAYNAKÇA

- Câmiu'l Beyân fî Te'vîli'l Kur'ân/Tefsîru't Taberî, İbnu Cerîr Et-Taberî, Muessesetur'r Risâle, 24 cilt, 1. Baskı, M 2000
- El-Bidâye ve'n Nihâye, İbnu Kesîr, Dâru Hecr, 21 cilt, 1. Baskı, M 2003

  Türkçesi için bk. Büyük İslam Tarihi; el-Bidâye ve'n-Nihâye, İbn Kesir, Çağrı Yayınları, 15 cilt, 2. Baskı M 2017
- El-Mufredât fî Ğarîbi'l Kur'ân, Râğıp El-İsfahânî, Dâru'l Kalem, 1. Baskı, H 1412

  Türkçesi icin bk. Mufredat Kur'ân Kavramları Sözlüğü, Rağıb El-İsfahani, Pınar Yayıncılık, M 2018
- El-Mustalahâtu'l Erbe'a fi'l Kur'ân, Ebu'l A'lâ El-Mevdûdî, Dâru'l Kalem, H 1391

  Türkçesi için bk. Kur'ân'ın Dört Temel Terimi, Seyyid Ebu'l-Alâ El-Mevdûdî, Özgün Yayıncılık, 8. Baskı, M 2001
- Fî Zilâli'l Kur'ân, Seyyid Kutub, Dâru'ş Şurûk, 6 cilt, 17. Baskı, H 1412

  Türkçesi için bk. Fî Zılâl-il Kur'ân, Prof. Dr. Seyyid Kutub, Birleşik Yayıncılık, 16 cilt, M 2012

• İ'lâmu'l Muvakkiîn, İbnu Kayyım El-Cevziyye, Dâru İbni'l Cevzî, 7 cilt, 1. Baskı, M 1423

Türkçesi için bk. İ'lâmü'l Muvakkı'in, İbn Kayyım el-Cevziyye, Pınar Yayıncılık, 2 cilt, Baskı yılı M 2017

• Lisânu'l Arab, İbnu'l Menzûr, Dâru Sâdr, 15 cilt, 3. Baskı, H 1414

• Mu'cemu Mekâyîsi'l Luğa, İbnu'l Fâris, Dâru'l-Fikr, 6 cilt, M 1979

• Musnedu'l İmâm Ahmed ibni Hanbel, Ahmed ibni Hanbel, Muessesetu'r Risâle, 45 cilt, 1. Baskı, M 2001

Türkçesi için bk. Müsned, İmam Ahmed b. Hanbel, Bir Ocak Yayınları, 21 cilt, M 2013

• Sahîhu'l Buhârî, Muhammed ibni İsmail El-Buhârî, Muessesetu'r Risâle, 3. Baskı, H 1441

Türkçesi için bk. Sahîh-i Buhârî, İmam Buhâri, Karınca & Polen Yayınları, 6 cilt, 1. Baskı, M 2017

• Sahîhu Muslim, Muslim ibni Haccâc, Muessesetu'r Risâle, 2. Baskı, H 1441

Türkçesi için bk. Sahîh-i Müslim Muhtasarı, Ocak Yayıncılık, 5 cilt, M 2020

• Sîretu ibni Hişâm, Abdulmelik ibni Hişâm, Şirketu Mektebeti ve Matbaati Mustafâ El-Bâbî El-Halebî ve Evlâdihi, 2 Cilt, H 1375

Türkçesi için bk. Siret-i İbn Hişam, Abdulmelik ibni Hişâm, Kahraman Yayınları, 4 Cilt, M 2014

• Sunenu Ebî Dâvud, Ebû Dâvud Es-Sicistânî, Muessesetu'r Risâle, 1. Baskı, H 1440

Türkçesi için bk. Sünen-i Ebû Dâvud Tercemesi, Konya Kitapçılık, 3 cilt, M 2015

• Sunenu ibni Mâce, İbni Mâce, Muessesetu'r Risâle, 1. Baskı, H 1438

Türkçesi için bk. Sünen-i İbni Mâce Tercemesi, Konya Kitapçılık, 2 cilt, M 2008

• Sunenu't Tirmizî, Muhammed ibni Îsa Et-Tirmizî, Muessesetu'r Risâle, 1. Baskı, H 1438

Türkçesi için bk. Sünen-i Tirmizi Tercemesi, Konya Kitapçılık, 3 cilt, M 2007

• Tefsîru'l Kur'âni'l Azîm, İbnu Kesîr, Dârul Kutubi'l İlmiyye, 9 cilt, H 1419

Türkçesi için bk. İbn-i Kesîr Tefsiri, İmam Hafız İbn-i Kesîr, Polen Yayınları, 12 Cilt, M 2020

• Usûlu'l Fıkhi'l İslâmî, Vehbe Ez-Zuhaylî, Dâru'l Fikr, 1. Baskı, H 1406

Türkçesi için bk. Fıkıh Usulü, Prof. Dr. Vehbe Zuhayli, Risale Yayınları, M 1996

• Zâdu'l Mesîr fî İlmi't Tefsîr, İbnu'l Cevzî, Dâru'l Kitâbi'l Arabî, 4 cilt, 1. Baskı, H 1422

Türkçesi için bk. Zadü'l-Mesir Fi İlmi't-Tefsir, İmam Ebu'l-Ferec İbn'ul Cevzî, Kahraman Yayınları, 6 cilt, M 2011

Tüm hadis numaralandırmaları aşağıdaki kitaplardan yapılmıştır:

Câmiu'l Usûli't Tis'a mine's Sunneti'l Mutahhara, Ahmed Sâlih Eş-Şâmî, El-Mektebu'l İslami, 14 Cilt, 1. Baskı, M 2021

Zevâid ibni Huzeyme ve ibni Hibbân ve'l Mustedrek Alâ Kutubi't Tis'a, Sâlih ibni Ahmed Eş-Şâmî, El-Mektebu'l İslâmî, 3 Cilt, 1. Baskı, M 2012

Zevâidu's Sunen'il Kubrâ li'l Beyhakî, Ahmed Sâlih Eş-Şâmî, El-Mektebu'l İslâmî, 3 Cilt, 1. Baskı, M 2010

Notlar

Notlar

Notlar

Notlar

لا إله إلا الله

lailaheillallah

Tüm resûllerin ortak davetidir "Lailaheillallah".

Bu kelimedir, kavimleri Müslim ve kâfir diye ayıran...

Bu kelimedir, insanların dünya ve ahirette varacakları sonu belirleyen...

Bu kelimedir, baba ile oğulu karşı karşıya getiren tarih sayfalarında...

Bu kelimedir, Nuh'u (as) kurtuluş gemisine alıp
ciğerparesini azgın dalgalara mahkûm eden...

Bu kelimedir, Lut'u (as) kurtulanlardan kılıp
karısının başına gökten taş yağdıran...

Bu kelimedir, İbrahim'i (as) babasına ve kavmine karşı tüm cesaretiyle
"...sizler de babalarınız da apaçık bir sapıklık içindesiniz..." dedirten...

Yine bu kelimedir, İsrailoğullarını zamanın tağutundan kurtaran da
çöllerde kırk yıl dolaştıran da...

Bu kelimedir, tüm aristokratların, peygamberlerine eziyet etme sebebi...

Bu kelimedir, Resûlullah'a (sav), zamanın en güveniliriyken
"şair, yalancı, deli, kâhin, büyücü" damgası vurduran...

Bu kelimedir, Resûlullah'a (sav), kendi hâlinde bir tüccarken,
"Ortağı olmayan Allah'a ibadet edilinceye kadar kılıç ile gönderildim." dedirten...

tevhid BASIM YAYIN

LAİLAHEİLLALLAH

www.tevhidkitap.net
www.tevhidmeali.com
www.tevhiddersleri.org
www.tevhiddergisi.org
tevhiddergisi@gmail.com

ISBN 978-605-69350-2-2

9 786056 935022